

Obsah

Zhrnutie	2
1 Ekonomický rámec rozpočtového hospodárenia Slovenskej republiky	3
1.1 Vonkajšie ekonomické prostredie	3
1.2 Makroekonomický vývoj SR	4
1.2.1 Hrubý domáci produkt	4
1.2.2 Trh práce	5
1.2.3 Vývoj cien	6
1.2.4 Platobná bilancia	6
1.2.5 Porovnanie makroekonomických predpokladov rozpočtu a skutočnosti	7
2 Hospodárenie verejnej správy v metodike ESA 2010	8
2.1 Saldo verejnej správy	8
2.2 Dlh verejnej správy	17
2.2.1 Maastrichtský dlh štátnych rozpočtových organizácií	20
2.2.2 Maastrichtský dlh ostatných subjektov verejnej správy	21
2.3 Porovnanie salda a dlhu verejnej správy v Európskej únii	25
3 Hospodárenie štátneho rozpočtu na hotovostnej báze	27
3.1 Príjmy štátneho rozpočtu	31
3.1.1 Daňové príjmy	31
3.1.2 Nedaňové príjmy	35
3.1.3 Granty a transfery	42
3.2 Výdavky štátneho rozpočtu	44
3.2.1 Výdavky štátneho rozpočtu podľa ekonomickej klasifikácie	45
3.2.2 Výdavky podľa funkčnej klasifikácie	72
3.2.3 Vzťahy štátneho rozpočtu k obciam	75
3.2.4 Vzťahy štátneho rozpočtu k vyšším územným celkom	80
3.2.5 Čerpanie rezerv štátneho rozpočtu	83
3.3 Štátne finančné aktíva	85
3.4 Vzťahy štátneho rozpočtu k Európskej únii	89
3.4.1 Príjmy z rozpočtu Európskej únie	91
3.4.2 Výdavky štátneho rozpočtu rozpočtované vo väzbe na príjmy z Európskej únie	92
3.4.3 Prostriedky poskytnuté SR používané prostredníctvom samostatných účtov	97
3.4.4 Zhrnutie čerpania záväzkov programových období po vstupe SR do EÚ	97
Tabuľková príloha	99

Zhrnutie

- **Schodok verejnej správy** v roku 2018 podľa metodiky ESA 2010 na základe predbežných výsledkov **dosiahol hodnotu 629 457 tis. eur a v pomere k predbežne vyčíslenému HDP vo výške 90 201 788 tis. eur** ide o historicky najnižšiu úroveň **0,70 %**. Schodok v pomere k HDP bol oproti rozpočtovanej hodnote na rok 2018 nižší o 0,13 p. b. a **oproti výsledku za rok 2017 bol nižší o 0,10 p. b.**
- Plnenie rozpočtu verejnej správy v roku 2018 bolo ovplyvnené viacerými faktormi. Na príjmy rozpočtu pozitívne vplýval rast ekonomiky SR, s tým súvisiaci rast zamestnanosti a lepší výber odvodov. V rámci ekonomiky SR medziročne vzniklo podobne ako pred rokom, viac ako 50 tis. nových pracovných miest (v roku 2017: 51 tis.), čo pozitívne ovplyvnilo nielen príjmy, ale aj výdavky verejnej správy. **Daňové a odvodové príjmy verejnej správy za rok 2018** boli oproti schválenému rozpočtu vyššie o 820 917 tis. eur. Pozitívne sa skončilo hospodárenie Sociálnej poisťovne a oblasti verejného zdravotného poistenia, na ktoré mali vplyv najmä vývoj zamestnanosti a rast miezd.
- **Dlh verejnej správy poklesol už piaty rok v rade.** Podľa metodiky ESA 2010 **dosiahol k 31.12.2018 výšku 44 144 502 tis. eur (48,9 % HDP) a v pomere k HDP sa oproti predchádzajúcemu roku 2017 znížil o 2,0 p. b.** V rámci Európskej únie (28 krajín) v roku 2018 dosiahlo 9 krajín vyšší schodok a 17 krajín dosiahlo vyšší dlh verejnej správy ako Slovenská republika. Za rok 2018 bol **priemerný schodok EÚ 28 vo výške 0,6 % HDP a priemerný dlh verejnej správy EÚ 28 dosiahol 80,0 % HDP.**
- Na dosiahnutie nižšieho schodku ako aj dlhu verejnej správy oproti rozpočtu mal pozitívny vplyv aj **o 790 662 tis. eur nižší hotovostný schodok štátneho rozpočtu** a tým aj nižšia potreba jeho refinancovania.
- **Hotovostné príjmy štátneho rozpočtu** dosiahli v roku 2018 výšku 15 381 013 tis. eur, čo znamená **medziročný rast takmer o 5,4 %**. **Hotovostné výdavky** boli vo výške 16 563 255 tis. eur, čo predstavuje medziročný **rast o 3,8 %**. **Hotovostný schodok štátneho rozpočtu** dosiahol 1 182 242 tis. eur a oproti roku 2017 sa znížil o 37 890 tis. eur.

1 Ekonomický rámec rozpočtového hospodárenia Slovenskej republiky

Slovenská ekonomika vlani vzrástla o 4,1 %. Najväčší príspevok k rastu zaznamenali investície (6,8 %) a spotreba domácností (3 %). Investície výrazne podporila najmä dostavba a spustenie výroby štvrtej automobilky na Slovensku Jaguar Land Rover (JLR) a investície realizované subjektmi územnej samosprávy. Spotreba domácností sa oprela o zvyšujúcu sa mzdovú bázu, pričom ostatné zložky disponibilného príjmu domácností rástli len pozvoľne. Export v druhom polroku rástol najmä vďaka automobilovému priemyslu, keď výraznejšie stúpila nová produkcia vo Volkswagene (VW). Z pohľadu makroekonomických základní pre daňové a odvodové príjmy makroekonomický vývoj v roku 2018 predbehol očakávania rozpočtovej prognózy MF SR¹.

1.1 Vonkajšie ekonomické prostredie

Ekonomická aktivita v eurozóne záverom roka 2018 výrazne zvolnila zo svojho tempa. Ekonomika eurozóny vzrástla o 1,8 %, čím nenaplnila podstatne ambicióznejšie očakávania. K spomaleniu prispel predovšetkým vlažný dopyt zo zahraničia. Rastová báza bola tradične ťahaná domácou spotrebou, ktorá však v závere roka stratila na dynamike. Podporným faktorom naďalej ostávajú silné trhy práce, rastúce mzdy, stále akomodatívna menová politika a investičné stimuly v niektorých krajinách. Miera nezamestnanosti v eurozóne poklesla v roku 2018 na úroveň 8,2 % (2017: 9,1 %).

Na rastové mantinely narazili ekonomiky veľkých európskych krajín, z ktorých Taliansko sa dostalo v druhej polovici roka do technickej recesie a Nemecko sa jej tesne vyhlo. Jednou z príčin globálneho spomalenia sú turbulencie v obchodných vzťahoch medzi Amerikou a Čínou. Neistotu zvyšujú aj obavy z neriadeného Brexitu a politické výkyvy v rámci Európy (napr. protesty žltých viest vo Francúzsku, neistota v Katalánsku, imigrantská otázka a iné). Naopak, ekonomika USA rástla svižným tempom predovšetkým vďaka proticyklickým stimulom americkej administratívy. Ekonomiky regionálnych partnerov Slovenska si udržali dynamický rast. Predovšetkým Poľsko a Maďarsko dosiahli v roku 2018 solídne ekonomické rasty (5,1 % resp. 4,9 %).

Na akciovom trhu prebiehali v druhom polroku 2018 výpredaje globálne vo všetkých regiónoch. Obavy sa sústreďujú najmä na nepriaznivý vývoj v Číne, kde k stratám mohli prispieť aj obchodné spory s USA. Spolu s finančným trhom v závere roka 2018 prudko klesla aj cena ropy. Dôvodom bolo nielen spomalenie niektorých regiónov globálnej ekonomiky, ale aj zvýšenie produkcie zo strany Saudskej Arábie o 1 mil. barelov denne.

Normalizácia menovej politiky v Amerike momentálne stagnuje kvôli slabnúcej globálnej ekonomike a kumulácii rizík vo svetovom priestore. Po štyroch zvýšeníach krátkej referenčnej sadzby americkej centrálnej banky v roku 2018 je výnosová krivka amerických vládnych

¹<https://www.finance.gov.sk/sk/finance/institut-financnej-politiky/ekonomicke-prognozy/makroekonomicke-prognozy/43-zasadnutie-vyboru-makroekonomicke-prognozy-september-2017/43-zasadnutie-vyboru-makroekonomicke-prognozy-september-2017.html>

dlhopisov na krátkom horizonte prevrátená. Dôsledkom takéhoto javu býva často spomalenie ekonomiky. Pravdepodobnosť ďalšieho zvýšenia kľúčovej úrokovej sadzby zo súčasnej úrovne 2,5 % v roku 2019 sa preto znížila. Pozvoľné znižovanie objemu aktív americkej centrálnej banky pokračuje aj napriek dočasnému zastaveniu navyšovania kľúčovej úrokovej sadzby.

ECB (Európska centrálna banka) v decembri 2018 ukončila svoj program kvantitatívneho uvoľňovania. Prvé očakávané zvýšenie kľúčových úrokových sadzieb sa však posunulo najskôr až na záver roka 2019. Monetárna politika by tak mala ostať v dohľadnej dobe naďalej akomodatívna, čo znamená, že naďalej stimuluje rast ekonomiky a tým podporí tvorbu pracovných miest. Kurz eura voči doláru sa pohyboval na úrovni okolo 1,14 EUR/USD. V nadchádzajúcom období sa očakáva mierne posilnenie eura voči doláru, čo však môže zmeniť vývoj situácie okolo Brexitu. Pozícia britskej libry voči ostatným zahraničným menám bola ovplyvnená najmä vývojom rokovaní o Brexit-e.

Vývoj vybraných ukazovateľov eurozóny			
	2016	2017	2018
Hrubý domáci produkt (% rast)	1,7	2,4	1,8
Zamestnanosť (ESA, % rast)	1,4	1,6	1,5
Miera nezamestnanosti (VZPS, %)	10,0	9,1	8,2
Kompenzácie na zamestnanca* (% rast)	1,2	1,6	2,2
Miera inflácie (HICP, %)	0,2	1,5	1,8
10 ročný nemecký dlhopis (% výnos)	0,14	0,39	0,48
Kurz USD/EUR (priemer roka)	1,11	1,13	1,18
Cena ropy Brent (USD/bl)	45,0	54,8	71,5

* suma všetkých miezd a odvodov na jedného zamestnanca v ekonomike („superhrubá“ mzda), podľa EK z AMECO

Zdroj: Eurostat, Bloomberg

1.2 Makroekonomický vývoj SR

1.2.1 Hrubý domáci produkt

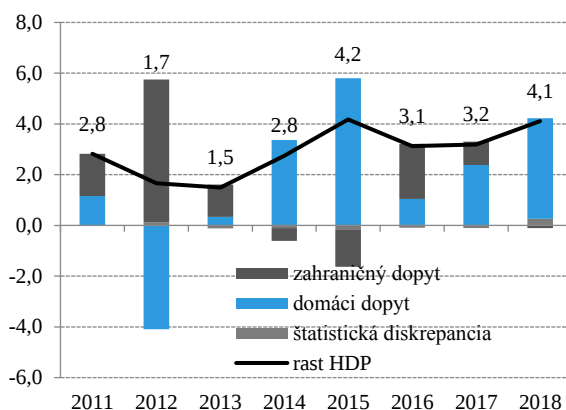
Slovenská ekonomika vlani vzrástla o 4,1 %. Najväčší príspevok k rastu zaznamenali investície a spotreba domácností. Export v druhom polroku rástol najmä vďaka automobilovému priemyslu, keď výraznejšie stúpila nová produkcia vo Volkswagene (VW). Nová produkcia v JLR začala nabiehať iba postupne. Celoročnú produkciu automobilov na Slovensku na úrovni 1 080 000 tak JLR ovplyvnila zatiaľ iba minimálne.

Zo sektorového pohľadu k reálnemu rastu HDP v roku 2018 najviac prispela pridaná hodnota v službách s rastom o 3,1 % (príspevok k rastu HDP 1,8 p. b.). Pridaná hodnota v stavebníctve prudko stúpila o 8,3 % (príspevok k rastu HDP 0,7 p. b.), čo je dané vysokou dynamikou investícií. Pridaná hodnota v priemysle vzrástla o 3,3 % (príspevok k rastu HDP 1 p. b.).

Vývoj HDP a jeho hlavných zložiek

reálny rast v %	2016	2017	2018
HDP	3,1	3,2	4,1
z toho:			
Konečná spotreba domácností	2,9	3,5	3
Konečná spotreba ver. správy	1,6	1,7	1,9
Tvorba hrubého fixného kapitálu	-9,4	3,4	6,8
Vývoz výrobkov a služieb	5,5	5,9	4,8
Dovoz výrobkov a služieb	3,4	5,3	5,3

Zdroj: ŠÚ SR

Zdroj: ŠÚ SR

1.2.2 Trh práce

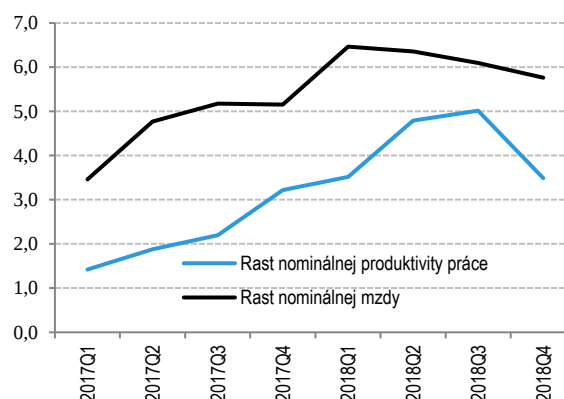
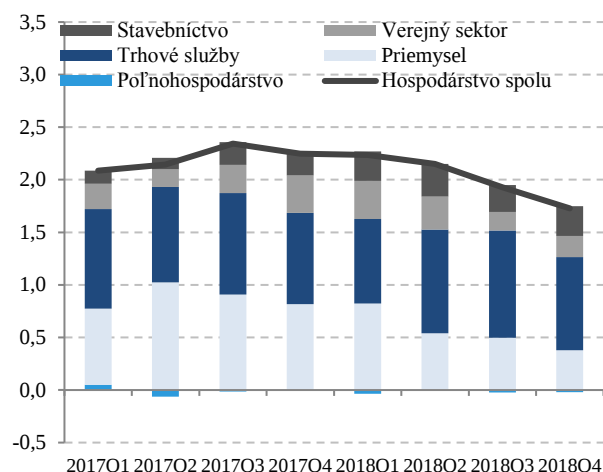
Trh práce expandoval aj v roku 2018. Medziročne sa zamestnanosť zvýšila o takmer 50 tisíc osôb a presiahla úroveň 2,4 milióna ľudí. Zvýšenie počtu pracujúcich o 2 %² viedlo k poklesu miery nezamestnanosti (podľa metodiky VZPS)³ na nové minimum na úrovni 6,6 %⁴. Polovica nových pracovných miest vznikla v sektore služieb s prevažujúcim príspevkom z nižšie-kvalifikovaných odvetví ako obchod, doprava a skladovanie. Najrýchlejšia tvorba pracovných miest bola v stavebníctve, kde rástla zamestnanosť najviac od krízy. Rekordne rástol počet cudzincov pracujúcich na Slovensku (nárast o 16 tisíc), ktorí obsadili každé tretie novovytvorené pracovné miesto.

Nominálna priemerná mzda prvýkrát presiahla hranicu 1000 eur a vyšplhala sa na úroveň 1013 eur (2017: 954 eur). Rast miezd nad 6 % bol najsilnejší od krízy. Zrýchlenie inflácie nezastavilo akceleráciu reálnych miezd. Tie vlani stúpili o 3,6 %.

² Podľa konceptu národných účtov (ESA).

³ Výberového zisťovania pracovných síl (ŠÚ SR).

⁴ Celoročný priemer.

Zdroj: ŠÚ SR, MF SR

Zdroj: ŠÚ SR, MF SR

1.2.3 Vývoj cien

Inflácia v roku 2018 zrýchlila najmä kvôli vyšším cenám potravín. Celoročne stúpili ceny merané indexom CPI o 2,5 %. K vyššej inflácii tlačil predovšetkým rast cien služieb reagujúci na rastúce mzdy. Pokračoval aj silný rast cien potravín, významne tiež stúpili ceny pohonných hmôt. Zrýchlil aj rast cien obchodovateľných tovarov v reakcii na oživenie inflácie v zahraničí. K rastu prispelo aj zvýšenie regulovaných cien energií od začiatku roka v priemere o 1,3 % (0,5 p. b. z celkového rastu).

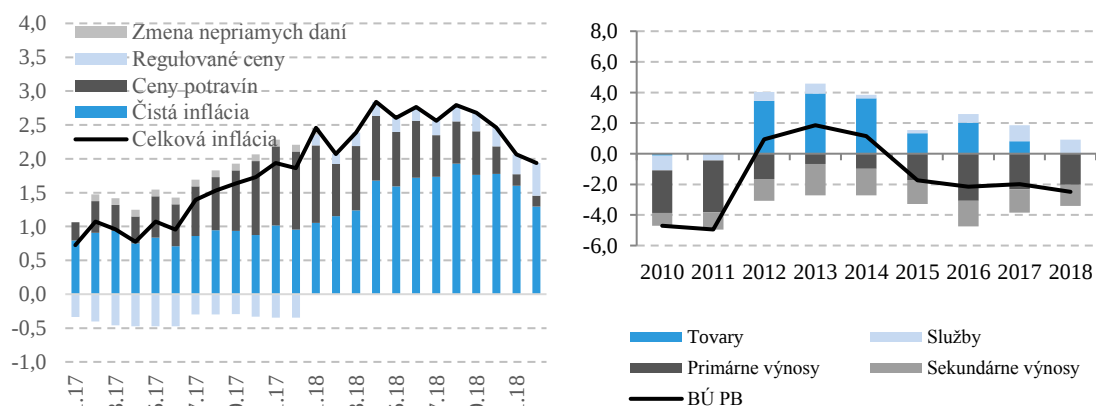
1.2.4 Platobná bilancia

Deficit bežného účtu platobnej bilancie sa v roku 2018 prehĺbil na 2,5 % HDP z 2,0 % HDP v roku 2017. Rýchlejší rast dovozu tovarov oproti vývozom znamenal pokles bilancie tovarov na 0,1 % HDP. Rovnaká situácia nastala aj v prípade služieb, kde sa prebytok znížil na 0,9 % HDP. Opačným smerom sa vyvíjali bilancie primárnych aj sekundárnych výnosov⁵, ktoré sa v roku 2018 mierne zlepšili. História platobnej bilancie bola zároveň ovplyvnená aj revíziou údajov Národnej banky Slovenska.

⁵ Primárne výnosy sú platby vyplácané do zahraničia, resp. prijímané zo zahraničia za protihodnotu ako odmena výrobných faktorov (práce a kapitálu), t. j. mzdy zamestnancov ktorí nie sú rezidentmi na Slovensku, dividendy a úroky platené zahraničným osobám (a opačne). Sekundárne výnosy sú platby bez protihodnoty – remitencie (peniaze posielané „domov“), bežné transfery a pod.

Štruktúra spotrebiteľskej inflácie – medziročné príspevky zložiek CPI (p. b.)

Vývoj bežného účtu platobnej bilancie podľa jeho zložiek (% HDP)

Zdroj: ŠÚ SR, MF SR

Zdroj: NBS, MF SR

1.2.5 Porovnanie makroekonomických predpokladov rozpočtu a skutočnosti

Väčšina makroekonomických ukazovateľov skončila výsledkovo lepšie ako predpokladala prognóza Ministerstva financií SR použitá pri zostavovaní rozpočtu verejnej správy pre rok 2018. Reálny rast ekonomiky bol mierne nižší. Rýchlejšie oproti prognóze rástli vládna aj súkromná spotreba, očakávaný rast výrazne prekročili investície. Rast HDP smerom nadol však výrazne ovplyvnil zahraničný obchod. Export aj import rástli pomalšie ako očakávala, export však spomalil výraznejšie. Nominálnemu HDP však pomohol rýchlejší návrat inflácie.

Rok 2018 si však polepšil oproti rozpočtu z pohľadu makroekonomických základní pre dane a odvody. Výrazne rýchlejšie rástla mzdová báza, ktorá je najvýznamnejšou základňou pre daň z príjmu fyzických osôb a odvodov. Očakávania predbehli rast miezd aj rast zamestnanosti. Rýchlejší než očakávaný rast cien podporil nominálnu spotrebu domácností a HDP, čo sú základne pre DPH a daň z príjmu právnických osôb. Celkovo tak makroekonomický vývoj vytvoril pozitívne riziká pre rozpočtované príjmy verejnej správy v 2018.

Porovnanie skutočností za rok 2018 s predpokladmi pre tvorbu rozpočtu na roky 2018-2021

v %, ak nie je uvedené inak	Rozpočet 2018	Skutočnosť 2018	Rozdiel v p.b.
Hrubý domáci produkt, reálny rast	4,2	4,1	-0,1
Hrubý domáci produkt v bežných cenách mld. Eur	89,5	90,2	+0,7
Konečná spotreba domácností a NISD, reálny rast	2,9	3,0	+0,1
Konečná spotreba domácností a NISD, nominálny rast	4,6	5,4	+0,8
Priemerná mesačná mzda, reálny rast	2,9	3,6	+0,7
Priemerná mesačná mzda, nominálny rast	4,6	6,2	+1,2
Zamestnanosť (ESA)	1,4	2,0	+0,6
Miera nezamestnanosti (VZPS)	7,3	6,6	-0,7
Index spotrebiteľských cien, priemerný rast	1,7	2,5	+0,8
Saldo bežného účtu platobnej bilancie (% HDP)	-0,1	-2,5	-2,4

Zdroj: MF SR, ŠÚ SR

2 Hospodárenie verejnej správy v metodike ESA 2010

Výsledky hospodárenia verejnej správy sa predkladajú Európskemu štatistickému úradu (Eurostatu) dvakrát ročne na základe nariadenia⁶ o nadmernom schodku prvýkrát do 1. apríla bežného roka a druhýkrát do 1. októbra bežného roka. Do 1. apríla bežného roka sa predkladá odhad schodku za predchádzajúci rozpočtový rok a do 1. októbra bežného roka sa predkladá aktualizovaný schodok za predchádzajúci rozpočtový rok. V zmysle uvedeného pravidla je potrebné údaje v kapitole 2 chápať ako predbežné, ktoré môžu byť v období do 1. októbra tohto roka revidované. Základnou databázou o hospodárení verejnej správy sú údaje z finančných výkazov jednotlivých subjektov verejnej správy za rok 2018, avšak nie všetky boli verifikované schvaľovacím procesom. Definitívne údaje o hospodárení verejnej správy za rok 2018 budú prezentované po skončení schvaľovacieho procesu, na základe vykonaných auditov účtovných výkazov a po získaní definitívnych údajov pre časové rozlíšenie daní a poistného z Finančnej správy SR, Sociálnej poisťovne a zdravotných poisťovní. Z hľadiska definitívnych výsledkov hospodárenia verejnej správy za rok 2018 bude preto rozhodujúce stanovisko Eurostatu pri notifikácii výsledkov predložených do 1. októbra 2019.

2.1 Saldo verejnej správy

Rozpočet verejnej správy na rok 2018, ktorý bol schválený vládou SR uznesením č. 471/2017 a vzatý na vedomie v NR SR uznesením č. 984/2017, predpokladal podiel **schodku** k HDP vo výške **0,83 %**. Slovenská republika odoslala do Eurostatu dňa 29. 3. 2019 predbežné výsledky hospodárenia verejných financií za rok 2018, pričom **deficit bol deklarovaný vo výške 0,70 % HDP**. Ten už obsahoval aj nevyhnutné korekcie EÚ fondov, ktoré boli mimo dosahu rozpočtovej politiky vlády.

Plnenie príjmov a výdavkov verejnej správy (na aktuálnej báze)					v tis. eur
	2016	2017	2018	2018	2018
	Skutočnosť	Skutočnosť	Rozpočet	Skutočnosť	(S -R)
Príjmy spolu, v tom:	31 552 315	33 502 106	34 102 500	35 906 802	1 804 302
Daňové a poistné príjmy	25 784 072	28 005 356	28 694 985	29 515 902	820 917
Nedaňové príjmy	4 890 175	4 702 178	5 063 671	5 033 724	-29 947
Granty a transfery	878 068	794 572	343 844	1 357 176	1 013 332
Výdavky spolu, v tom:	33 357 028	34 170 034	34 845 311	36 536 259	1 690 948
Bežné výdavky	33 026 579	31 485 382	32 712 485	33 590 006	877 521
Kapitálové výdavky	330 449	2 684 652	2 132 826	2 946 253	813 427
Saldo podľa ESA 2010	-1 804 713	-667 928	-742 811	-629 457	113 354
% z HDP	-2,2	-0,8	-0,83	-0,70	0,13

Zdroj: MF SR

⁶ Nariadenie Rady (ES) č. 479/2009 z 25. mája 2009 o uplatňovaní Protokolu o postupe pri nadmernom schodku.

V roku 2018 dosiahlo celkové hospodárenie s verejnými financiami podľa metodiky ESA2010 schodok vo výške 629 457 tis. eur (0,7 % z HDP). Schodok verejnej správy bol nižší oproti rozpočtovanej hodnote na rok 2018 o 113 354 tis. eur (0,1 % HDP), čo bolo spôsobené pozitívnym vývojom ekonomiky, ako aj lepším hospodárením viacerých subjektov verejnej správy.

Prijmy verejnej správy boli oproti rozpočtovanej hodnote úhrnom vyššie o 1 804 302 tis. eur, z toho najvyšší nárast o 1 013 332 tis. eur oproti rozpočtovaným príjmom mali granty a transfery. Daňové a odvodové príjmy verejnej správy boli oproti schválenému rozpočtu vyššie o 820 917 tis. eur. V roku 2018 boli **výdavky verejnej správy** vyššie oproti rozpočtovanej hodnote o 1 690 948 tis. eur, nárast bol približne rovnaký v bežných aj kapitálových výdavkoch.

Daňové a odvodové príjmy VS 2018 (ESA2010)			v tis. eur
	Rozpočet 2018	Skutočnosť 2018	Rozdiel
Daň z príjmov fyzických osôb	3 077 092	3 207 553	130 461
- závislá činnosť	2 938 936	3 093 913	154 977
- podnikanie	138 156	113 640	-24 516
Daň z príjmov právnických osôb	2 618 472	2 739 551	121 079
Daň z príjmov vyberaná zrážkou	242 638	209 170	-33 468
Daň z pridanej hodnoty	6 104 417	6 325 513	221 096
Spotrebné dane	2 341 129	2 315 349	-25 780
- Minerálny olej	1 292 946	1 266 853	-26 093
- Tabak a tabakové výrobky	727 576	727 645	69
- Ostatné spotrebné dane	320 607	320 851	244
Dane z majetku (nehnuteľnosti)	365 169	354 944	-10 225
Dane z medzinárodného obchodu	25 259	23 365	-1 894
Ostatné dane	796 688	791 041	-5 647
- Daň z motorových vozidiel	160 573	154 745	-5 828
- Osobitný odvod z podnikania v regulovaných odvetviach	175 653	160 222	-15 431
- Osobitný odvod vybraných finančných inštitúcií	133 646	134 177	531
- Ostatné	326 816	341 897	15 081
Daňové príjmy vrátane sankcií	15 570 864	15 966 485	395 621
Sociálne odvody (EAO + dlžné)	7 458 232	7 848 939	390 707
Zdravotné odvody (EAO + dlžné)	3 553 004	3 650 635	97 631
FSZ	11 011 236	11 499 575	488 339
Daňové a odvodové príjmy spolu	26 582 100	27 466 060	883 960

1) Príspevky na sociálne zabezpečenie, neobsahujú okrem štátom plateného poistného aj príjmy Zdroj: IFP, MF SR z odvodov za ozbrojené zložky, penále a imputované poistné.

2) Zdravotné odvody neobsahujú štátom platené poistné

V prípade **dane z príjmov fyzických osôb (DPFO)** sa na celkovom rozdiely oproti rozpočtu vo výške 130 461 tis. eur podieľal najmä výber DPFO zo závislej činnosti v sume 154 977 tis. eur. K vyššiemu výnosu prispel pozitívny vývoj na trhu práce aj vyššia úspešnosť výberu dane. Výnos **DPFO z podnikania**⁷ bol oproti rozpočtu nižší o 24 516 tis. eur. Dôvodom výrazného poklesu je predovšetkým vyšší vplyv paušálnych výdavkov oproti rozpočtu (20 860 tis. eur), keďže s nárastom paušálnych výdavkov nedošlo k očakávanému zvýšeniu priznávaných príjmov. Pôvodný predpoklad (13 400 tis. eur) bol po zohľadnení skutočného plnenia navýšený na aktualizovaný vplyv (34 260 tis. eur).

Výnos dane z príjmov právnických osôb (DPPO)⁸ za rok 2018 je oproti rozpočtu vyšší o 121 079 tis. eur. Dôvodom je najmä lepšie vyrovnanie za rok 2017, ktoré sa prenieslo do odhadu na rok 2018. Pri tvorbe rozpočtu na rok 2018 nebola ešte známa skutočnosť o vyrovnaní za rok 2017.

Výnos **dane z pridanej hodnoty (DPH)**⁹ je oproti rozpočtu vyšší o 221 096 tis. eur. K vyššiemu výnosu prispela vyššia úspešnosť výberu dane a najmä priaznivý vývoj makroekonomického prostredia, ťahaný spotrebou domácností. Medziročne stúpili aj investície a medzispotreba vlády, ktoré pozitívne vplývajú na výnos DPH.

Výnos **spotrebných daní** je tvorený najmä príjmom zo spotrebnej dane z minerálneho oleja a spotrebnej dane z tabakových výrobkov. Výnos spotrebnej dane z minerálneho oleja bol oproti rozpočtu nižší o 26 093 tis. eur. Nenaplnenie rozpočtovanej sumy je výsledkom nižšej úspešnosti výberu spolu s nepriaznivým vývojom reálnej ekonomiky. Ostatné spotrebné dane sa celkovo vyvíjali v súlade s rozpočtom.

Osobitný odvod z regulovaných odvetví¹⁰ je oproti rozpočtu nižší o 15 431 tis. eur. Dôvodom je najmä nižšie vyrovnanie za rok 2017, ktoré sa prenieslo aj do odhadu za rok 2018. Pri tvorbe rozpočtu na rok 2018 nebola ešte známa skutočnosť o vyrovnaní za rok 2017.

Vyšší výnos **sociálnych aj zdravotných odvodov** je spôsobený najmä pokračujúcim zlepšovaním sa situácie na trhu práce. Vyšší rast miezd aj zamestnanosti sa premietol do vyššieho výnosu zdravotných odvodov o 97 631 tis. eur oproti rozpočtovým predpokladom. Pri sociálnych odvodoch bolo skutočné plnenie vyššie o 390 707 tis. eur, pričom 187 219 tis. eur predstavovalo jednorazovú odplatu za postúpené pohľadávky Sociálnej poisťovne pri oddlžovaní zdravotníckych zariadení v júli 2018¹¹.

⁷ Výnos DPFO z podnikania za rok 2018 je len odhad, pretože daňové priznania za rok 2018 sa podávajú v roku 2019 a skutočný výnos dane bude známy až na začiatku roka 2020.

⁸ Výnos DPPO za rok 2018 je len odhad, pretože daňové priznania za rok 2018 sa podávajú v roku 2019 a skutočný výnos dane bude známy až na začiatku roka 2020.

⁹ Výnos DPH za rok 2018 je len odhad. Skutočnosť bude známa v apríli 2019.

¹⁰ Výnos osobitného odvodu z regulovaných odvetví za rok 2018 je len odhad, pretože daňové priznania za rok 2018 sa podávajú v roku 2019 a skutočný výnos dane bude známy až na začiatku roka 2020.

¹¹ Išlo o pohľadávky na poisťom vzniknuté do 31.12.2016. Na úrovni verejnej správy sa príjem Sociálnej poisťovne z oddlžovania vykonsolidoval s výdavkom štátnych finančných aktív.

Saldo verejnej správy v roku 2018 podľa ESA2010		v tis. eur
	2018 (S - R)	Rozdiel (% HDP)
1. Saldo verejnej správy - rozpočet	-742 811	-0,83
1. Daňové a odvodové príjmy verejnej správy	820 917	0,91
z toho: daňové príjmy	408 779	0,45
odvodové príjmy	412 138	0,46
2. Vplyv iných ako daňových príjmov štátneho rozpočtu	618 943	0,69
- Príjmy z dividend a z odvodov zo zisku (vrátane časového rozlíšenia)	-44 179	-0,05
- zmena stavu pohľadávok	-16 353	-0,02
- Ostatné	14 981	0,02
- EÚ príjmy	664 494	0,74
3. Vplyv vybraných výdavkov štátneho rozpočtu, z toho	-826 668	-0,92
- Spolufinancovanie	-105 302	-0,12
- Odvod do rozpočtu EÚ	4 485	0,00
- Transfer Sociálnej poisťovni	148 979	0,17
- Korekcie k fondom EÚ	-19 046	-0,02
- Upravujúca položka-očistenie vplyvu príjmov PJ za prostriedky EÚ z uhradených korekcií nahlásených v roku rozhodnutia	108 113	0,12
- Odpustenie pohľadávok voči zahraničiu	-15 340	-0,02
- zmena stavu záväzkov	-159 188	-0,18
- Ostatné	-124 875	-0,14
- EÚ výdavky	-664 494	-0,74
4. Vplyv hospodárenia samostatných účtov (vrátane ŠFA)	12 337	0,01
5. Vplyv aktuálnych príjmov a výdavkov súvisiacich s obsluhou štátneho dlhu	-14 698	-0,02
6. Výdavky zo sociálneho a zdravotného poistenia	-97 156	-0,11
- Výdavky sociálneho poistenia	-75 996	-0,08
- výdavky verejného zdravotného poistenia (zdravotná starostlivosť)	-21 160	-0,02
7. Rozdiel v hospodárení fondov sociálneho zabezpečenia (okrem odvodových príjmov (1) a výdavkov zo sociálneho a zdravotného poistenia (6))	-316 219	-0,35
- Transfer Sociálnej poisťovni zo štátneho rozpočtu	-148 979	-0,17
· výdavkový transfer z verejnej časti ZP do súkromnej časti ZP na splátku istiny úveru súkromnej časti ZP súkromným zdrav. poisťovniam	12 254	0,01
· výdavkový transfer z verejnej časti ZP do súkromnej časti ZP na výplatu akcionárovi	-101 757	-0,11
· platba za správu verejného zdravotného poistenia súkromným zdrav. poisťovniam	-78 350	-0,09
- Ostatné	-5 387	-0,01
8. Rozdiel v hospodárení subjektov ústrednej správy bez daňových príjmov, z toho	67 699	0,08
- obchodné spoločnosti štátu	-14 020	-0,02
- Eximbanka	13 656	0,02
- zdravotnícke zariadenia ústredné	146 653	0,16
- PO štátu	14 097	0,02
- VVŠ	31 622	0,04

Saldo verejnej správy v roku 2018 podľa ESA2010 (pokračovanie tab.)		v tis. eur
	2018 (S - R)	Rozdiel (% HDP)
- štátne fondy bez vplyvu príjmov z emisných kvót	-164 797	-0,18
- Slovenský pozemkový fond	11 414	0,01
- ostatné subjekty ústrednej správy	29 074	0,03
9. Rozdiel v hospodárení územnej samosprávy bez daňových príjmov, z toho:	-145 801	-0,16
- obce	-180 793	-0,20
- VUC	15 175	0,02
- dopravné podniky	-4 472	0,00
- príspevkové organizácie obcí a VUC	4 365	0,00
- zdravotnícke zariadenia miestne	12 582	0,01
- ostatné subjekty miestnej samosprávy	7 342	0,01
2. Saldo verejnej správy - skutočnosť	-629 457	-0,70

Pozn.: (+) znamená pozitívny vplyv a (-) negatívny vplyv na saldo VS

Zdroj: MF SR

Skutočný objem prijatých **dividend** vrátane časového rozlíšenia bol v porovnaní s predpokladaným výnosom z dividend nižší o 44 179 tis. eur. Dôvodom vzniku rozdielov v prekročení, prípadne neplnení rozpočtovaného objemu dividend, boli odlišné výsledky hospodárenia dosiahnuté obchodnými spoločnosťami za rok 2017. Objemovo najvyšší negatívny vplyv zaznamenal Slovenský plynárenský priemysel, a.s. vplyvom podielu precenenia majetku skupiny na výnosoch spoločnosti.

V roku 2018 došlo k horšiemu hospodáreniu **Environmentálneho fondu** oproti rozpočtu o 95 677 tis. eur. Rozpočtovaný **príjem z emisných kvót** bol 116 659 tis. eur, skutočné hotovostné príjmy boli 229 693 tis. eur a teda vyššie o 113 034 tis. eur. Podľa metodiky ESA 2010 sú však príjmom len tie príjmy z predaja emisií, ktoré sú spotrebované v ekonomike, v roku 2018 bol tento príjem vo výške 63 092 tis. eur, a preto má aktuálne zaznamenanie príjmov z emisných kvót negatívny vplyv v sume 166 601 tis. eur, čo v konečnom dôsledku spôsobilo horší hospodársky výsledok.

Prenesené výdavky štátneho rozpočtu. Podľa zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách“) je možné kapitálové výdavky a vybrané bežné výdavky štátneho rozpočtu použiť na určený účel aj v nasledujúcich dvoch rozpočtových rokoch po rozpočtovom roku, na ktorý boli rozpočtované. Prostriedky Európskej únie, prostriedky štátneho rozpočtu určené na financovanie spoločných programov SR a EÚ a prostriedky štátneho rozpočtu určené na financovanie účelov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv o poskytnutí grantu uzatvorených medzi SR a inými štátmi možno použiť aj v nasledujúcich rozpočtových rokoch až do ich vyčerpania na určený účel. Toto pravidlo na jednej strane zefektívňuje použitie verejných prostriedkov tým, že kapitoly rozpočtu nie sú motivované čerpať prostriedky v danom roku „za každú cenu“, na druhej strane vytvára neistotu

pri vyhodnocovaní salda v súlade so schváleným štátnym rozpočtom. Viazané a prenášané výdavky do ďalšieho rozpočtového roka pôsobia v smere zníženia skutočného salda oproti schválenému rozpočtu v danom rozpočtovom roku; prenesené a zároveň použité výdavky z predchádzajúceho rozpočtového roka naopak saldo v danom rozpočtovom roku zvyšujú.

Čistý dopad na saldo verejnej správy závisí od výsledného efektu presunov. Ak sú prenesené výdavky do ďalšieho rozpočtového roka vyššie ako použité z predchádzajúceho rozpočtového roka, saldo sa oproti schválenému rozpočtu zníži, v opačnom prípade sa zvýši.

Do roku 2018 boli prenesené bežné a kapitálové výdavky štátneho rozpočtu (s výnimkou prostriedkov Európskej únie a prostriedkov štátneho rozpočtu určených na financovanie spoločných programov SR) z rokov 2016 a 2017 (131G, 131H) celkovo v sume 1 090 603 tis. eur, pričom z toho v skutočnosti v roku 2018 bolo použitých celkovo 706 485 tis. eur. V roku 2018 boli zaviazané prostriedky s predpokladaným presunom do roku 2019 v sume 1 176 557 tis. eur, z toho rozpočtované prostriedky na rok 2018 boli 916 578 tis. eur.

Pre analytický odhad vplyvu prenášaných výdavkov štátneho rozpočtu na saldo verejnej správy v danom roku sú dôležité len reálne použité výdavky z prenesených prostriedkov predchádzajúcich období (706 485 tis. eur) a na druhej strane len tá časť prenesených výdavkov do nasledujúcich období, ktorá bola súčasťou rozpočtovaných výdavkov roku 2018 (916 578 tis. eur).

Výdavky EÚ a spolufinancovanie:

V roku 2018 boli vyčerpané prenesené výdavky (viazané v roku 2017) nasledovne:

- EÚ – 1 698 918 tis. eur,
- spolufinancovanie- 262 270 tis. eur.

Výdavky rozpočtované na rok 2018 a prenesené do roku 2019:

- EÚ – 1 009 598 tis. eur,
- spolufinancovanie – 154 414 tis. eur.

Odvody do rozpočtu EÚ boli na hotovostnej báze nižšie oproti rozpočtu o 36 698 tis. eur. Tento výsledok bol ešte negatívne ovplyvnený vplyvom akruálneho zaznamenania výdavkov súvisiacich s novelami rozpočtu EÚ vo výške 32 213 tis. eur. Celková úspora na akruálnej báze predstavovala 4 485 tis. eur.

Pod **korekciou k fondom EÚ** sa rozumie porušenie uplatniteľného práva Únie alebo vnútroštátneho práva v súvislosti s výdavkami, ktoré boli vykázané Európskej komisii alebo v súvislosti s výdavkami schvaľovanými na národnej úrovni, v dôsledku čoho Slovenskej republike nie sú preplatené výdavky, ktoré potom musí pokryť štátny rozpočet. Negatívny vplyv na saldo verejnej správy mali finančné korekcie vo výške 19 046 tis. eur, z toho v dôsledku

zníženia pohľadávky voči EÚ z dôvodu systémových korekcií¹² v sume 11 594 tis. eur a individuálnych korekcií¹³ v sume 7 452 tis. eur.

V prípade, ak boli korekcie nahradené novými výdavkami, realizujú sa aj príjmy na príjmovom účte platobných jednotiek a zároveň bola v minulosti zaznamenaná programová (systémová) korekcia podľa požiadaviek Eurostatu v čase, keď bolo o nej rozhodnuté, išlo by o duplicitné zaznamenanie zníženia pohľadávky EÚ, jednak prostredníctvom nahlásenia korekcií v roku rozhodnutia a potom aj zmenou stavu pohľadávky vypočítanej ako rozdiel príjmov a výdavkov zo zdroja EÚ na rozpočtovom účte štátnych rozpočtových organizácií. Z tohto dôvodu je duplicitný negatívny vplyv na schodok eliminovaný. Uvedené zohľadnila upravujúca položka očistenie vplyvu príjmov za prostriedky EÚ z dôvodu úhrady korekcií na náklady štátu vo výške 108 113 tis. eur.

Podľa Rozhodnutia Eurostatu č. 22/2005 o zaznamenávaní transferov z EÚ do členských krajín má byť celkový vplyv EÚ tokov podľa metodiky ESA 2010 na schodok verejnej správy nulový. Upravujúca položka, ktorou sa eliminuje vplyv EÚ fondov na saldo verejnej správy mala negatívny vplyv na rozpočet vo výške 92 553 tis. eur.

Vplyv **akruálnych príjmov a výdavkov na obsluhu štátneho dlhu** predstavoval deficit 11 151 tis. eur a úspora oproti rozpočtovaným príjmom a výdavkom bola 14 698 tis. eur. Rozdiel medzi rozpočtovaným a skutočným hotovostným transferom zo štátneho rozpočtu na saldo účet kapitoly štátny dlh bol vo výške 16 597 tis. eur. Úspora bola dosiahnutá vplyvom monetárnej politiky Európskej centrálnej banky a domácimi makroekonomickými fundamentami.

Schválený rozpočet **výdavkov na sociálne poistenie** bol vo výške 7 867 087 tis. eur, dosiahnutá skutočnosť predstavovala sumu 7 943 758 tis. eur. Výdavky na sociálne poistenie boli očistené o vplyv poistného zaplateného v roku 2017, ktoré súviselo s rokom 2018 o 675 tis. eur. Výsledkom boli zvýšené výdavky na sociálnom poistení o 75 996 tis. eur oproti schválenému rozpočtu.

Výdavky verejného zdravotného poistenia (zdravotná starostlivosť) boli rozpočtované v sume 4 466 880 tis. eur, skutočnosť však bola o 21 160 tis. eur vyššia. Celkový výsledok bol oproti rozpočtu nižší o 121 428 tis. eur. Na hospodárenie negatívne vplýval aj výdavkový transfer z verejnej časti zdravotného poistenia do súkromnej časti zdravotných poisťovní (splátka istiny úveru a výplata dividend akcionárom a platba za správu verejného zdravotného poistenia) spolu vo výške 167 853 tis. eur.

¹² Systémová korekcia vzniká v dôsledku opakujúceho sa nedostatku zisteného v rámci viacerých projektov, je dôsledkom závažného nedostatku účinného fungovania systémov riadenia a kontroly, a to vrátane nestanovenia vhodných postupov.

¹³ Individuálna nezrovnalosť je zistený nedostatok (jednorazová chyba), ktorý sa viaže k jednej operácii, resp. k jednému projektu a je nezávislý od iných chýb alebo nedostatkov v systéme riadenia a kontroly.

Na zhoršenie hospodárenia **Národnej diaľničnej spoločnosti** o 24 716 tis. eur oproti rozpočtu vplývalo zvýšenie výdavkov na obstarávanie kapitálových aktív ako aj nárast záväzkov voči dodávateľom z dôvodu väčšej rozostavanosti diaľnic a rýchlostných ciest. Negatívny vplyv malo aj zníženie pohľadávok súvisiacich s realizáciou systému elektronického mýta.

Železnice Slovenskej republiky hospodárili oproti rozpočtu verejnej správy lepšie o 10 880 tis. eur, čo bolo spôsobené najmä prijatím väčšieho objemu grantov, transferov a dotácií zo zdrojov EÚ, zálohových platieb z programu CEF a zo zdrojov štátneho rozpočtu v nadväznosti na uvoľnenie finančných prostriedkov, ktoré boli viazané v predchádzajúcom roku na použitie výdavkov do nasledujúcich rokov. Pozitívny vplyv na hospodárenie mal aj nárast pohľadávok z titulu vyššej fakturácie dopravcom z dôvodu vyčerpania limitu poskytovaných kompenzácií.

Príspevkové organizácie ústrednej správy dosiahli lepšie hospodárenie o 14 097 tis. eur oproti rozpočtu, čo bolo spôsobené najmä pridelením väčšieho objemu grantov ako predpokladal rozpočet.

Na pozitívne hospodárenie **Slovenského pozemkového fondu** o 11 414 tis. eur oproti rozpočtu mal vplyv vyšší príjem z predaja pozemkov o 7 449 tis. eur a nižšie výdavky na nákup softvéru o 2 128 tis. eur.

Hospodárenie **Verejných vysokých škôl** bolo lepšie oproti rozpočtu o 31 622 tis. eur, čo bolo spôsobené vyšším príjmom z administratívnych poplatkov, najmä školné od zahraničných študentov, za externé štúdium, štipendiá a taktiež vyššie granty zo štátneho rozpočtu na valorizáciu platov a rekonštrukcie internátov.

Zdravotnícke zariadenia zaradené do verejnej správy dosiahli prebytok 142 595 tis. eur, čo predstavuje zlepšenie hospodárenia oproti rozpočtu o 159 235 tis. eur. Z toho zdravotnícke zariadenia zaradené do ústrednej správy hospodárili s prebytkom 129 996 tis. eur a zdravotnícke zariadenia zaradené do miestnej samosprávy hospodárili s prebytkom 12 599 tis. eur. Rozdiel oproti rozpočtu je spôsobený najmä realizáciou I. etapy oddľžovania v súlade s Koncepciou oddľženia zdravotníckych zariadení schválenej vládou SR v roku 2017¹⁴, čo spôsobilo pokles celkových záväzkov o 97 605 tis. eur.

Územná samospráva dosiahla prebytok 117 159 tis. eur, čo však predstavuje negatívny rozdiel oproti rozpočtu o 156 116 tis. eur. Výšku prebytku negatívne ovplyvnilo hospodárenie obcí, ktoré úhrnom dosiahli schodok 20 335 tis. eur, a to hlavne zvýšením bežných výdavkov na mzdy, platy a OOV, výdavkov na tovary a služby a výdavkov na obstarávanie kapitálových aktív. Obce investovali najmä do rekonštrukcie a výstavby infraštruktúry (kanalizácie, nájomné byty, komunikácie). Pri kapitálových výdavkoch bolo vyššie krytie z úverových zdrojov, spolufinancovanie z prostriedkov EÚ a z prostriedkov minulých rokov. Negatívny vplyv mal aj pokles pohľadávok z nedaňových príjmov a nárast záväzkov na obstarávanie kapitálových aktív.

¹⁴ Vláda SR schválila „Koncepciu oddľženia zdravotníckych zariadení,“ na svojom rokovaní 13. septembra 2017 uznesením č. 425/2017.

V príjmovej časti boli dosiahnuté nižšie kapitálové príjmy oproti rozpočtu. VÚC pozitívne vplývali na prebytok sumou 104 630 tis. eur najmä z dôvodu poklesu záväzkov. Mierny prebytok zaznamenali príspevkové organizácie obcí, príspevkové organizácie VÚC a ostatné subjekty miestnej samosprávy. Za územnú samosprávu sa v tomto prípade považujú samotné obce, vyššie územné celky a ich rozpočtové a príspevkové organizácie, dopravné podniky samosprávy, zdravotnícke zariadenia a ostatné subjekty miestnej samosprávy.

Saldo verejnej správy podľa jednotlivých subjektov v roku 2018 obsahuje nasledovná tabuľka.

Schodok verejnej správy podľa jednotlivých subjektov					v tis. eur
	2016	2017	2018	2018	2018
	Skutočnosť	Skutočnosť	Rozpočet	Skutočnosť	(S-R)
Ústredná správa, z toho					
Štátny rozpočet ¹⁾	-2 265 116	-1 094 275	-1 555 727	-1 379 930	175 797
Príspevkové organizácie ústrednej správy	34 299	32 968	-12 998	1 099	14 097
Štátne fondy	188 250	194 044	297 730	196 229	-101 501
Eximbanka SR	9 344	602	120	13 776	13 656
Obchodné spoločnosti štátu, z toho:	78 967	-93 621	20 365	6 345	-14 020
MH Manažment, a.s.	-47 029	-27 568	-4 022	-8 109	-4 087
MH Invest, s.r.o.	10 372	25 256	-204	-10 128	-9 924
MH Invest II, s.r.o.	-20 533	23 429	-655	-568	87
JAVYS, a.s.	12 150	7 002	-5 037	8 777	13 814
Železnice Slovenskej republiky	47 650	-94 844	0	10 880	10 880
Železničná spoločnosť Slovensko, a.s.	-17 018	7 301	-6 719	-7 641	-922
Národná diaľničná spoločnosť, a.s.	98 481	-35 116	36 965	12 249	-24 716
Verejné vysoké školy	47 302	20 353	203	31 825	31 622
Zdravotnícke zariadenia ústrednej správy	-74 645	-34 006	-16 657	129 996	146 653
Ostatné subjekty ústrednej správy	-29 466	68 319	79 975	90 378	10 403
Územná samospráva, z toho					
Obce a ich rozpočtové organizácie	348 274	-7 722	170 135	-20 335	-190 470
Vyššie územné celky a ich rozpočtové organizácie	84 308	-15 735	90 093	104 630	14 537
Príspevkové organizácie obcí	11 906	7 756	2 020	5 529	3 509
Príspevkové organizácie VÚC	931	-5	1 740	2 596	856
Dopravné podniky	12 612	8 458	9 270	4 798	-4 472
Zdravotnícke zariadenia miestnej samosprávy	3 971	-1 883	17	12 599	12 582
Ostatné subjekty miestnej samosprávy	-2 523	3 937	0	7 342	7 342
Fondy sociálneho zabezpečenia					
Sociálna poisťovňa	-180 428	75 891	40 872	155 063	114 191
Verejné zdravotné poistenie	-72 699	166 991	130 031	8 603	-121 428
Schodok verejnej správy spolu	-1 804 713	-667 928	-742 811	-629 457	113 354
% z HDP	-2,2	-0,8	-0,8	-0,7	0,1

Vrátane štátnych finančných aktív, samostatných účtov a salda účtu štátneho dlhu

Zdroj: MF SR

2.2 Dlh verejnej správy

Maastrichtský dlh verejnej správy dosiahol k 31.12.2018 hodnotu 44 144 502 tis. eur, čo predstavuje **48,9 % HDP. V pomere k HDP klesol piaty rok v rade a oproti roku 2017 je nižší o 2,0 p. b.** V porovnaní s východiskami rozpočtu na rok 2018 je dosiahnutý dlh nižší o 0,9 p. b. V absolútnom vyjadrení medziročne vzrástol oproti revidovanému stavu maastrichtského dlhu za rok 2017¹⁵ o 913 359 tis. eur (1,0 p. b.) pričom zmena rastu HDP spôsobila zníženie dlhu verejnej správy medziročne o 3,0 p. b.

Maastrichtský dlh verejnej správy je koncipovaný ako konsolidovaný, to znamená, že vzťahy medzi jednotlivými subjektmi verejnej správy sú vylúčené. Skupiny subjektov verejnej správy uvedené v tabuľke nižšie sú vnútorne skonsolidované o vzájomné vzťahy v rámci danej skupiny (napríklad územná samospráva). Hodnota konsolidácie vo výške 1 421 569 tis. eur predstavuje len pôžičky medzi skupinami verejnej správy, napríklad pôžičky Štátneho fondu rozvoja bývania poskytnuté subjektom územnej samosprávy.

Okrem týchto vzťahov sa pri výpočte maastrichtského dlhu v rámci zložky „štátny dlh“ abstrahuje od záväzkov Ministerstva financií SR voči Štátnej pokladnici z tzv. refinančného systému (9 004 192 tis. eur) a od záväzkov z vkladov subjektov verejnej správy v Štátnej pokladnici (4 092 389 tis. eur). Z pohľadu výšky vzájomných pôžičiek a výpožičiek vo verejnej správe tvorí najvýznamnejšiu položku konsolidácie Štátny fond rozvoja bývania (728 099 tis. eur), ktorý poskytuje návratné finančné prostriedky najmä subjektom územnej samosprávy v oblasti podpory bývania.

Ďalšou významnou položkou konsolidácie je návratná finančná výpomoc poskytnutá zo štátneho rozpočtu Agentúre pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov (410 000 tis. eur) a imputovaná pôžička Agentúry pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov (227 832 tis. eur). Ostatnú časť konsolidácie tvoria najmä návratné finančné výpomoci poskytnuté zo štátneho rozpočtu mestám, obciam a ostatným subjektom verejnej správy (54 057 tis. eur). V prehľade maastrichtského dlhu podľa zložiek verejnej správy sú uvedené hodnoty na nekonsolidovanej báze, pričom výsledná hodnota dlhu a opis medziročných vplyvov sú uvádzané po konsolidácii.

¹⁵ Revízia dlhu k 31.12.2017 o 1 388 tis. eur, ktorá sa týka revízie výšky zábezpek obchodných spoločností štátu. Pôvodná výška konsolidovaného dlhu verejnej správy k 31.12.2017 zverejnená v SVS 2017 bola 43 229 755 tis. eur.

Maastrichtský dlh verejnej správy podľa jednotlivých subjektov				v tis. eur
	k 31.12.2016	k 31.12.2017	k 31.12.2018	Zmena
	1	2	3	4=(3-2)
Ústredná správa				
z toho:				
Štátny dlh ¹⁾	40 643 814	41 765 506	42 555 764	790 258
Príspevkové organizácie ústrednej správy	2 704	2 005	2 259	254
Exportno-importná banka Slovenskej republiky	25 644	9 542	10 121	579
Obchodné spoločnosti štátu	648 656	623 256	620 045	-3 211
z toho:				
MH Manažment, a. s.	15 223	15 216	15 214	-2
MH Invest, s. r. o.	70	30	0	-30
MH Invest II., s. r. o.	2 737	2 762	2 755	-7
JAVYS, a. s.	307	1 615	1 339	-276
Železnice Slovenskej republiky	62 944	63 383	63 581	198
Železničná spoločnosť Slovensko, a. s.	343 945	351 871	386 355	34 484
Národná diaľničná spoločnosť, a. s.	223 430	188 379	150 801	-37 578
Verejné vysoké školy	7 731	7 343	5 203	-2 140
Zdravotnícke zariadenia ústrednej správy	21 771	22 692	58 708	36 016
Ostatné subjekty ústrednej správy	521 300	461 718	412 248	-49 470
Územná samospráva				
Obce a ich rozpočtové organizácie	1 334 719	1 362 979	1 455 000	92 021
Vyššie územné celky a ich rozpočtové organizácie	347 635	369 508	362 599	-6 909
Príspevkové organizácie obcí	936	1 292	1 498	206
Príspevkové organizácie VÚC	1 040	684	612	-72
Dopravné podniky	82 153	79 721	75 780	-3 941
Zdravotnícke zariadenia miestnej samosprávy	1 257	1 075	3 471	2 396
Ostatné subjekty miestnej samosprávy	5 082	3 794	2 506	-1 288
Fondy sociálneho zabezpečenia				
Sociálna poisťovňa	146	162	113	-49
Verejné zdravotné poistenie	265	736	144	-592
Verejná správa spolu	43 644 853	44 712 013	45 566 071	854 058
Konsolidácia	1 591 610	1 480 870	1 421 569	-59 301
z toho: konsolidácia v skupine miestnej samosprávy	744 036	750 213	775 960	25 747
Verejná správa spolu konsolidovaná	42 053 243	43 231 143	44 144 502	913 359
% z HDP	51,8	50,9	48,9	-2,0

Zdroj: MF SR

Na náraste nominálneho dlhu v roku 2018 sa v najvyššej miere podieľal **hotovostný schodok štátneho rozpočtu** vo výške 1 182 242 tis. eur. Zvýšenie maastrichtského dlhu oproti roku 2017 **negatívne** ovplyvnili najmä nasledovné skutočnosti:

- schodok štátneho rozpočtu na hotovostnej báze a ďalšie požiadavky na cudzie zdroje vyplývajúce z riadenia dlhu a likvidity v priebehu uplynulého roka, ktoré vyvolali

potrebu emitovať štátne pokladničné poukážky v menovitej hodnote 800 000 tis. eur a štátne dlhopisy v menovitej hodnote 3 100 500 tis. eur,

- nárast konsolidovaného dlhu obcí o 66 191 tis. eur,
- zvýšenie konsolidovaného dlhu zdravotníckych zariadení patriacich do ústrednej správy o 36 062 tis. eur,
- nárast dlhu Železničnej spoločnosti Slovensko, a. s. o 34 484 tis. eur,
- nárast konsolidovaného dlhu zdravotníckych zariadení patriacich do miestnej samosprávy o 2 416 tis. eur.

Pozitívny vplyv na vývoj maastrichtského dlhu oproti jeho stavu v roku 2017 mali najmä tieto skutočnosti:

- splátky záväzkov zo štátnych dlhopisov v menovitej hodnote 3 200 864 tis. eur,
- splátky úverov v štátnom dlhu v hodnote 15 169 tis. eur,
- pokles zadlženosti Národnej diaľničnej spoločnosti, a. s. o 37 578 tis. eur z dôvodu splácania úverov,
- pokles konsolidovaného dlhu vyšších územných celkov o 6 909 tis. eur,
- pokles zadlženosti dopravných podnikov územnej samosprávy 3 941 tis. eur.

Maastrichtský dlh verejnej správy bol k 31.12.2018 financovaný predovšetkým cennými papiermi v menovitej hodnote 37 747 726 tis. eur (85,5 %). Z toho podstatnú časť tvorili štátne dlhopisy v menovitej hodnote 36 937 291 tis. eur, štátne pokladničné poukážky v menovitej hodnote 800 000 tis. eur, bankové úvery a iné záväzky dosiahli hodnotu 6 063 083 tis. eur (13,7 %), z čoho 1 880 640 tis. eur predstavuje záväzok pripadajúci na Slovenskú republiku z EFSF. Výška záväzku sa oproti stavu v predchádzajúcom roku nezmenila. Osobitnou súčasťou maastrichtského dlhu sú záväzky z vkladov peňažných prostriedkov v Štátnej pokladnici tých klientov, ktorí nie sú súčasťou verejnej správy; tieto záväzky dosiahli hodnotu 290 855 tis. eur (0,7 %).

Z pohľadu meny bol maastrichtský dlh v roku 2018 tvorený z 95,0 % dlhom v eurách a 5,0 % dlhu pripadlo na iné meny, ktoré sú najmä v štátnom dlhu pri emitovaných dlhopisoch denominovaných v amerických dolároch, japonských jenoch, švajčiarskych frankoch a nórskech korunách.

Z hľadiska pôvodnej splatnosti (dohodnutej pri vzniku dlhu) je maastrichtský dlh tvorený z 3,0 % (1 313 123 tis. eur) krátkodobým dlhom, pričom 1,8 % (800 000 tis. eur) pripadá na štátne pokladničné poukážky. Dlh s pôvodnou splatnosťou vyššou ako jeden rok predstavuje 97,0 % (42 831 379 tis. eur).

Z hľadiska teritoriálnej štruktúry majú v držbe väčšinu maastrichtského dlhu verejnej správy SR zahraniční veritelia, a to 57,5 % (25 398 697 tis. eur). V portfóliu tuzemských veriteľov je 42,5 % (18 745 805 tis. eur) maastrichtského dlhu, pričom ide o tuzemské bankové inštitúcie a obchodníkov s cennými papiermi.

2.2.1 Maastrichtský dlh štátnych rozpočtových organizácií

Štátny dlh, ktorého nositeľom sú **štátne rozpočtové organizácie**, a ktorý je v správe Ministerstva financií SR, dosiahol v menovitej hodnote ku koncu roka 2018 výšku 42 555 764 tis. eur. V porovnaní s predchádzajúcim rokom vzrástol o 790 258 tis. eur (o 1,9 %). Hlavnou príčinou zvyšovania štátneho dlhu je v prípade deficitného hospodárenia hotovostný schodok štátneho rozpočtu, ktorý je nutné v priebehu roka financovať externými zdrojmi.

Štátny dlh je v rozhodujúcej miere tvorený záväzkami z emisie štátnych dlhopisov (86,8 %), úverov (5,4 %) a záväzkami z EFSF (4,4 %).

Štátny dlh podľa dlhových nástrojov				v tis. eur
	k 31.12.2016 1	k 31.12.2017 2	k 31.12.2018 3	Zmena 4=(3-2)
Štátne dlhopisy	35 468 549	37 037 655	36 937 291	-100 364
Štátne pokladničné poukážky	400 000	0	800 000	800 000
Bankové úvery a iné pôžičky	2 236 407	2 293 234	2 280 118	-13 116
Záväzky z vkladov v Štátnej pokladnici	104 564	197 977	290 855	92 878
Zábezpeky	235 271	94 083	139 028	44 945
Záväzky z EFSF	1 880 640	1 880 640	1 880 640	0
Imput pôžičky z EOSA	318 383	261 917	227 832	-34 085
Spolu dlh	40 643 814	41 765 506	42 555 764	790 258

Zdroj: MF SR, ARDAL

Ministerstvo financií SR v mene Slovenskej republiky prijíma úvery od medzinárodných finančných inštitúcií, a to na podporu národných projektov v oblasti budovania cestnej infraštruktúry, životného prostredia, poľnohospodárstva, informatizácie a podobne. Z prostriedkov sa spolufinancujú aj projekty financované európskymi štrukturálnymi fondmi a Kohéznym fondom. Z hodnoty týchto úverov predstavujú úvery od Európskej investičnej banky sumu 1 972 249 tis. eur, a úvery od Rozvojovej banky Rady Európy 302 711 tis. eur. V roku 2018 neboli prijaté žiadne prostriedky z ďalších úverových tranží.

Z hľadiska pôvodnej splatnosti je štátny dlh z 97,1 % dlhodobý (41 325 926 tis. eur). Krátkodobý štátny dlh, ktorý predstavuje len 2,9 % je tvorený štátnymi pokladničnými poukážkami v menovitej hodnote 800 000 tis. eur, zábezpekami vo výške 139 028 tis. eur (z toho 35 220 tis. eur tvorí pasívny kolaterál z derivátových operácií uskutočnených na zabezpečenie dlhu v cudzej mene proti kurzovému riziku) a záväzkami z vkladov tých klientov Štátnej pokladnice, ktorí nie sú zaradení v sektore verejnej správy, v hodnote 290 855 tis. eur. Podrobnú štruktúru štátneho dlhu podľa pôvodnej splatnosti poskytuje nasledujúci prehľad v percentách.

Štátny dlh podľa pôvodnej splatnosti				v %
	Štátne dlhopisy a ŠPP	Bankové úvery a iné pôžičky	Ostatné záväzky	Spolu
Do 1 roka	2,1	0,0	100,0	2,9
Do 5 rokov	0,0	5,2	0,0	0,5
Do 7 rokov	0,9	1,7	0,0	0,9
Do 10 rokov	8,0	0,0	0,0	7,1
Do 15 rokov	39,5	8,3	0,0	35,9
Do 29 rokov	44,9	41,9	0,0	44,1
30 rokov a viac	4,7	42,9	0,0	8,6
Spolu	100,0	100,0	100,0	100,0

Zdroj: MF SR, ARDAL

2.2.2 Maastrichtský dlh ostatných subjektov verejnej správy

Konsolidovaná hodnota maastrichtského dlhu ostatných subjektov verejnej správy k 31.12.2018 dosiahla 1 588 738 tis. eur. Bez akýchkoľvek úverov a pôžičiek boli ku koncu roka 2018 Slovenský pozemkový fond, Slovenská konsolidačná, a. s., Slovenské národné stredisko pre ľudské práva, Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, Audiovizuálny fond, Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, Úrad pre dohľad nad výkonom auditu, Tlačová agentúra Slovenskej republiky, Danubiana, Recyklačný fond, Fond pre podporu vzdelávania, Fond na podporu umenia, Rada pre riešenie krízových situácií, Úrad komisára pre deti, Úrad komisára pre osoby so zdravotným postihnutím, Fond na podporu kultúry národnostných menšín, MH Invest, s. r. o. a Slovenská reštrukturalizačná, s. r. o. Nasledujúci opis dlhu zložiek verejnej správy je na nekonsolidovanej báze.

Dlh štátnych príspevkových organizácií dosiahol v roku 2018 hodnotu 2 259 tis. eur. Podstatnú časť dlhu tvoria zábezpeky v hodnote 1 369 tis. eur, finančný lízing v hodnote 241 tis. eur a návratné finančné výpomoci v súhrnnej hodnote 650 tis. eur, ktoré poskytlo Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR Agentúre pre rozvoj vidieka (200 tis. eur) a Národnému lesníckemu centru (450 tis. eur). Dlh štátnych príspevkových organizácií vzrástol oproti roku 2017 o 254 tis. eur.

Exportno-importná banka Slovenskej republiky prispela k zvýšeniu maastrichtského dlhu v roku 2018 sumou 10 121 tis. eur. Dlh subjektu je tvorený záväzkami voči bankám, ktorých stav z nulovej hodnoty v predchádzajúcom roku vzrástol na 5 373 tis. eur, záväzkami voči klientom, ktorých stav oproti predchádzajúcemu roku poklesol o 4 977 tis. eur na 4 300 tis. eur a zábezpekami vo výške 155 tis. eur. Celkovo dlh Exportno-importnej banky SR vzrástol oproti predchádzajúcemu roku o 579 tis. eur.

Obchodné spoločnosti štátu (patriace do ústrednej správy) majú po štátnom dlhu najväčší podiel na konsolidovanom dlhu verejnej správy (1,4 %). Do skupiny obchodných spoločností štátu sú zaradené spoločnosti ako napríklad MH Manažment, a. s., MH Invest, s. r. o., MH Invest II, s.

r. o., Jadrová a vyraďovacia spoločnosť, a. s., Železnice Slovenskej republiky, Železničná spoločnosť, a. s. a Národná diaľničná spoločnosť, a. s.

Dlh **Železničnej spoločnosti Slovensko, a. s. (ŽSSK)**, ktorý dosiahol v roku 2018 hodnotu 386 355 tis. eur, medziročne vzrástol o 34 484 tis. eur z dôvodu vyššieho čerpania úverov. Dlh ŽSSK tvoria v prevažnej miere tuzemské bankové úvery vo výške 361 950 tis. eur, dlhodobé finančné výpomoci od medzinárodnej spoločnosti EUROFIMA, ktorých výška sa prostredníctvom splátok postupne znížila na hodnotu 24 106 tis. eur a krátkodobé zábezpeky v hodnote 299 tis. eur.

Vývoj dlhu **Národnej diaľničnej spoločnosti, a. s.** mal pozitívny vplyv na maastrichtský dlh verejnej správy. Medziročný pokles dlhu o 37 578 tis. eur na úroveň 150 801 tis. eur bol spôsobený splácaním bankových úverov, ktoré tvoria podstatnú časť dlhu tohto subjektu. Dosiahli výšku 148 711 tis. eur. Zvyšných 2 090 tis. eur pripadá na krátkodobé zábezpeky.

Dlh **Železníc Slovenskej republiky (ŽSR)** dosiahol v roku 2018 hodnotu 63 581 tis. eur, čo je o 198 tis. eur viac ako v roku 2017. Tvoria ho prevažne dlhodobé bankové úvery od tuzemských bánk vo výške 62 741 tis. eur, ktorých výška sa oproti minulému roku zmenila len minimálne a zábezpeky s dobou splatnosti do jedného roka vo výške 840 tis. eur.

Dlh spoločnosti **MH Manažment, a. s.**, ktorý vznikol z emisie dlhopisov Fondu národného majetku v roku 1996, predstavuje 15 214 tis. eur. Oproti roku 2017 sa dlh znížil o 2 tis. eur v dôsledku vyplatenia časti záväzkov vyplývajúcich dlhopisov.

Dlh spoločnosti **MH Invest II, s. r. o.** tvorí v prevažnej miere návratná finančná výpomoc poskytnutá zo štátneho rozpočtu vo výške 2 720 tis. eur, ktorá bola prevedená zo spoločnosti MH Invest, s. r. o. Krátkodobé zábezpeky v hodnote 35 tis. eur predstavujú zvyšnú časť dlhu.

Jadrová a vyraďovacia spoločnosť, a. s., spôsobila zvýšenie maastrichtského dlhu verejnej správy o 1 339 tis. eur, z čoho 1 336 tis. eur predstavujú zábezpeky, zvyšné 3 tis. eur tvorí bankový úver.

Dlh **verejných vysokých škôl** sa oproti predchádzajúcemu roku znížil o 2 140 tis. eur. Z celkovej výšky 5 203 tis. eur, 1 631 tis. eur pripadá na bankové úvery poskytnuté tuzemskými bankami, 1 004 tis. eur tvoria prevažne krátkodobé zábezpeky, 68 tis. eur predstavuje dlhodobý finančný prenájom a 2 500 tis. eur bolo poskytnutých zo štátneho rozpočtu ako návratná finančná výpomoc.

Dlh **ústredných zdravotníckych zariadení** medziročne vzrástol o 36 016 tis. eur. Dlh vo výške 58 708 tis. eur z rozhodujúcej časti tvoria pôžičky od nebankových subjektov vo výške 32 136 tis. eur. Ich stav oproti minulému roku vrástol o 31 997 tis. eur, čo bolo spôsobené vykázaním pôvodných záväzkov voči dodávateľom v hodnote 32 103 tis. eur ako ostatné pôžičky voči finančným spoločnostiam, ktoré odkúpili pohľadávky voči zdravotníckym zariadeniam. Dlh ústredných zdravotníckych zariadení ďalej tvoria bankové úvery, ktorých stav medziročne vzrástol o 4 121 tis. eur na úroveň 22 341 tis. eur, zábezpeky vo výške 2 425 tis. eur a návratné

finančné výpomoci, ktorých výška sa prostredníctvom splácania znížila na súčasných 1 756 tis. eur. Finančný lízing dosiahol výšku 50 tis. eur.

Ostatné subjekty verejnej správy vykazujú dlh vo výške 412 248 tis. eur, pričom takmer celú hodnotu tvorí dlh **Agentúry pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov** v podobe návratnej finančnej výpomoci zo štátnych finančných aktív vo výške 410 000 tis. eur. Jej úroveň oproti stavu v roku 2017 klesla o 50 000 tis. eur, z dôvodu úhrady splátky. Finančná výpomoc je na úrovni celej verejnej správy predmetom konsolidácie.

Dlh **obcí** (vrátane ich rozpočtových organizácií) dosiahol v roku 2018 výšku 1 455 000 tis. eur. Oproti stavu v roku 2017 bol vyšší o 92 021 tis. eur. Rozhodujúcu časť dlhu obcí tvoria bankové úvery a iné pôžičky vo výške 1 452 161 tis. eur, pričom 728 099 tis. eur poskytol Štátny fond rozvoja bývania a 1 111 tis. eur Environmentálny fond. Mestám Košice (31 500 tis. eur), Bratislava (10 000 tis. eur), Bratislava časť Staré Mesto (2 000 tis. eur), Martin (2 000 tis. eur), Ľubotice (15 tis. eur) a Bardejov (800 tis. eur) boli v predchádzajúcich rokoch poskytnuté návratné finančné výpomoci zo štátnych finančných aktív. Úvery poskytnuté zo Štátneho fondu rozvoja bývania, z Environmentálneho fondu, zo štátneho rozpočtu a návratné finančné výpomoci podliehajú konsolidácii. Z hľadiska splatnosti má dlh obcí prevažne dlhodobý charakter (97,1 %) a prevažná časť dlhu obcí je v rukách domácich veriteľov (96,3 %) v podobe bankových inštitúcií.

Dlh obcí podľa dlhového nástroja			v tis. eur	
	k 31.12.2016 1	k 31.12.2017 2	k 31.12.2018 3	Zmena 4=(3-2)
Cenné papiere	2 846	3 014	2 839	-175
Bankové úvery	560 969	575 211	628 608	53 397
Pôžičky zo ŠFRB (konsoliduje sa)	707 506	715 340	728 099	12 759
Pôžičky z ENVF (konsoliduje sa)	1 441	1 276	1 111	-165
Finančné výpomoci	35 762	34 221	46 549	12 328
z toho: NFV Žiline (konsoliduje sa)	0	0	0	0
od ostat. subj. verejnej správy (konsoliduje sa)	34 759	33 313	46 549	13 236
Investičné dodávateľské úvery a dodávateľské úvery	5 040	9 542	17 610	8 068
Finančný prenájom	6 236	5 701	5 343	-358
Zábezpeky	11 739	15 323	20 940	5 617
Ostatné nebankové pôžičky	3 180	3 351	3 901	550
Spolu nekonsolidovaný dlh obcí	1 334 719	1 362 979	1 455 000	92 021
Konsolidovaný príspevok obcí do konsolidovaného dlhu verejnej správy	591 013	613 050	679 241	66 191

Zdroj: MF SR

Zvýšenie dlhu obcí a miest bolo spôsobené hlavne zvýšením bankových úverov o 53 397 tis. eur, vyšším čerpaním dodávateľských a investičných dodávateľských úverov o 8 068 tis. eur, finančného leasingu o 5 209 tis. eur, zábezpeky vzrástli o 5 617 tis. eur. Čerpanie úverov zo ŠFRB sa úhrnom zvýšilo o 12 759 tis. eur a poskytnuté návratné finančné výpomoci zo štátnych finančných aktív v roku 2018 predstavovali 17 300 tis. eur a ich splatenie bolo v hodnote 1 908 tis. eur.

Zvýšenie bankových úverov bolo tvorené novými úvermi napr. Hlavného mesta SR Bratislavy (8 000 tis. eur), Mesta Žilina (3 902 tis. eur), Mesta Prešov (2 740 tis. eur), Mesta Žiar nad Hronom (2 554 tis. eur) a ďalšími. Zahraničné úvery tvoria 53 045 tis. eur, pričom ide najmä o úvery od Európskej investičnej banky a Rozvojovej banky rady Európy (Hlavné mesto SR Bratislava vykázalo 38 333 tis. eur a Mesto Prešov 13 500 tis. eur).

Vyššie územné celky (vrátane ich rozpočtových organizácií) sa podieľajú na dlhu verejnej správy hodnotou 362 599 tis. eur, čo je o 6 909 tis. eur menej ako v predchádzajúcom roku. Dlh VÚC tvoria bankové úvery vo výške 361 325 tis. eur a prijaté zábezpeky v hodnote 1 274 tis. eur. Z celkového dlhu predstavujú záväzky voči domácim veriteľom 208 686 tis. eur (57,6 %) a voči zahraničným veriteľom 153 913 tis. eur (42,4 %). Úvermi od zahraničných veriteľov disponuje Bratislavský (27 565 tis. eur), Trenčiansky (3 964 tis. eur), Žilinský (30 875 tis. eur), Prešovský (62 013 tis. eur) a Košický samosprávny kraj (29 496 tis. eur). Z hľadiska pôvodnej splatnosti je dlh vyšších územných celkov takmer v celej hodnote tvorený dlhodobými záväzkami (99,6 %).

Dlh VÚC podľa samosprávnych krajov k 31.12.2018			v tis. eur
Samosprávny kraj	Bankové úvery	Ostatné dlhové nástroje	Spolu
Bratislavský	50 205	348	50 553
Trnavský	55 121	0	55 121
Trenčiansky	48 092	623	48 715
Nitriansky	19 828	102	19 930
Žilinský	64 685	117	64 802
Banskobystrický	26 711	49	26 760
Prešovský	63 622	30	63 652
Košický	33 061	5	33 066
Spolu VÚC	361 325	1 274	362 599

Zdroj: MF SR

Bankové úvery čerpajú VÚC najmä za účelom predfinancovania investičných projektov financovaných z EÚ rozpočtu formou refundácií v oblasti dopravnej infraštruktúry, obnovy zariadení patriacich do vlastníctva VÚC, regionálneho rozvoja a ďalších aktivít. Bankové úvery úhrnom medziročne poklesli, avšak v roku 2018 čerpali niektoré VÚC aj nové úvery resp. tranže v rámci úverových limitov. Bratislavský samosprávny kraj čerpal úvery od Európskej investičnej banky (9 000 tis. eur) na rekonštrukciu ciest II. a III. triedy, rekonštrukciu škôl a školských zariadení alebo rekonštrukciu sociálnych zariadení a Trenčiansky samosprávny kraj čerpal úver od Rozvojovej banky Rady Európy vo výške 3 963 tis. eur na spoločné projekty EÚ.

Dopravné podniky miestnej samosprávy mali v roku 2018 dlh vo výške 75 780 tis. eur. Väčšinu dlhu tvoria domáce bankové úvery v hodnote 75 550 tis. eur. Zvyšok predstavujú zábezpeky (229 tis. eur) a finančný prenájom (1 tis. eur). Dlh dopravných podnikov majoritne tvoria záväzky so splatnosťou dlhšou ako jeden rok (91,0 %). Dlh dopravných podnikov poklesol oproti predchádzajúcemu roku o 3 941 tis. eur z dôvodu splácania úverov.

Dlh **zdravotníckych zariadení miestnej samosprávy** vzrástol oproti stavu v roku 2018 o 2 396 tis. eur na súčasných 3 471 tis. eur. Dlh týchto subjektov v rozhodujúcej miere tvoria pôžičky od nebankových subjektov v hodnote 2 699 tis. eur. Ich hodnota vzrástla z nulového stavu v roku 2017 na túto hodnotu, čo bolo spôsobené vykázaním pôvodných záväzkov voči dodávateľom ako ostatné pôžičky voči finančným spoločnostiam, ktoré odkúpili pohľadávky voči zdravotníckym zariadeniam. Bankové úvery klesli o 140 tis. eur na úroveň 456 tis. eur, pôžičky poskytnuté nemocniciam z Environmentálneho fondu podliehajúce konsolidácii predstavujú 201 tis. eur.

Dlh **ostatných subjektov miestnej samosprávy**, ktoré tvoria napríklad neziskové organizácie, dosiahol v roku 2018 hodnotu 2 506 tis. eur. Oproti predchádzajúcemu roku klesol o 1 288 tis. eur. Dlh týchto subjektov v rozhodujúcej miere tvoria bankové úvery 2 227 tis. eur.

Dlh **Sociálnej poisťovne** a dlh **verejnej časti zdravotného poistenia** dosiahol úhrnnom 257 tis. eur, z toho Sociálna poisťovňa vykázala 113 tis. eur. Z pohľadu dlhového nástroja ide len o finančné zábezpeky.

2.3 Porovnanie salda a dlhu verejnej správy v Európskej únii

V rámci Európskej únie (28 krajín) v roku 2018 dosiahlo 9 krajín vyšší schodok a 17 krajín dosiahlo vyšší dlh verejnej správy ako Slovenská republika. **Priemerný schodok EÚ 28 bol 0,6 % HDP** (Slovensko 0,7 % HDP) a **priemerný dlh verejnej správy EÚ 28 bol 80,0 % HDP** (Slovensko 48,9 % HDP) v roku 2018.

Najvyššie schodky verejnej správy v rámci EÚ 28 v roku 2018 vykázali krajiny ako Cyprus 4,8 % HDP, Rumunsko 3,0 %, HDP Španielsko 2,5 % HDP, Francúzsko 2,5 % HDP, Maďarsko 2,2 % HDP a Taliansko 2,1 % HDP.

13 krajín vykázalo prebytok a Írsko hospodáril s vyrovnaným rozpočtom. Najväčší prebytok vykázalo Luxembursko (2,4 % HDP), Malta (2,0 % HDP), Bulharsko (2,0 % HDP), Nemecko (1,7 % HDP), Holandsko (1,5 % HDP) a Grécko (1,1% HDP).

Najvyšší dlh verejnej správy v roku 2018 vykázalo opäť Grécko 181,1 % HDP, Taliansko 132,2 % HDP a Portugalsko 121,5 % HDP. Najnižší dlh vykázalo Estónsko vo výške 8,4 % HDP. Slovensko so svojím dlhom 48,9 % HDP patrí medzi krajiny s nižším dlhom, čo je dôležité z pohľadu dlhodobej udržateľnosti verejných financií.

Saldo a dlh verejnej správy v EÚ 28				(% HDP)		
	Saldo verejnej správy			Hrubý dlh verejnej správy		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018
EÚ (28 krajín)	-1,7	-1,0	-0,6	83,4	81,7	80,0
Euro zóna	-1,6	-1,0	-0,5	89,2	87,1	85,1
Belgicko	-2,4	-0,8	-0,7	106,1	103,4	102,0
Bulharsko	0,1	1,2	2,0	29,6	25,6	22,6
Česká republika	0,7	1,6	0,9	36,8	34,7	32,7
Dánsko	-0,1	1,4	0,5	37,2	35,5	34,1
Nemecko	0,9	1,0	1,7	68,5	64,5	60,9
Estónsko	-0,3	-0,4	-0,6	9,2	9,2	8,4
Írsko	-0,7	-0,3	0,0	73,5	68,5	64,8
Grécko	0,5	0,7	1,1	178,5	176,2	181,1
Španielsko	-4,5	-3,1	-2,5	99,0	98,1	97,1
Francúzsko	-3,5	-2,8	-2,5	98,0	98,4	98,4
Chorvátsko	-1,0	0,8	0,2	80,5	77,8	74,6
Taliansko	-2,5	-2,4	-2,1	131,4	131,4	132,2
Cyprus	0,3	1,8	-4,8	105,5	95,8	102,5
Lotyšsko	0,1	-0,6	-1,0	40,3	40,0	35,9
Litva	0,2	0,5	0,7	40,0	39,4	34,2
Luxembursko	1,9	1,4	2,4	20,7	23,0	21,4
Maďarsko	-1,6	-2,2	-2,2	76,0	73,4	70,8
Malta	0,9	3,4	2,0	55,5	50,2	46,0
Holandsko	0,0	1,2	1,5	61,9	57,0	52,4
Rakúsko	-1,6	-0,8	0,1	83,0	78,2	73,8
Poľsko	-2,2	-1,5	-0,4	54,2	50,6	48,9
Portugalsko	-2,0	-3,0	-0,5	129,2	124,8	121,5
Rumunsko	-2,7	-2,7	-3,0	37,3	35,2	35,0
Slovinsko	-1,9	0,0	0,7	78,7	74,1	70,1
Slovensko	-2,2	-0,8	-0,7	51,8	50,9	48,9
Fínsko	-1,7	-0,8	-0,7	63,0	61,3	58,9
Švédsko	1,0	1,4	0,9	42,4	40,8	38,8
Veľká Británia	-2,9	-1,9	-1,5	87,9	87,1	86,8

Zdroj: Eurostat

3 Hospodárenie štátneho rozpočtu na hotovostnej báze

Štátny rozpočet je základnou súčasťou rozpočtu verejnej správy a zabezpečuje sa ním financovanie hlavných funkcií štátu v príslušnom rozpočtovom roku. Štátny rozpočet schvaľuje parlament zákonom o štátnom rozpočte, ktorým sa určuje najmä výška príjmov štátneho rozpočtu, limit výdavkov štátneho rozpočtu, maximálna výška rozpočtovaného schodku alebo minimálna výška rozpočtovaného prebytku štátneho rozpočtu, ak nie sú príjmy a výdavky vyrovnané.

Základné rozpočtové ukazovatele štátneho rozpočtu pre rok 2018 boli stanovené zákonom č. 333/2017 Z. z. o štátnom rozpočte na rok 2018 (ďalej len „zákon o štátnom rozpočte“), ktorý určil celkové príjmy štátneho rozpočtu v hotovostnom vyjadrení sumou 13 982 810 tis. eur a celkové výdavky sumou 15 955 714 tis. eur. Schodok štátneho rozpočtu sa tým určil vo výške 1 972 904 tis. eur.

Dosiahnuté hotovostné príjmy štátneho rozpočtu vo výške 15 381 013 tis. eur boli oproti schválenému rozpočtu vyššie o 1 398 203 tis. eur a oproti skutočnosti roku 2017 boli vyššie o 1 367 857 tis. eur. Plnenie celkových príjmov štátneho rozpočtu tak dosiahlo 110 %. **Dosiahnuté hotovostné výdavky štátneho rozpočtu** vo výške 16 563 255 tis. eur boli vyššie ako v schválenom rozpočte, a to o 607 541 tis. eur, pričom medziročne sa zvýšili o 1 328 994 tis. eur. Plnenie celkových výdavkov štátneho rozpočtu tak dosiahlo 103,8 % ich pôvodne rozpočtovanej hodnoty.

Schodok štátneho rozpočtu na hotovostnej báze vo výške 1 182 242 tis. eur je vo vzťahu k pôvodne schválenému rozpočtu nižší o 790 662 tis. eur a vo vzťahu k upravenému rozpočtu je vykázaný schodok nižší o 643 607 tis. eur.

Súhrnný prehľad o rozpočtovaných a skutočne dosiahnutých základných rozpočtových ukazovateľoch v roku 2018 a za predchádzajúce dva roky na hotovostnej báze poskytujú nasledovné údaje:

Štátny rozpočet na hotovostnej báze					v tis. eur	
	Skutočnosť		Rozpočet 2018		Skutočnosť	Rozdiel
	2016	2017	Schválený	Upravený	2018	
	1	2	3	4	5	6=5-3
Príjmy spolu	14 275 917	14 014 129	13 982 810	14 767 986	15 381 013	1 398 203
v tom: daňové príjmy	11 068 156	11 152 310	11 361 518	11 361 518	11 965 782	604 264
nedaňové príjmy	1 222 973	1 385 457	1 208 819	1 203 126	1 211 597	2 778
granty a transfery	1 984 788	1 476 362	1 412 473	2 203 342	2 203 634	791 161
Výdavky spolu	15 256 172	15 234 261	15 955 714	16 593 835	16 563 255	607 541
v tom: bežné výdavky	13 353 916	13 681 468	14 624 299	14 191 038	14 160 931	-463 368
kapitálové výdavky	1 902 256	1 552 793	1 331 415	2 402 797	2 402 324	1 070 909
Schodok (-)	-980 255	-1 220 132	-1 972 904	-1 825 849	-1 182 242	790 662

Schválené príjmy¹⁶ štátneho rozpočtu na rok 2018 boli oproti schváleným príjmom na rok 2017 nižšie úhrnom o 1 407 337 tis. eur, pričom sa predpokladali nižšie príjmy z grantov a transferov o 1 286 105 tis. eur, nižšie daňové príjmy o 168 577 tis. eur, ktoré mali byť čiastočne kompenzované vyššími nedaňovými príjmami o 47 345 tis. eur.

Opatrenia rozpočtu na príjmovej strane sa týkali v prevažnej väčšine daňových príjmov, a to s cieľom efektívnejšieho výberu daní a zníženia počtu daňových únikov. Na príjmovej strane bolo okrem iných opatrení zapracované zrušenie daňovej licencie na dani z príjmu právnických osôb, zmena pri uplatňovaní superodpočtu výdavkov na vedu a výskum, úprava odpisovania technického zhodnotenia pre sektor kúpeľníctva a zavedenie nezdaniiteľnej časti na kúpeľnú starostlivosť do daňového systému. Z daňových príjmov bola medziročne rozpočtovaná nižšia daň z príjmov právnickej osoby o 671 133 tis. eur, daň z pridanej hodnoty naopak vyššia o 330 384 tis. eur a spotrebné dane vyššie o 80 300 tis. eur.

Príjmy z grantov a transferov sú takmer zo 100 % tvorené transfermi z rozpočtu Európskej únie. V porovnaní s rokom 2017 sa rozpočtovali nižšie o 1 286 105 tis. eur. V rámci tuzemských transferov sa rozpočtoval medziročne nižší transfer zo Slovenského pozemkového fondu, a to o 11 341 tis. eur.

Z nedaňových príjmov sa medziročne vyššie rozpočtovali najmä príjmy z odvodov z hazardných hier a iných podobných hier o 77 100 tis. eur a príjmy z náhrad poistného plnenia o 17 377 tis. eur, naopak medziročne nižšie sa rozpočtovali napr. pokuty penále a iné sankcie o 7 292 tis. eur), z toho takmer celú časť tvoria pokuty za porušenie predpisov (o 7 291 tis. eur).

V medziročnom porovnaní schválených výdavkov štátneho rozpočtu na roky 2018 a 2017 sa predpokladalo ich zníženie o 1 427 652 tis. eur. Bežné výdavky sa rozpočtovali medziročne nižšie o 20 048 tis. eur a kapitálové výdavky vyššie o 1 407 604 tis. eur.

Legislatívne zmeny a priority prijaté vládou SR sa odzrkadlili aj na strane výdavkov rozpočtu verejnej správy. Vláda SR sa vo výdavkoch zamerala okrem iného na implementáciu rezortných politík v oblasti výstavby a modernizácie dopravnej infraštruktúry, podpory moderných a efektívnych spôsobov dopravy, podpory regionálneho rozvoja, podpory vedy a výskumu, či podpory investícií. Zapracované boli aj sociálne opatrenia, týkajúce sa okrem iného zvýšenia príspevku na opatrovanie, príspevku na dochádzanie za prácou, príplatkov za prácu cez víkend, sviatok, či v noci. V rozpočte bola zapracovaná aj úprava platových pomerov zamestnancov v štátnej službe a niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme.

Z bežných výdavkov boli predpokladané vyššie mzdy, platy, služobné príjmy a s tým súvisiace príspevky na poistné odvody a príspevky do poisťovní o 75 861 tis. eur. Výdavky na tovary a služby sa rozpočtovali medziročne nižšie o 151 415 tis. eur, z toho najmä na poskytované

¹⁶ Rozpočet verejnej správy na roky 2018 až 2020; www.finance.gov.sk

služby (v rámci nich aj spolufinancovanie k EÚ projektom) a na materiál, údržbu zariadení, budov a ostatného majetku štátu.

Výdavky na bežné transfery boli rozpočtované medziročne nižšie o 153 009 tis. eur, pričom tuzemské bežné transfery v rámci verejnej správy boli nižšie o 175 190 tis. eur a transfery do zahraničia vyššie o 99 368 tis. eur.

Z kapitálových výdavkov sa medziročne nižšie rozpočtovalo obstaranie kapitálových aktív (napr. realizácia nových stavieb a technické zhodnotenie existujúcich o 157 149 tis. eur, ostatné kapitálové výdavky o 104 871 tis. eur). Nižšie sa rozpočtovali aj výdavky na kapitálové transfery o 1 150 884 tis. eur, a to najmä na transfery v rámci verejnej správy o 749 004 tis. eur.

V priebehu rozpočtového roka 2018 sa vykonali v súlade s rozpočtovými pravidlami rozpočtové opatrenia, ktoré zvýšili celkovo schválené príjmy na rok 2018 o 785 176 tis. eur na 14 767 986 tis. eur a celkové schválené výdavky o 638 121 tis. eur na 16 539 835 tis. eur. Plánovaný schodok štátneho rozpočtu po úpravách počas roka 2018 mal byť tak k ultimu roka nižší oproti schválenému o 147 055 tis. eur, vo výške 1 825 849 tis. eur.

Úpravy rozpočtu sa realizujú na základe aktualizovaných informácií o plnení úloh a požiadaviek jednotlivých kapitol ŠR počas rozpočtového roku, legislatívnych zmien, ktoré môžu priniesť zmenu v príjmoch alebo výdavkoch, ako aj na základe aktuálneho vývoja ekonomiky a verejných financií.

V rámci úpravy pôvodne schváleného rozpočtu príjmov bolo zohľadnené najmä vyššie plnenie transferov z rozpočtu Európskej únie o 791 306 tis. eur. Daňové príjmy zostali bez zmeny a v rámci nedaňových príjmov došlo k zníženiu očakávaného príjmu z predaja kapitálových aktív o 33 187 tis. eur a príjmu z pokút a penálov o 20 647 tis. eur. Toto zníženie príjmov bolo na druhej strane kompenzované vyššími ako schválenými príjmami z dividend, a to o 46 491 tis. eur.

Úprava rozpočtu výdavkov zohľadňovala vyššie kapitálové transfery o 992 993 tis. eur, pričom išlo najmä o transfery obciam (vyššie o 307 724 tis. eur), Národnej diaľničnej spoločnosti, a. s. (vyššie o 380 704 tis. eur), Železničiam SR (vyššie o 163 299 tis. eur) a ostatných subjektom verejnej správy. Nárast kapitálových výdavkov kompenzoval pokles bežných výdavkov vo výške 433 261 tis. eur, a to najmä v rámci tovarov a služieb¹⁷ o 356 688 tis. eur a bežných transferov o 189 383 tis. eur.

V priebehu roku 2018 prebiehal pravidelný monitoring vývoja plnenia schváleného rozpočtu verejnej správy na mesačnej báze. Ministerstvo financií SR sledovalo vývoj v širšom rámci celých verejných financií formou pravidelnej analýzy očakávaných predpokladov hospodárenia kapitol štátneho rozpočtu a ostatných subjektov verejnej správy na hotovostnej báze a v európskej

¹⁷ V rámci bežných výdavkov na služby sa rozpočtujú zálohové platby na projekty EÚ a prostriedky štátneho rozpočtu na spolufinancovanie projektov v súlade so Systémom finančného riadenia štrukturálnych fondov, Kohézneho fondu a Európskeho námorného a rybárskeho fondu na programové obdobie 2014-2020. Po schválení projektov sa príslušné prostriedky vykazujú v čerpaní bežných alebo kapitálových výdavkov jednotlivých kapitol ŠR.

metodike ESA 2010. Na základe aktuálne dostupných údajov o dosiahnutej skutočnosti a predpokladanom vývoji príjmov a výdavkov rozpočtu verejnej správy ku koncu rozpočtového roka sa kvantifikovali očakávané zmeny a riziká v hospodárení jednotlivých subjektov rozpočtu verejnej správy oproti schválenému rozpočtu na rok 2018. V prípade odchýlenia sa vývoja verejných financií od schváleného rozpočtového cieľa sa pristupovalo k prijatiu opatrení, ktoré mali zvrátiť negatívny vývoj a zabezpečiť dosiahnutie rozpočtovaného cieľa.

Mesačné predpoklady vývoja verejných financií vychádzali z najnovších analýz a prognóz makroekonomického vývoja a prognóz daňových a odvodových príjmov, ako aj z podkladov o očakávanom plnení príjmov a čerpaní výdavkov za prostriedky EÚ a prostriedky na spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu.

Schodok štátneho rozpočtu vykázaný k 31. 12. 2018 v sume 1 182 242 tis. eur bol krytý finančnými prostriedkami získanými z predaja štátnych cenných papierov, a to dlhopisov v hodnote 382 242 tis. eur a ŠPP v hodnote 800 000 tis. eur.

Nasledujúce informácie o príjmoch a výdavkoch štátneho rozpočtu popisujú ich hotovostné plnenie tak, ako sa prejavili na príjmových a výdavkových účtoch štátnych rozpočtových organizácií v priebehu roka 2018. Komentár k jednotlivým položkám príjmov a výdavkov sa sústreďuje na opis faktorov majúcich vplyv na ich hotovostné plnenie, pričom porovnanie sa realizuje voči schválenému rozpočtu a skutočnosti predchádzajúceho obdobia.

Prípadné číselné rozdiely medzi tabuľkovou prílohou a údajmi v textovej časti záverečného účtu sú spôsobené automatickým zaokrúhľovaním. Súčasťou Štátneho záverečného účtu SR je aj tabuľková príloha, ktorá dopĺňa opisnú časť hotovostných príjmov a výdavkov, v členení podľa ekonomickej a organizačnej klasifikácie. Podrobnejšie informácie o príjmoch a výdavkoch jednotlivých kapitol ŠR sú uvedené aj v záverečných účtoch kapitol, ktoré sa zverejňujú na ich webovom sídle.

3.1 Príjmy štátneho rozpočtu

3.1.1 Daňové príjmy

Pre rok 2018 boli daňové príjmy rozpočtované vo výške 11 361 518 tis. eur, čo bolo oproti rozpočtu 2017 menej o 168 577 tis. eur. Na rozpočtovanie hotovostného príjmu z daní vplýva najmä predpokladaný ekonomický rast a vývoj legislatívnych opatrení v daňovej oblasti, podnikateľského prostredia a zamestnanosti. Rast HDP sa predpokladal na úrovni 4,2 %, v skutočnosti dosiahol podľa predbežných výsledkov 4,1 % (2017: 3,4 %). Dôvodom rozpočtovania daňových príjmov na nižšej úrovni ako v roku 2017 bolo negatívne zúčtovanie dane z príjmov právnických osôb (DPPO) v roku 2016 determinované poklesom ziskovosti a kombináciou jednorazových faktorov v podobe pripočítateľných a odpočítateľných položiek upravujúcich zisk a základ dane. Príjem z DPPO sa rozpočtoval nižší o 671 133 tis. eur. Z legislatívnych zmien negatívne ovplyvňujúcich výšku daňových príjmov je možné uviesť najmä zrušenie daňových licencií, zavedenie samostatného technického zhodnotenia pre sektor kúpeľníctva a zvýšenie odpočtu výdavkov na vedu a výskum.

Pokles rozpočtovaného príjmu z korporátnej dane bol na druhej strane kompenzovaný nárastom rozpočtovaných príjmov z dane z pridanej hodnoty (o 330 384 tis. eur), spotrebných daní (o 80 300 tis. eur), zrážkovej dane (o 52 614 tis. eur) a odvodu časti poistného z odvetví neživotného poistenia (o 33 500 tis. eur).

Daňové príjmy štátneho rozpočtu za rok 2018 dosiahli skutočnú hodnotu 11 965 782 tis. eur. Celkový pozitívny rozdiel skutočnosti oproti rozpočtu bol v sume 604 264 tis. eur, čo predstavuje plnenie rozpočtu na 105,3 %. Celkové daňové príjmy štátneho rozpočtu na hotovostnej báze boli v porovnaní so skutočnosťou v roku 2017 vyššie o 813 472 tis. eur, čo zodpovedá medziročnému rastu na úrovni 7,3 %. Najvyšší nárast zaznamenali *daň z pridanej hodnoty* (499 058 tis. eur) a *daň z príjmov právnických osôb* (194 079 tis. eur).

Dane z príjmov a kapitálového majetku boli oproti rozpočtu vyššie o 292 245 tis. eur a *dane za tovary a služby* boli v skutočnosti vyššie ako rozpočtovaná suma o 313 079 tis. eur, čo vyplýva zo vzájomného pôsobenia nárastu príjmov na DPH o 333 248 tis. eur, poklesu príjmov zo spotrebných daní o 12 168 tis. eur, poklesu príjmov dane z používania tovarov a z povolenia na výkon činnosti o 5 031 tis. eur a poklesu príjmov z iných daní za tovary a služby o 2 970 tis. eur.

Prehľad o plnení daňových príjmov štátneho rozpočtu poskytujú nasledovné údaje:

Daňové príjmy na hotovostnej báze				(v tis. eur)		
	Skutočnosť		Rozpočet 2018	Skutočnosť	Rozdiel	
	2016	2017	schválený	2018	v tis. eur	v %
	1	2	3	4	5=4-3	6=4/3
Dane za tovary a služby	7 671 330	8 328 646	8 606 238	8 919 317	313 079	3,6
z toho:						
DPH	5 360 699	5 913 368	6 079 178	6 412 426	333 248	5,5
spotrebné dane	2 170 497	2 252 396	2 335 690	2 323 521	-12 169	-0,5
dane z používania tovarov a z povolenia na výkon činnosti	140 134	149 943	157 870	152 839	-5 031	-3,2
Iné dane za tovary a služby	-	12 939	33 500	30 530	-2 970	-8,9
Dane z príjmov a kap. majetku	3 357 745	2 787 249	2 718 778	3 015 714	296 936	10,9
z toho:						
daň z príjmov FO	-8 529	6 961	3 518	10 609	7 091	201,6
daň z príjmov PO	3 187 063	2 601 856	2 472 622	2 795 935	323 313	13,1
daň z príjmov vyberaná zrážkou	162 005	178 431	242 638	209 170	-33 468	-13,8
Dane z medzinárodného obchodu a transakcií	28 887	22 433	25 259	23 365	-1 894	-7,5
Sankcie uložené v daňovom konaní a ostatné dane	10 193	13 983	11 243	7 386	-3 857	-34,3
Daňové príjmy spolu	11 068 156	11 152 310	11 361 518	11 965 782	604 264	5,3

Zdroj: MF SR

Tak ako v predchádzajúcich rokoch najvyšší podiel z daňových príjmov pripadá na dane za tovary a služby (74,5 %) a na dane z príjmov a kapitálového majetku (25,2 %).

Dane za tovary a služby sa rozpočtovali vo výške 8 606 238 tis. eur, pričom skutočný výnos vo výške 8 919 317 tis. eur je oproti rozpočtu o 313 079 tis. eur vyšší. Nárast bol spôsobený najmä vyšším výberom DPH oproti predpokladanému o 333 248 tis. eur. V porovnaní s rokom 2017 došlo k nárastu hotovostného výnosu za dane za tovary a služby o 590 671 tis. eur, ktorý bol spôsobený najmä medziročným nárastom výberu DPH o 499 058 tis. eur.

Daň z pridanej hodnoty (DPH) sa rozpočtovala sumou 6 079 178 tis. eur a jej skutočný výber vo výške 6 412 426 tis. eur. Vyšší výnos je z dôvodu lepšieho makroekonomického prostredia, najmä spotreby domácností. Svoju úlohu zohralo aj lepšie plnenie dane z titulu vyššej efektivity výberu. Skutočný príjem tejto dane bol vyšší oproti rozpočtovanej hodnote o 333 248 tis. eur a v porovnaní s rokom 2017 bol vyšší o 499 058 tis. eur.

Spotrebné dane sa rozpočtovali sumou 2 335 690 tis. eur. Skutočný príjem bol mierne nižší, a to o 12 169 tis. eur. Výpadok bol zaznamenaný najmä pri spotrebnej dani z minerálnych olejov (- 23 279 tis. eur). Nenaplnenie rozpočtu je dôsledkom optimistickejšieho odhadu v procese tvorby rozpočtu spolu s horším vývojom makroekonomickej základne pre tieto dane. Tento výpadok bol kompenzovaný príjmom spotrebnej dane z tabakových výrobkov, ktorý bol oproti rozpočtu vyšší o 10 018 tis. eur. V porovnaní s rokom 2017 bol však celkový príjem spotrebných daní vyšší o 71 126 tis. eur, t. j. o 3,2 %.

Dane z používania tovarov a z povolenia na výkon činnosti boli rozpočtované vo výške 157 870 tis. eur. V skutočnosti dosiahli výnos 152 839 tis. eur. Prakticky celú hodnotu v rozpočte ako aj v skutočnosti tvorí daň z motorových vozidiel¹⁸, ktorá je od roku 2015 príjmom štátneho rozpočtu. Rozpočtovaná bola v sume 157 768 tis. eur, v skutočnosti bola o 5 026 tis. eur nižšia a dosiahla 152 742 tis. eur.

Iné dane za tovary a služby predstavuje odvod časti poistného z odvetví neživotného poistenia. Rozpočtovaná suma 33 500 tis. eur obsahovala okrem príjmu z odvodu (20 000 tis. eur) aj príjem z plánovaného zavedenia dane z poistenia v priebehu roka 2018 (13 500 tis. eur). Skutočný príjem z odvodu bol vo výške 30 530 tis. eur, čo predstavuje medziročný nárast o 17 591 tis. eur. Zavedenie dane z poistenia sa posunulo až na rok 2019.

Dane z príjmov a kapitálového majetku sa rozpočtovali sumou 2 718 778 tis. eur. Skutočný príjem dosiahol 3 011 023 tis. eur, resp. 3 015 714 tis. eur po premietnutí 4 691 tis. eur zo sankcií¹⁹. Oproti rozpočtu tak boli vyššie o 292 246 tis. eur (resp. o 296 936 tis. eur). Keďže daň z príjmov fyzickej osoby zo závislej činnosti je predmetom „podielových daní“ smerujúcich do rozpočtu obcí, miest a vyšších územných celkov, dane z príjmov a kapitálového majetku patriacich do štátneho rozpočtu sú tvorené najmä DPFO (92,8 %) a zrážkovou daňou (6,9 %).

Daň z príjmov právnických osôb sa rozpočtovala vo výške 2 472 622 tis. eur. Skutočný príjem dosiahol 2 795 935 tis. eur, čo predstavuje plnenie rozpočtu na 113,1 %. Plnenie bolo oproti rozpočtu vyššie o 323 313 tis. eur. Vyššie príjmy boli dosiahnuté najmä vďaka pokračujúcemu rastu domácej ekonomiky a ziskovosti podnikov, ktoré viedli k lepšiemu vyrovnaníu korporátnej dane za rok 2017. Medziročne stúpol hotovostný príjem tejto dane o 194 079 tis. eur.

Daň z príjmov vyberaná zrážkou sa rozpočtovala sumou 242 638 tis. eur a v skutočnosti dosiahla 209 170 tis. eur, rozpočtovaný príjem sa tak naplnil na 86,2 %. Nižšia skutočnosť ako predpoklad rozpočtu bol najmä z dôvodu očakávaného zavedenia dane z dividend. Pri medziročnom porovnaní skutočnosti bolo plnenie tejto dane vyššie o 30 738 tis. eur.

Celkový príjem podielovej **dane z príjmov fyzických osôb**, vrátane prevodov do obcí a VÚC sa rozpočtoval vo výške 2 749 321 tis. eur. Skutočný príjem dane z príjmov fyzických osôb vrátane prevodov do obcí a VÚC dosiahol 2 866 022 tis. eur. Z toho daň zo závislej činnosti predstavuje 2 836 353 tis. eur a daň z podnikania, z inej samostatnej zárobkovej činnosti a z prenájmu 61 919 tis. eur. Prevod prostriedkov v zmysle § 50 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov

¹⁸ Zákon č. 361/2014 Z. z. o dani z motorových vozidiel a o zmene a doplnení niektorých zákonov

¹⁹ Vo FIN výkazoch príjmov a výdavkov štátneho rozpočtu je zaznamenaný výnos dane z príjmov fyzických osôb (DPFO) v štátnom rozpočte vo výške 5 919 tis. eur a výnos zo sankcií 20 895 tis. eur. Výnos DPFO bez sankcií je znížený o prevod dane územným samosprávam, ktorý už zahŕňa sankcie. A z toho dôvodu je výnos z DPFO na účte štátneho rozpočtu vo FIN výkaze podhodnotený, a to o 4 691 tis. eur a sankcie sú o uvedenú sumu zároveň nadhodnotené. V tabuľke sú preto uvedené upravené výnosy DPFO a sankcií, pričom na celkové príjmy táto úprava vplyv nemá.

v znení neskorších predpisov, ktorý znižuje celkový príjem dane z príjmov fyzických osôb dosiahol sumu 32 250 tis. eur.

Od roku 2005 je daň z príjmov fyzických osôb podielovou daňou. V zmysle zákona č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov sa výnos dane prerozdeľuje stanoveným mechanizmom medzi obce a vyššie územné celky. Od roku 2016 sa celý výnos dane prerozdeľuje medzi obce a vyššie územné celky. Podiel obcí na dani z príjmov fyzických osôb je 70 %. Vyšším územným celkom pripadá zvyšných 30 % z tejto dane. Na účte štátneho rozpočtu zostávajú priebežne len časti výnosu dane z dôvodu posunu medzi pripísaním dane na účet ŠR a jej prevedením na obce a vyššie územné celky.

Príjem štátneho rozpočtu z dane z príjmov fyzických osôb sa s ohľadom na uvedené pravidlá fiškálnej decentralizácie rozpočtoval sumou 3 518 tis. eur a skutočné plnenie dosiahlo hodnotu 5 919 tis. eur., resp. 10 609 tis. eur. po presune časti sankcií.

V roku 2018 mali fyzické a právnické osoby možnosť poukázať 2 % (v špecifických prípadoch právnické osoby len 1,5 % a fyzické osoby až 3 %) z odvedenej dane na verejnoprospešný účel. V priebehu roka 2018 bolo týmto spôsobom prevedených 68 343 tis. eur, čo je v porovnaní s minulým rokom nárast o 4 914 tis. eur. Fyzické osoby poukázali 30 250 tis. eur a právnické osoby 36 093 tis. eur.

Prevod podielu dane	v tis. eur		
	Skutočnosť		
	2016	2017	2018
Prevod podielu dane z príjmov FO na osobitný účel	27 175	30 173	32 250
Prevod podielu dane z príjmov PO na osobitný účel	34 456	33 255	36 093
Spolu	61 631	63 429	68 343

Zdroj: MF SR

Výnos daní z medzinárodného obchodu a transakcií sa rozpočtoval v celkovej výške 25 259 tis. eur. V skutočnosti dosiahol 23 365 tis. eur, čo predstavuje plnenie štátneho rozpočtu na 92,5 %. V porovnaní s rokom 2017 bol výnos o 933 tis. eur vyšší. Najväčšiu časť na daniach z medzinárodného obchodu a transakcií tvorí podiel na vybraných finančných prostriedkoch, ktorého skutočný výnos vo výške 23 345 tis. eur predstavuje plnenie rozpočtu na 92,4 %.

Sankcie uložené v daňovom konaní a sankcie súvisiace s úhradou dane sa rozpočtovali v sume 11 243 tis. eur. Ich skutočná výška dosiahla sumu 20 895 tis. eur, resp. 16 204 tis. eur po presune podielu sankcií do dane z príjmov fyzických osôb, z ktorých bol poukázaný podiel územnej samosprávy.

Ostatné dane sú tvorené daňou z emisných kvót a daňami z majetku. Dane z majetku boli zrušené v roku 2005 a dobiehajúci výnos za rok 2018 je 14 tis. eur. Daň z emisných kvót bola zrušená v roku 2012. V roku 2018 bolo na základe súdnych rozhodnutí a žiadostí vrátená daň vo výške 8 832 tis. eur.

Finančné orgány v sledovanom roku 2018 na žiadosť daňového subjektu povolili úľavu na dani alebo odpustili daňový nedoplatok na dani v zmysle § 70 daňového poriadku v 2 prípadoch v celkovej výške 3 tis. eur. Úľava zo sankcie alebo odpustenie sankcie v zmysle § 157 daňového poriadku boli povolené v 497 prípadoch v celkovej výške 958 tis. eur. V roku 2017 bolo povolených 376 prípadov v celkovej výške 636 tis. eur.

Povolené úľavy na dani / odpustenie daňového nedoplatku na dani / úľavy zo sankcie / odpustenie sankcie				
v tis. eur				
Finančný orgán	Úľavy na dani alebo odpustenie daňového nedoplatku na dani		Úľavy zo sankcie alebo odpustenie sankcie	
	počet	suma	počet	suma
Daňové úrady	2	3	495	951
Colné úrady /*	x	x	2	7
FR SR	x	x	x	x
Spolu	2	3	497	958

*Colné úrady neposkytujú úľavy a odpustenie dane v zmysle § 70 daňového poriadku

Zdroj: FR

SR

Podrobné údaje o plnení daňových príjmov štátneho rozpočtu v roku 2018 sú uvedené v tab. č. 2 tabuľkovej prílohy štátneho záverečného účtu.

3.1.2 Nedaňové príjmy

Nedaňové príjmy do štátneho rozpočtu plynú najmä z vlastníctva majetku vo forme dividend, poplatkov a platieb, kapitálových príjmov z predaja dlhodobého hmotného majetku a úrokov z poskytnutých výpomocí. Úhrnom tieto príjmy dosiahli 1 211 597 tis. eur, čo predstavuje 7,9 % z celkovo dosiahnutých príjmov štátneho rozpočtu. V porovnaní s rokom 2017 sa skutočne vyinkasovaná suma nedaňových príjmov znížila o 173 860 tis. eur, a to najmä z dôvodu nižších príjmov z dividend (o 160 472 tis. eur), z úrokov (o 20 569 tis. eur) a z pokút a penálov (o 13 388 tis. eur). Vyššie príjmy v medziročnom porovnaní sa dosiahli na položke odvodu z hazardných hier (o 16 196 tis. eur) a ostatných poplatkov (o 7 357 tis. eur). Skutočné plnenie nedaňových príjmov predstavovalo 100,2 % rozpočtovanej hodnoty na rok 2018.

Súhrnný prehľad o plnení nedaňových príjmov poskytuje nasledovná tabuľka:

Nedaňové príjmy eur				v tis.		
	Skutočnosť		Rozpočet	Skutočnosť	Rozdiel	
	2016	2017	2018	2018	v tis. eur	v %
	1	2	3	4	5=4-3	6=4-3
Príjmy z podnikania a z vlastníctva majetku	496 367	612 030	436 038	451 113	15 075	3,5
v tom:						
dividendy	477 439	599 068	424 999	438 596	13 597	3,2
Administratívne poplatky a platby	337 394	365 884	338 617	345 641	7 024	2,1
v tom:						
ostatné poplatky	219 355	216 665	184 117	224 022	39 905	21,7
pokuty, penále a iné sankcie	51 861	81 535	64 427	68 147	3 720	5,8
poplatky a platby z nepr. a náhod. predaja	65 638	66 974	56 372	52 627	-3 745	-6,6
Kapitálové príjmy	19 692	11 748	44 488	10 630	-33 858	-76,1
Úroky z tuzemských a zahraničných úverov, pôžičiek, NFV	9 053	28 619	7 125	8 050	925	13,0
Iné nedaňové príjmy	360 467	367 176	382 551	396 163	13 612	3,6
v tom:						
odvod z hazardných hier	186 616	208 178	265 000	224 374	-40 626	-15,3
ostatné príjmy - iné	103 382	97 938	88 700	96 002	7 302	8,2
Spolu	1 222 973	1 385 457	1 208 819	1 211 597	2 778	0,2

Zdroj: MF SR

Príjmy z podnikania a z vlastníctva majetku sú svojou výškou najdôležitejšou časťou nedaňových príjmov. Z tejto sumy najpodstatnejšiu časť tvoria *prijaté dividendy* z obchodných spoločností štátu (rozdelené z výsledkov hospodárenia prechádzajúcich období) v objeme 438 596 tis. eur, ktoré vyinkasovali vybrané kapitoly štátneho rozpočtu reálne v roku 2018.

Najvyšší príjem z dividend bol v kapitole Všeobecná pokladničná správa v sume 362 631 tis. eur, do rozpočtu ktorej patria dividendy od Slovenského plynárenského priemyslu, a. s. a jednotlivých energetických spoločností. Druhý najvyšší príjem dosiahlo Ministerstvo financií SR, ktoré získalo z dividend 69 092 tis. eur, z toho najviac od Slovenskej elektrizačnej prenosovej sústavy, a. s. Ministerstvo hospodárstva SR dosiahlo celkovú výšku dividend 6 000 tis. eur od spoločnosti JAVYS, a. s.

Súhrnný prehľad prijatých dividend podľa kapitol ŠR poskytuje nasledujúca tabuľka:

Príjem dividend podľa kapitol ŠR					v tis. eur	
	Skutočnosť		Rozpočet	Skutočnosť	Rozdiel	
	2016	2017	2018	2018	v tis. eur	v %
	1	2	3	4	5=4-3	6=4-3
Všeobecná pokladničná správa	401 840	524 244	396 129	362 631	-33 498	-8,5
Slovenský plynárenský priemysel, a.s.	303 000	430 000	300 000	300 000	0	0,0
Západoslovenská energetika, a. s.	29 361	25 737	33 975	35 950	1 975	5,8
Stredoslovenská energetika, a. s.	33 479	39 785	30 483	3 270	-27 213	-89,3
Východoslovenská energetika HOLDING, a.s.	36 000	28 722	31 671	23 411	-8 260	-26,1
Ministerstvo financií SR	62 572	69 130	19 560	69 092	49 532	253,2
Tipos, národná lotériová spoločnosť, a.s.	5 000	8 000	3 000	6 000	3 000	100,0
Slovenská konsolidačná, a.s. Bratislava	2 221	2 130	844	1 742	898	106,4
Slovenská záručná a rozvojová banka, a.s.	2 000	2 000	1 000	2 350	1 350	135,0
Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a.s.	53 351	57 000	14 716	59 000	44 284	300,9
Ministerstvo hospodárstva SR	11 939	5 000	8 737	6 000	-2 737	-31,3
Transpetrol, a.s.	6 939	0	7 000	0	-7 000	-100,0
Slovak Telekom, a.s.	x	0	0	0	x	x
JAVYS, a.s.	5 000	5 000	1 737	6 000	4 263	245,4
Ministerstvo dopravy a výstavby SR	856	437	328	597	269	82,0
Letisko Košice - Airport Košice, a.s.	589	433	308	570	262	85,1
Letisko Sliač, a.s.	0	0	20	20	0	0,0
Verejné prístavy, a.s.	255	0	0	0	0	x
Poštová banka, a.s.	12	4	0	7	7	x
Ministerstvo zahranič. vecí a európskych záležitostí SR	205	210	213	213	0	0,0
Správa služieb diplomatického zboru, a.s.	205	210	213	213	0	0,0
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR	27	47	32	63	31	96,9
Technická inšpekcia, a.s. Bratislava	27	47	32	63	31	96,9
Spolu	477 439	599 068	424 999	438 596	13 597	3,2

Zdroj: MF SR

Rozdiel medzi rozpočtovanou čiastkou a skutočne prijatou sumou dividend tvorili vyššie dividendy Ministerstva financií SR o 49 532 tis. eur, z toho najväčší rozdiel bol u Slovenskej elektrizačnej prenosovej sústavy, a. s. (44 284 tis. eur), kde boli schválené dividendy v súlade s Rozhodnutím Ministerstva financií SR vykonaného v pôsobnosti Valného zhromaždenia spoločnosti Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a.s. v celkovej sume 59 000 tis. eur. Rozpočtované dividendy od spoločnosti Transpetrol, a. s vo výške 7 000 tis. eur neboli vyplatené vzhľadom na to, že spoločnosť financuje z vlastných zdrojov projekt Modernizácie bezpečnostných prvkov ochrany objektov osobitnej dôležitosti a ďalších dôležitých objektov.

Nižšie ako rozpočtované dividendy zaznamenala aj Všeobecná pokladničná správa o 33 498 tis. eur, najmä z dôvodu, že pri tvorbe návrhu rozpočtu, resp. výšky dividend na rok 2018 pre uvedené spoločnosti sa vychádzalo z aktuálne predpokladaných výsledkov hospodárenia spoločností. Skutočnosť odvedených dividend bola realizovaná na základe konečného výsledku hospodárenia a rozhodnutia orgánov uvedených spoločností.

Iné príjmy z podnikania v celkovej sume 5 555 tis. eur zahŕňali najmä osobitný odvod zo zisku po zdanení, ktorý prijali Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR v čiastke 5 000 tis. eur od štátneho podniku LESY SR, š.p., Ministerstvo životného prostredia SR 200 tis. eur od Vodohospodárskej výstavby, š.p. a Ministerstvo financií SR 200 tis. eur od Exportno-importnej banky SR.

Príjmy z vlastníctva prenajatých budov, priestorov a objektov dosiahli 6 962 tis. eur, z toho najviac v rozpočte Ministerstva vnútra SR 2 042 tis. eur, Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR 889 tis. eur, Ministerstva zdravotníctva SR 679 tis. eur a Ministerstvo spravodlivosti SR 644 tis. eur. Z celkovej sumy tvorili príjmy z prenájmu budov a priestorov 4 931 tis. eur a príjmy z prenájmu pozemkov 1 445 tis. eur.

Príjem z administratívnych poplatkov a iných poplatkov a platieb závisí od počtu jednotlivých konaní v priebehu roka. Schválený rozpočet vo výške 338 616 tis. eur dosiahol plnenie 345 637 tis. eur, a v porovnaní s rokom 2017 je to menej o 20 247 tis. eur.

Súhrnný prehľad o plnení administratívnych poplatkov a iných poplatkov a platieb poskytuje nasledovná tabuľka:

Administratívne poplatky a iné poplatky a platby					v tis. eur	
	Skutočnosť		Rozpočet	Skutočnosť	Rozdiel	
	2016	2017	2018	2018	v tis. eur	v %
	1	2	3	4	5=4-3	6=4-3
Administratívne poplatky	219 894	217 375	217 817	224 866	7 049	3,2
Súdne a ostatné poplatky	219 145	216 578	217 117	224 018	6 901	3,2
Puncové poplatky	622	640	600	706	106	17,7
Licencie	127	147	100	142	42	42,0
Pokuty, penále a iné sankcie	51 862	81 535	64 427	68 147	3 720	5,8
Poplatky a platby z nepriemyselného a náhod. predaja	65 638	66 974	56 372	52 624	-3 748	-6,6
Spolu	337 394	365 884	338 616	345 637	7 021	2,1

Zdroj: MF SR

V rámci tejto kategórie dosiahli najvyšší príjem **súdne a ostatné poplatky**, a to čiastku 224 018 tis. eur, z ktorých rozhodujúca suma plynie do rozpočtu kapitoly Všeobecnej pokladničnej správy (211 112 tis. eur), ktoré sú uhrádzané cez elektronický systém e-kolkov.

Súdne poplatky boli rozpočtované na úrovni 33 016 tis. eur, a ich skutočné plnenie sa vykazuje v príjmoch za ostatné poplatky. Medzi ďalšie patria napr. paušálne náhrady za udeľovanie víz, udržiavacie poplatky za patent a pod.

Puncové poplatky sú príjmom rozpočtu len v kapitole Ministerstva hospodárstva SR, a to v celkovej čiastke 706 tis. eur.

Príjem z licencií v zmysle § 16 zákona č. 171/2005 Z. z. o hazardných hrách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v sume 142 tis. eur je súčasťou rozpočtu prostredníctvom kapitoly Všeobecnej pokladničnej správy.

Pokuty, penále a iné sankcie dosiahli úhrnom 68 147 tis. eur, a sú vyrubované zo strany štátnych úradov najmä v súvislosti s porušením zákona o rozpočtových pravidlách, s porušením daňových, colných, cenových a ostatných predpisov.

Najväčší podiel tvorí kapitola Ministerstva vnútra SR (32 980 tis. eur), kde išlo o príjmy od fyzických a právnických osôb najmä za uložené pokuty za dopravné priestupky, pokuty z objektívnej zodpovednosti, za neuhradené diaľničné známky a mýto, za chýbajúcu emisnú a technickú kontrolu motorových vozidiel. Taktiež sa tu vykazujú príjmy z pokút uložených jednotlivými odbormi okresných úradov v správnom alebo blokovom konaní, napríklad na úseku starostlivosti o životné prostredie, na úseku katastra, na úseku živnostenského podnikania, na úseku výstavby a územného plánovania a iné.

Ministerstvo financií SR vyinkasovalo príjmy za porušenie predpisov v celkovej výške 9 793 tis. eur, pričom tieto neboli rozpočtované vzhľadom na možnosti predvídať porušenia predpisov pri zostavovaní rozpočtu. Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR prijalo za porušenie predpisov sumu 6 260 tis. eur vo forme blokových pokút a pokút za porušovanie pracovnoprávných predpisov a predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci (ukladané najmä inšpektorátmi práce) a odvodov za neplnenie povinného podielu zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím podľa § 65 zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti.

Významnú hodnotu vykázal aj Protimonopolný úrad SR, a to 5 455 tis. eur z pokút uloženým podnikateľským subjektom v oblasti dodržiavania pravidiel hospodárskej súťaže. Keďže počas roka 2018 boli uhradené aj pohľadávky z pokút uložených v minulých rokoch, skutočne dosiahnuté príjmy Protimonopolného úradu výrazne prekročili schválený rozpočet, a to o sumu 5 255 tis. eur.

Poplatky a platby z nepriemyselného a náhodného predaja prijali kapitoly v celkovej čiastke 52 624 tis. eur, z toho najviac za predaj výrobkov, tovarov a služieb (50 472 tis. eur). Ministerstvo dopravy a výstavby SR získalo sumu 18 248 tis. eur. Išlo najmä o príjmy Úradu pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb v sume 15 290 tis. eur za pravidelné platby zo správy frekvenčného spektra a ekonomickej regulácie. Ďalej to boli príjmy samotného

úradu Ministerstva dopravy a výstavby SR v sume 2 339 tis. eur, ktoré pozostávali najmä z platby sa mýto na koncesných cestách od Národnej diaľničnej spoločnosti. Ministerstvo spravodlivosti SR získalo čiastku 15 585 tis. eur najmä za právne služby, náhrady trov preddavkované zo štátneho rozpočtu (svedočné, znalecké a tlmočnicke úkony), príjmy z vedľajšieho hospodárstva a za lekárske výkony v Zbore väzenskej a justičnej stráže a iné. Ministerstvo vnútra SR prijalo čiastku 4 974 tis. eur, napríklad za napojenie na pulty centrálnej ochrany, za ochranu objektov spoločností Jadrová a vyrad'ovacia spoločnosť, a. s. a Atómovej elektrárne, závod Jaslovské Bohunice, služby spojené s fyzickou ochranou Atómovej elektrárne Mochovce, príjmy za záchrannú činnosť v horských oblastiach a iné.

Kapitálové príjmy sú príjmy z predaja hnutel'ného aj nehnuteľného majetku v správe jednotlivých kapitol štátneho rozpočtu, pričom ide najmä o prebytočný alebo neupotrebiteľný majetok štátu. Jednotlivé kapitoly štátneho rozpočtu sú zodpovedné za pravidelné vyhodnocovanie fyzického stavu majetku a rozhodnutie o jeho prebytočnosti alebo neupotrebiteľnosti. V návrhu rozpočtu sa premietajú zámery na odpredaj tohto majetku, pričom z dôvodu splnenia legislatívnych podmienok na predaj majetku štátu môže k plneniu tohto zámeru dôjsť až nasledujúce obdobie. Rozpočet predpokladal kapitálové príjmy vo výške 44 488 tis. eur, z toho príjmy z predaja kapitálových aktív 40 399 tis. eur a príjmy z predaja pozemkov 3 769 tis. eur. Hotovostné plnenie dosiahlo 10 630 tis. eur, pričom predaj kapitálových aktív dosiahol 8 075 tis. eur a predaj pozemkov 1 874 tis. eur.

Objemovo najväčší rozpočet príjmov tak ako v predchádzajúcich rokoch predpokladala kapitola Ministerstva vnútra SR (aj z dôvodu veľkého počtu rozpočtových organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti), a to na úrovni 35 285 tis. eur, z toho z predaja aktív 31 803 tis. eur a z predaja pozemkov 3 481 tis. eur. V skutočnosti sa podarilo zrealizovať predaj majetku úhrnnom za 2 966 tis. eur, a to najmä služobných bytov, nebytových priestorov a osobných automobilov. Neplnenie rozpočtu bolo v priebehu roka upravené rozpočtovými opatreniami na hodnotu 2 907 tis. eur.

Ďalšie významné príjmy zaznamenalo Ministerstvo obrany SR (3 094 tis. eur) a Slovenská akadémia vied (1 382 tis. eur).

Úroky z tuzemských úverov, pôžičiek a návratných finančných výpomocí dosiahli 8 048 tis. eur, pričom kapitola Všeobecná pokladničná správa tvorí takmer 100 % týchto príjmov z dôvodu poskytnutých návratných finančných výpomocí v predchádzajúcich obdobiach a úročenia účtov finančného hospodárenia.

Úroky z návratných finančných výpomocí v sume 4 745 tis. eur boli prijaté od obce Ľubotice a Agentúry pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov. V tejto sume sú zahrnuté zároveň aj úroky vo výške 80 tis. eur z návratnej finančnej výpomoci poskytnutej zdravotníckym zariadeniam v roku 2009, ktoré splatili Národný ústav detských chorôb Bratislava a Nemocnica s poliklinikou Liptovský Mikuláš.

Úroky z účtov finančného hospodárenia dosiahli sumu 3 302 tis. eur, čo znamená prekročenie rozpočtovanej úrovne o 782 tis. eur. Uvedené príjmy sú vyššie oproti rozpočtovaným z dôvodu vyšších priemerných zostatkov na účtoch klientov Štátnej pokladnice.

Iné nedaňové príjmy tvoria najmä odvod z hazardných hier, odvod prevádzkovateľov distribučných sústav a prenosovej sústavy, ostatné odvody a príjem z nezrovnalostí a iných vratiek za prostriedky EÚ.

Príjem z odvodu z hazardných hier je súčasťou rozpočtu kapitoly Všeobecná pokladničná správa a dosiahol 224 374 tis. eur, čo predstavuje 84,7 % schváleného rozpočtu. Z dôvodu posunutia účinnosti nového zákona o hazardných hrách (zákon č. 30/2019 Z. z.) z roku 2018 na 1. marec 2019 došlo k nižšiemu plneniu príjmov z odvodov z hazardných hier a iných podobných hier oproti rozpočtu, a to v sume 65 000 tis. eur. Tento výpadok bol zmiernený vyšším plnením príjmov z odvodov z hazardných hier počas roka 2018.

Príjmy z odvodu tvorili finančné prostriedky zo zúčtovania vzťahov so štátnym rozpočtom zo strany podnikateľských subjektov, príspevkových a rozpočtových organizácií, ústredných orgánov, neziskových organizácií, obcí a vyšších územných celkov, ktorý tieto štátne prostriedky boli poskytnuté. V roku 2018 objem týchto odvodov dosiahol 40 608 tis. eur, z toho takmer 100% plnenie v kapitole Všeobecná pokladničná správa (40 601 tis. eur), ktorá vykonáva záverečné zúčtovanie s prijímateľmi prostriedkov ŠR. Najväčší podiel na tejto sume predstavuje príjem z finančného zúčtovania s Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR v sume 24 998 tis. eur, Ministerstvom dopravy a výstavby SR v sume 3 585 tis. eur, Ministerstvom zdravotníctva SR v sume 2 950 tis. eur, Ministerstvom kultúry SR v sume 2 953 tis. eur, Bratislavským samosprávnym krajom v sume 2 116 tis. eur a mestom Topoľčany v sume 1 441 tis. eur.

Vrátené neoprávnene použité alebo zadržané finančné prostriedky sa rozpočtovali vo výške 6 802 tis. eur a v skutočnosti dosiahli 24 262 tis. eur. Tento rozdiel bol spôsobený najmä nezrovnalosťami a inými vratkami za prostriedky Európskej únie, ktoré pôvodne rozpočtované neboli a dosiahli skutočnosť 19 403 tis. eur. Vrátenia za nezrovnalosti vznikli väčšinou nedodržaním zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku pri realizácii projektov financovaných z prostriedkov EÚ zo strany prijímateľov. Okrem nezrovnalostí a vratiek za prostriedky EÚ boli významným príjmom aj vrátené neoprávnene použité alebo zadržané finančné prostriedky od fyzických osôb (4 047 tis. eur).

Zvyšnú časť iných nedaňových príjmov v hodnote 107 732 tis. eur tvorili najmä príjmy kapitoly Ministerstva hospodárstva SR, a to odvody prevádzkovateľov distribučných sústav a prenosovej sústavy, ktorí sú povinní odvádzať do štátneho rozpočtu odvod z množstva elektriny dodanej koncovým odberateľom elektriny (74 923 tis. eur), príjmy kapitoly Ministerstva spravodlivosti SR najmä z úhrad trov konania a výkonu väzby a výkonu trestu odňatia slobody, z úhrad pohľadávok obvinených a odsúdených, z prepadnutých kaucii, zábezpek, z prepísaných mánk a

škôd a iných (8 920 tis. eur). príjmy kapitoly Ministerstva vnútra SR za odvody za odňatie poľnohospodárskej pôdy a lesnej pôdy, príjmy z predpísaných mánk a škôd, príjmy z trov konania, príjmy z dedičského konania, príjmy z poplatkov za obnovu evidencie pozemkov a iné (6 716 tis. eur.).

Podrobné údaje o plnení nedaňových príjmov štátneho rozpočtu v roku 2018 sú uvedené v tab. č. 3 tabuľkovej prílohy štátneho záverečného účtu.

3.1.3 Granty a transfery

Granty a transfery boli na rok 2018 rozpočtované v celkovej výške 1 412 473 tis. eur (z toho tuzemské v čiastke 34 054 tis. eur), čo je oproti roku 2017 menej o 1 286 105 tis. eur. Skutočné príjmy štátneho rozpočtu z grantov a transferov dosiahli sumu 2 203 634 tis. eur a v porovnaní s rokom 2017 je to viac o 727 272 tis. eur. Rozhodujúcu časť týchto prostriedkov tvoria zdroje z rozpočtu EÚ alokované a čerpané v rámci príslušného programového obdobia.

Súhrnný prehľad o plnení grantov a transferov poskytuje nasledovná tabuľka:

Granty a transfery				v tis. eur		
	Skutočnosť		Rozpočet	Skutočnosť	Rozdiel	
	2016	2017	2018	2018	v tis. eur	v %
	1	2	3	4	5=4-3	6=4-3
Tuzemské granty a transfery	35 242	43 128	34 054	33 861	-193	-0,6
Zahraničné granty a transfery	1 949 546	1 433 234	1 378 419	2 169 773	791 354	57,4
z toho:						
prostriedky z rozpočtu EÚ	1 939 787	1 422 488	1 378 419	2 169 725	791 306	57,4
Spolu	1 984 788	1 476 362	1 412 473	2 203 634	791 161	56,0

Zdroj: MF SR

Tuzemské granty a transfery svojim skutočným plnením v sume 33 861 tis. eur tvorili len 1,5 % z celkovo dosiahnutých grantov a transferov. Celú sumu tvorili len bežné transfery v rámci verejnej správy. Objemovo najvýznamnejšou časťou boli príjmy z príspevkov zdravotných poisťovní na činnosť operačných stredísk záchrannej zdravotnej služby a na správu a rozvoj národného zdravotníckeho informačného systému vo výške 33 713 tis. eur v kapitole Ministerstva zdravotníctva SR v zmysle zákona č. 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Zahraničné granty a transfery boli rozpočtované vo výške 1 378 419 tis. eur. Skutočné plnenie týchto príjmov bolo vo výške 2 169 773 tis. eur, z toho granty v sume 48 tis. eur.

Zahraničné transfery dosiahli 2 169 725 tis. eur, čo predstavuje oproti schválenému rozpočtu vyššie plnenie až o 791 306 tis. eur. Išlo o prostriedky z rozpočtu Európskej únie pre programy, ktoré sa v Slovenskej republike poskytujú prostredníctvom certifikačného orgánu (Ministerstva

financií SR a Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR) alebo Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR.

Prostriedky za štrukturálne operácie boli v roku 2018 rozpočtované za programy 3. programového obdobia 2014-2020, a to za fondy - Európsky fond regionálneho rozvoja (vrátane programov európskej územnej spolupráce pre ktoré je Ministerstvo financií SR certifikačným orgánom - Interreg V-A SK-AT 2014-2020, Interreg V-A SK-CZ 2014-2020), Európsky sociálny fond, Iniciatíva na podporu zamestnanosti mladých ľudí, Kohézny fond, Európsky námorný a rybársky fond a Fond európskej pomoci pre najodkázanejšie osoby.

Prostriedky za poľnohospodárske fondy boli v roku 2018 rozpočtované za Európsky poľnohospodársky záručný fond (Priame platby a Trhovo orientované výdavky) a za Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka (Program rozvoja vidieka).

Rozpočet príjmov za prostriedky EÚ bol v roku 2018 upravený na úroveň 2 169 725 tis. eur. K úpravám došlo v nadväznosti na vysporiadanie finančných prostriedkov za finančné opravy v zmysle § 15 zákona o rozpočtových pravidlách, v nadväznosti na prijaté oznámenia o výške prostriedkov, ktoré budú použité v nasledujúcich rokoch v zmysle § 8 zákona o rozpočtových pravidlách a v nadväznosti na ostatné viazania prostriedkov v zmysle § 18 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy.

Najvyšší príjem zo zahraničných transferov bol v kapitole Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR v celkovej čiastke 790 358 tis. eur, ktorý bol rozdelený do oblasti pôdohospodárstva a do oblasti rozvoja vidieka. Za oblasť pôdohospodárstva išlo o príjmy z Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu v objeme 449 511 tis. eur, príjmy z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka vo výške 201 421 tis. eur určené na financovanie opatrení Programu rozvoja vidieka SR 2014 - 2020 a príjmy z Európskeho námorného a rybárskeho fondu vo výške 669 tis. eur určené na financovanie opatrení Operačného programu Rybné hospodárstvo 2014 – 2020. Za oblasť rozvoja vidieka išlo o príjmy v rámci Európskeho fondu regionálneho rozvoja v celkovom objeme 138 757 tis. eur určené na Integrovaný regionálny operačný program 2014-2020 a Programy cezhraničnej spolupráce Interreg V-A 2014-2020.

Ministerstvo dopravy a výstavby SR prijalo sumu 525 517 tis. eur z európskych fondov v rámci Operačného programu Integrovaná infraštruktúra a to z Kohézneho fondu sumu 490 233 tis. eur a z Európskeho fondu regionálneho rozvoja sumu 35 284 tis. eur. Tieto finančné prostriedky boli určené na financovanie projektov v rámci OPII.

Ministerstvo životného prostredia SR prijalo sumu 324 465 tis. eur. Išlo o príjmy z rozpočtu Európskej únie, ktoré boli určené na financovanie opatrení Operačného programu Kvalita životného prostredia v členení na prostriedky z Európskeho fondu regionálneho rozvoja kapitola v sume 102 264 tis. eur a z Kohézneho fondu v sume 222 201 tis. eur.

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR prijalo sumu 213 183 tis. eur, z toho v rámci Operačného programu Ľudské zdroje čiastku 197 886 tis. eur, Operačného programu potravinovej a základnej materiálnej pomoci čiastku 8 942 tis. eur a Operačného programu Zamestnanosť a sociálna inklúzia sumu 6 355 tis. eur.

V kapitole Ministerstva hospodárstva SR bolo prijatých 106 415 tis. eur ako podiel z Európskeho fondu regionálneho rozvoja pri refundácii oprávnených výdavkov zo všetkých prioritných osí Operačného programu Výskum a inovácie.

Ministerstvo financií SR prijalo sumu 93 274 tis. eur. Išlo o príjmy súvisiace s realizáciou Operačného programu Informatizácia spoločnosti vo výške 86 663 tis. eur a o príjmy z Operačného programu Integrovaná infraštruktúra vo výške 6 611 tis. eur.

Ministerstvo vnútra SR prijalo zo zahraničných transferov sumu 54 335 tis. eur, v tom v rámci Operačného programu Ľudské zdroje sumu 26 849 tis. eur, v členení na prostriedky z Európskeho fondu regionálneho rozvoja v sume 10 883 tis. eur a prostriedky z Európskeho sociálneho fondu v sume 15 966 tis. eur a v rámci Operačného programu Efektívna verejná správa sumu 27 486 tis. eur.

Bližšie informácie o príjmoch z rozpočtu EÚ sú uvedené v samostatnej kapitole 3.4. Vzťahy štátneho rozpočtu k Európskej únii.

Podrobné údaje o príjmoch štátneho rozpočtu podľa kapitol, kategórií rozpočtovej klasifikácie a podľa zdrojov za rok 2018 sú uvedené v tab. č. 4 až 6 tabuľkovej prílohy štátneho záverečného účtu.

3.2 Výdavky štátneho rozpočtu

Pri rozpočtovaní výdavkov na rok 2018 sa zohľadňovali zámery a ciele rozpočtovej politiky vlády SR (uvedené v časti 3.) ako aj legislatívne zmeny tak, aby sa dodržali pravidlá rozpočtového hospodárenia najmä :

- možnosť použitia kapitálových výdavkov na určený účel aj v nasledujúcich dvoch rozpočtových rokoch po rozpočtovom roku, na ktorý boli rozpočtované,
- možnosť použitia prostriedkov Európskej únie vrátane spolufinancovania zo štátneho rozpočtu aj v nasledujúcich rozpočtových rokoch až do ich vyčerpania na určený účel,
- pri bežných transferoch s výnimkou miezd, poskytnutých príjemcom po 1. auguste rozpočtového roka, možnosť ich použitia do konca prvého štvrtroka nasledujúceho roka,
- viacročné rozpočtovanie na tri rozpočtové roky,
- rozpočtovanie formou bežných a kapitálových výdavkov pri uplatňovaní rozpočtovej klasifikácie,

- využívanie programového rozpočtovania, aby bolo možné transparentné hodnotenie formulovaných zámerov,
- poskytovanie dotácií v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok.

Podrobný prehľad o výdavkoch štátneho rozpočtu v roku 2018 podľa kategórií rozpočtovej klasifikácie a kapitol štátneho rozpočtu, o bežných transferoch a kapitálových výdavkoch je uvedený v tab. 7 až 9 tabuľkovej prílohy štátneho záverečného účtu.

3.2.1 Výdavky štátneho rozpočtu podľa ekonomickej klasifikácie

Pre rok 2018 boli celkové výdavky štátneho rozpočtu plánované vo výške 15 955 715 tis. eur, čo v porovnaní so schváleným rozpočtom pre rok 2017 predstavovalo pokles o 8,2 %. Skutočne bolo vynaložených 16 563 255 tis. eur, na čom sa bežné výdavky podieľali objemom 14 160 931 tis. eur a kapitálové výdavky objemom 2 402 324 tis. eur. Celkové výdavky boli oproti schválenému rozpočtu vyššie o 607 540 tis. eur a v medziročnom porovnaní vzrástli o 1 328 994 tis. eur, a to najmä z dôvodu vyšších príjmov zo zahraničných transferov, ktoré umožnili kryť tieto výdavky.

3.2.1.1 Bežné výdavky

Bežné výdavky boli rozpočtované v sume 14 624 299 tis. eur a ich skutočné čerpanie predstavovalo sumu 14 160 931 tis. eur. Rozdiel skutočnosti oproti rozpočtu znamenal nižšie čerpanie výdavkov o 463 368 tis. eur, a to najmä v kategórii tovarov a služieb a v kategórii bežných transferov. Prehľad bežných výdavkov v štruktúre ekonomickej klasifikácie je uvedený v nasledovnej tabuľke:

Bežné výdavky podľa ekonomickej klasifikácie					v tis. eur	
	Skutočnosť		Rozpočet	Skutočnosť	Rozdiel	
	2016	2017	2018	2018	v tis. eur	v %
	1	2	3	4	5=4-3	6=4-3
Mzdy, platy, služobné príjmy a OOV	1 776 555	1 869 049	1 953 532	2 026 060	72 528	3,7
Poistné a príspevok do poisťovní	632 010	675 515	688 415	728 292	39 877	5,8
Tovary a služby	1 459 354	1 483 704	1 998 722	1 634 652	-364 070	-18,2
Bežné transfery	9 485 727	9 652 930	9 983 360	9 771 657	-211 703	-2,1
z toho:						
v rámci verejnej správy	4 344 119	4 600 132	4 392 473	4 411 134	18 661	0,4
jednotlivcom a neziskovým právnickým osobám	3 809 874	3 696 261	3 836 459	3 757 414	-79 045	-2,1
nefin. subjektom a transfery PO nezaraďeným vo verejnej správe	618 022	643 405	901 850	713 871	-187 979	-20,8
do zahraničia	711 585	711 358	850 103	824 498	-25 605	-3,0
Splácanie úrokov a platby súvisiace s úverom	270	270	270	270	0	0,0
Spolu	13 353 916	13 681 468	14 624 299	14 160 931	-463 368	-3,2

Zdroj: MF SR

Výdavky na mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania

Zákon o štátnom rozpočte na rok 2018 stanovil pre zamestnancov rozpočtových organizácií kapitol štátneho rozpočtu **limit výdavkov na mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania (OOV)** ako záväzný ukazovateľ **z kódu 111** (zdroj štátneho rozpočtu) a 11H (transfery od ostatných subjektov verejnej správy) v úhrnnej sume 1 953 532 tis. eur. V priebehu roka bol rozpočet výdavkov na mzdy, platy, služobné príjmy a OOV na zdroji 111 zvýšený o 11 903 tis. eur a celkovo sa vyčerpalo 1 965 143 tis. eur. Okrem zdroja 111 boli výdavky na mzdy, platy, služobné príjmy a OOV upravené z iných zdrojov úhrnom o 129 tis. eur. Z upraveného limitu výdavkov na mzdy a platy na všetkých zdrojoch na úrovni 1 965 564 tis. eur sa skutočne použilo 1 965 272 tis. eur.

V skutočnosti bolo na mzdy, platy, služobné príjmy a OOV zamestnancov rozpočtových organizácií kapitol štátneho rozpočtu za všetky zdroje vynaložených 2 026 060 tis. eur, čo je o 157 011 tis. eur viac než v roku 2017.

Z prostriedkov štátneho rozpočtu zo zdroja 111 boli na mzdy, platy, služobné príjmy a OOV zamestnancov vyčerpané finančné prostriedky v sume 1 965 143 tis. eur. Na zdrojoch 111, 11H, 72g a 72h boli v súhrne vyplatené mzdy na úrovni 1 965 272 tis. eur. Z iných zdrojov ako vyššie uvedených boli vyčerpané finančné prostriedky v sume 60 788 tis. eur. V kapitolách štátneho rozpočtu bola pre 21 640 zamestnancov (17,6 % zo skutočného počtu zamestnancov za rok 2018) vyplatená odmena pri príležitosti obdobia letných dovolení v sume 12 930 tis. eur (ako 13. plat v zmysle Zákonníka práce) a pre 21 624 osôb (17,8 % zo skutočného počtu zamestnancov za rok 2018) odmena pri príležitosti vianočných sviatkov v sume 14 214 tis. eur. Ide o nový inštitút schválený novelou Zákonníka práce od 1.5.2018, ktorý bolo možné použiť prvý krát v júni 2018 a následne v decembri 2018 pri splnení určitých podmienok s využitím niektorých daňových a odvodových zvýhodnení. Limit výdavkov na mzdy, platy, služobné príjmy a OOV bol ako záväzný ukazovateľ na zdroji 111 a 11H dodržaný vo všetkých kapitolách štátneho rozpočtu.

Medziročný nárast výdavkov na mzdy, platy, služobné príjmy a OOV ovplyvnilo predovšetkým zvýšenie platov štátnych zamestnancov (v štátnozamestnaneckom aj služobnom pomere) a zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme s výnimkou učiteľov vysokých škôl a pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov o 4,8 % s účinnosťou od 1. januára 2018 (70 409 tis. eur). V nadväznosti na zverejnenie priemernej mzdy v hospodárstve Slovenskej republiky za rok 2017 Štatistickým úradom SR boli od 1. januára 2018 zvýšené aj platy sudcov (o 3 148 tis. eur), prokurátorov (o 1 848 tis. eur) a ústavných sudcov (o 60 tis. eur). Úroveň čerpania výdavkov na mzdy a platy zamestnancov v roku 2018 ovplyvnila aj realizácia rozpočtových opatrení súvisiacich napríklad so zabezpečením vyplatenia odmien pri príležitosti letnej dovolenky a vianočných sviatkov nad rámec rozpočtovaných mzdových výdavkov v sume 11 731 tis. eur (v kapitole Ministerstva obrany SR a Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR), so zatraktívením vojenského povolania v kapitole Ministerstva obrany SR (12 747 tis. eur), so zvýšením finančných prostriedkov na zlepšenie odmeňovania zamestnancov (13 821

tis. eur), so zabezpečením novej legislatívy (3 137 tis. eur) a tiež na zabezpečenie platových náležitostí zamestnancov realizujúcich projekty, resp. zabezpečujúcich udržateľnosť projektov, ako aj platových náležitostí administratívnych kapacít, a to najmä z dôvodu časového nesúladu medzi prijatými refundáciami miezd a vyplatenými platmi zamestnancov (v sume 1 506 tis. eur). Čerpania výdavkov na mzdy, platy, služobné príjmy a OOV zamestnancov bolo okrem vyššie uvedeného zvýšenia ovplyvnené aj znížením, predovšetkým z dôvodu presunu mzdových výdavkov na zabezpečenie príspevku na bývanie v kapitole Ministerstva vnútra SR (10 723 tis. eur), zmeny formy hospodárenia rozpočtových organizácií v Slovenskej akadémii vied a v Ministerstve školstva, vedy, výskumu a športu SR (3 945 tis. eur).

Limit počtu zamestnancov pre rozpočtové organizácie kapitol štátneho rozpočtu bol schválený uznesením vlády SR č. 471/2017 k návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2018 až 2020 v počte 128 980 osôb (2017: 128 523). Schválený limit počtu zamestnancov rozpočtových organizácií medziročne vzrástol o 457 osôb. Najväčší podiel na tomto salde v absolútnom vyjadrení malo zvýšenie počtu zamestnancov o 95 osôb v kapitole Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR (zvýšenie o 68 administratívnych kapacít osobitne sledovaných v nadväznosti na uznesenie vlády SR č. 181/2017 a zvýšenie o 27 osôb na realizáciu zákona o sociálnych službách), o 82 osôb v kapitole Ministerstva životného prostredia SR (zvýšenie o 60 administratívnych kapacít osobitne sledovaných, o 12 osôb na zabezpečenie úloh vyplývajúcich z novej legislatívy a presun 10 osôb na základe delimitačného protokolu, ktorým sa presúvali kompetencie z príspevkovej organizácie Slovenská agentúra životného prostredia do aparátu), o 81 osôb v kapitole Ministerstva financií SR (najmä zvýšenie o 39 administratívnych kapacít osobitne sledovaných, 29 osôb na zabezpečenie novej legislatívy), o 68 osôb v Úrade vlády SR (najmä zvýšenie o 15 administratívnych kapacít osobitne sledovaných a 39 osôb na zabezpečenie novej legislatívy), o 57 osôb v kapitole Ministerstva vnútra SR (najmä aktualizácia počtu zamestnancov v regionálnom školstve o 50 osôb), o 49 osôb v kapitole Ministerstva hospodárstva SR (administratívne kapacity osobitne sledované), o 36 osôb v Ministerstve zahraničných vecí a európskych záležitostí SR (o 32 osôb na Predsedníctvo Slovenskej republiky v OBSE a o 4 osoby zvýšenie na stále zastúpenie v Bruseli), o 35 osôb v Úrade podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu (súvisiace najmä so zvýšením počtu administratívnych kapacít osobitne sledovaných), o 29 osôb v Ministerstve dopravy a výstavby SR (ovplyvnené najmä zvýšením o 32 osôb delimitovaných z príspevkovej organizácie Slovenská agentúra pre cestovný ruch do aparátu ústredného orgánu a o 9 osôb na zabezpečenie novej legislatívy) a o 26 osôb v Ministerstve spravodlivosti SR v nadväznosti na prijatú legislatívu. K medziročnému zníženiu limitu počtu zamestnancov došlo v Slovenskej akadémii vied (o 152 osôb - zmena formy hospodárenia rozpočtových organizácií na príspevkové organizácie) a v Ministerstve zdravotníctva SR (o 15 administratívnych kapacít osobitne sledovaných).

V rámci schváleného limitu počtu zamestnancov rozpočtových organizácií kapitol štátneho rozpočtu a aparátov ústredných orgánov boli uznesením vlády Slovenskej republiky schválené aj administratívne kapacity osobitne sledované v počte 1 307 (2017: 1 047). Ide o osobitne

sledovanú kategóriu zamestnancov, ktorá je v zmysle uznesenia vlády SR č. 181/2017 zapojená do implementácie európskych štrukturálnych a investičných fondov v programovom období 2014 – 2020 od roku 2017 bez nárokov na dodatočné finančné prostriedky zo štátneho rozpočtu.

V priebehu roka 2018 bol limit počtu zamestnancov rozpočtových organizácií rozpočtovými opatreniami zvýšený o 1 088 osôb na 130 068 osôb. Administratívne kapacity osobitne sledované schválené na rok 2018 uznesením vlády SR č. 471/2017 boli zvýšené o 266 na počet 1 573. Ich zvýšenie bolo prednostne realizované v rámci neplnenia limitu počtu zamestnancov kapitoly a v prípade naplnenia rozpočtovaného počtu zamestnancov aj absolútnym navýšením limitu počtu osôb kapitoly v súlade s prijatým uznesením vlády SR č. 181/2017. Skutočný počet administratívnych kapacít osobitne sledovaných v roku 2018 dosiahol počet 1 325, čo je medziročne viac o 56 osôb.

Skutočné plnenie počtu zamestnancov rozpočtových organizácií kapitol štátneho rozpočtu dosiahlo úroveň 123 057 osôb, čo je v porovnaní s ich skutočným plnením v roku 2017 o 42 osôb viac. V porovnaní s pôvodne schváleným limitom počtu zamestnancov je skutočnosť nižšia o 5 923 zamestnancov a s upraveným limitom o 7 011 osôb (5,4 %). Z porovnania skutočného plnenia počtu zamestnancov so schváleným limitom vyplýva, že z počtu 33 kapitol štátneho rozpočtu a 3 organizácií (Kancelária verejného ochrancu práv, Rada pre vysielanie a retransmisiu a Úrad na ochranu osobných údajov) počet zamestnancov schválený uznesením vlády SR č. 471/2017 nenaplnila s výnimkou Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR ani jedna kapitola štátneho rozpočtu a ani jedna z 3 organizácií. V absolútnom vyjadrení je možné konštatovať výrazné neplnenie limitu počtu osôb voči schválenému aj upravenému limitu v kapitole Ministerstva vnútra SR (voči schválenému limitu o 3 022 osôb, z toho o 2 467 policajtov a voči upravenému limitu počtu zamestnancov o 3 182 osôb, z toho tiež o 2 467 policajtov) a Ministerstva obrany SR (voči schválenému aj upravenému limitu počtu zamestnancov o 1 346 osôb, z toho o 1 153 profesionálnych vojakov).

Pre zamestnancov **aparátov ústredných orgánov** boli schválené výdavky na mzdy, platy, služobné príjmy a OOV v sume 225 497 tis. eur ako záväzný ukazovateľ **z kódu 111** (zdroj štátneho rozpočtu) a **11H** (transfery od ostatných subjektov verejnej správy). V priebehu roka bol tento limit rozpočtovými opatreniami zvýšený na 246 066 tis. eur. Zamestnancom aparátov ústredných orgánov boli za všetky zdroje spolu, t. j. vrátane prostriedkov EÚ a prostriedkov na spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu, vyplatené mzdy a platy v sume 281 081 tis. eur. Skutočné výdavky na mzdy, platy, služobné príjmy a OOV zamestnancov aparátu ústredného orgánu medziročne vzrástli o 22 810 tis. eur. Na základe vykonaných rozpočtových opatrení vyššie čerpanie mzdových výdavkov súviselo predovšetkým s valorizáciou platov zamestnancov na úrovni 4,8 % od 1.1.2018 (7 198 tis. eur), posilnením odmeňovania zamestnancov aparátov v sume 5 905 tis. eur, najmä v kapitole Ministerstva vnútra SR presunom z podriadených organizácií v sume 4 905 tis. eur, navýšením limitu mzdových výdavkov o 1 166 tis. eur za účelom vyplatenia odmeny pri príležitosti letnej dovolenky a vianočných sviatkov (v zmysle

novely Zákonníka práce účinnej od 1.5.2018), zabezpečením plnenia úloh vyplývajúcich z legislatívy 4 825 tis. eur, zvýšením platov sudcov, prokurátorov, ústavných sudcov o 615 tis. eur od 1. januára 2018 (vrátane zvýšenia o 1 eur pre ústavných a verejných činiteľov) a zabezpečením krytia platov zamestnancov prijatých na realizáciu projektov a administratívnych kapacít osobitne sledovaných. Záväzný limit miezd, platov, služobných príjmov a ostatných osobných vyrovnaní aparátov ústredných orgánov na zdroji 111 a 11H bol dodržaný.

Pre **aparáty ústredných orgánov** bol na rok 2018 schválený záväzný **limit počtu zamestnancov** 12 538 osôb, z toho administratívne kapacity osobitne sledované v počte 869 osôb. Schválený limit počtu zamestnancov bol v priebehu roka zvýšený o 375 osôb na 12 913 osôb. V skutočnosti bolo v aparátoch ústredných orgánov v roku 2018 zamestnaných 11 670 osôb, čo je v porovnaní s rokom 2017 o 131 zamestnancov viac. Medziročné zvýšenie skutočného počtu zamestnancov v aparátoch ústredných orgánov bolo ovplyvnené najmä vyšším počtom zamestnancov prijatých na realizáciu projektov (záväzný limit počtu zamestnancov v aparátoch ústredných orgánov bol na tento účel upravený v kapitolách Ministerstva vnútra SR, Ministerstva financií SR a Úradu podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu v súhrne o 195 osôb) a zamestnávaním vyššieho počtu administratívnych kapacít osobitne sledovaných. Administratívne kapacity osobitne sledované boli v aparátoch ústredných orgánov zvýšené o 267 osôb na počet 1 136 osôb a ich skutočné plnenie dosiahlo stav 990 administratívnych kapacít osobitne sledovaných.

Uznesením vlády SR č. 471/2017 bola v prílohe č. 2 na rok 2018 schválená systemizácia colníkov v štátnej službe, systemizácia policajtov v štátnej službe, systemizácia príslušníkov Hasičského a záchranného zboru a príslušníkov Horskej záchrannej služby v štátnej službe a systemizácia profesionálnych vojakov v štátnej službe. Záväzné ukazovatele systemizácie v jednotlivých kategóriách zamestnancov na zdroji 111 boli vo všetkých kapitolách dodržané.

Prehľad o plnení limitu počtu zamestnancov, miezd, platov, služobných príjmov a ostatných osobných vyrovnaní v kapitolách štátneho rozpočtu na rok 2018 vrátane vyhodnotenia systemizácie je uvedený v tabuľkách 22, 24, 25, 26 a 27 tabuľkovej časti štátneho záverečného účtu.

Poistné a príspevok do poisťovní

Kapitoly štátneho rozpočtu rozpísali v roku 2018 výdavky na poistné a príspevok do poisťovní v sume 688 415 tis. eur (zdroj 111, 72d, 72g). V priebehu roka bola suma rozpísaných výdavkov na poistné a príspevok do poisťovní upravená na 728 406 tis. eur v súhrne za všetky zdroje. Skutočné výdavky na poistné a príspevok do poisťovní súhrnne za všetky zdroje medziročne vzrástli o 52 777 tis. eur (7,8 %) a dosiahli sumu 728 292 tis. eur. Vyššie čerpanie výdavkov na poistné nadväzuje na zvýšené čerpanie výdavkov na mzdy, platy, služobné príjmy a OOV, ktoré je rozpísané v časti týkajúcej sa miezd. Výdavky na poistné a príspevok do poisťovní boli čerpané v tejto štruktúre:

Výdavky na poistné do Sociálnej poisťovne v sume 284 141 tis. eur dosiahli medziročný nárast 7,1 % (2017: 265 227 tis. eur); z toho najvyšší objem tvorilo poistné na starobné poistenie 162 092 tis. eur, poistné do rezervného fondu solidarity predstavovalo 55 464 tis. eur a poistné na invalidné poistenie sumu 32 325 tis. eur.

Poistné na osobitné účty v kapitolách štátneho rozpočtu, do pôsobnosti ktorých patrí riadenie ozbrojených, bezpečnostných a záchranných zložiek medziročne vzrástlo o 8,0 % a dosiahlo sumu 216 382 tis. eur (2017: 200 318 tis. eur); z toho rozhodujúci podiel predstavovalo poistné na výsluhový dôchodok v sume 167 879 tis. eur. Dôvodom nárastu poistného na osobitné účty je najmä nárast výdavkov na mzdy a platy štátnych zamestnancov v služobnom pomere. Poistné na invalidný výsluhový dôchodok dosiahlo sumu 25 325 tis. eur a na nemocenské zabezpečenie 11 699 tis. eur.

Poistné do zdravotných poisťovní medziročne vzrástlo o 8,4 % a dosiahlo sumu 212 985 tis. eur (2017: 196 494 tis. eur); v tom do Všeobecnej zdravotnej poisťovne bolo odvedených 164 050 tis. eur a do ostatných zdravotných poisťovní 48 935 tis. eur.

Príspevok do doplnkových dôchodkových poisťovní bol odvedený v sume 14 739 tis. eur (2017: 13 319 tis. eur) a medziročne vzrástol o 10,7 %.

Príspevky na starobné dôchodkové sporenie boli odvedené v sume 44 tis. eur (2017: 156 tis. eur) a medziročne poklesli o 71,8 %.

Tovary a služby

Výdavky na tovary a služby boli rozpočtované v sume 1 998 722 tis. eur. V skutočnom čerpaní 1 634 652 tis. eur, ktoré vo vzťahu k schválenému rozpočtu predstavuje rozdiel o 18,2 %, sa odrazila najmä skutočnosť, že v rámci služieb sa rozpočtujú aj zálohové platby na projekty EÚ a prostriedky štátneho rozpočtu na spolufinancovanie projektov v súlade s koncepciou finančného riadenia štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu. Zúčtovanie poskytnutých zálohových platieb sa však vykonáva na príslušných položkách rozpočtovej klasifikácie podľa skutočne realizovaných výdavkov (napríklad bežné a kapitálové transfery).

Z výdavkov vyčlenených na tovary a služby sa financovali nákupy štandardných tovarov a služieb, ktoré si vyžaduje prevádzka jednotlivých úradov (energie, cestovné, dopravné, údržba a opravy, prenájom hnutelných a nehnuteľných vecí, poštové a telekomunikačné služby a pod).

Ich štruktúra je obsiahnutá v nasledovnom prehľade:

Tovary a služby	v tis. eur					
	Skutočnosť		Rozpočet	Skutočnosť	Rozdiel	
	2016	2017	2018	2018	v tis. eur	v %
	1	2	3	4	5=4-3	6=4-3
Služby	603 117	554 882	1 113 757	713 722	-400 035	-35,9
Rutinná a štandardná údržba	233 491	287 430	246 527	288 069	41 542	16,9
Materiál	176 356	202 716	201 576	189 815	-11 761	-5,8
Energie, voda a komunikácie	176 436	175 935	169 697	178 373	8 676	5,1
Nájomné za nájom nehnuteľných a hnuťelných vecí	163 352	164 733	164 313	163 704	-609	-0,4
Dopravné	69 369	62 949	71 298	67 937	-3 361	-4,7
Cestovné náhrady	37 233	35 059	31 554	33 032	1 478	4,7
Tovary a služby spolu	1 459 354	1 483 704	1 998 722	1 634 652	-364 070	-18,2

Zdroj: MF SR

Z celkových výdavkov za **služby** realizovaných vo výške 713 722 tis. eur boli najvyššie výdavky orientované na **špeciálne služby**, vo výške 196 089 tis. eur, pričom najviac prostriedkov na tento účel vyčerpalo Ministerstvo obrany SR, a to v sume 91 883 tis. eur, najmä na zabezpečenie obrany štátu a v súvislosti s realizáciou modernizačných projektov rezortu obrany. V podstatnej miere sa tu podieľajú výdavky súvisiace s technickou podporou k projektom na viacúčelové vrtuľníky, viacúčelové taktické lietadlá a lietadlá SPARTAN. Významnou sumou sa na čerpaní výdavkov na špeciálne služby podieľalo aj Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, a to 36 828 tis. eur. Z toho čiastka 32 830 tis. eur predstavuje finančné prostriedky účelovo určené ako mimoriadna podpora slovenským poľnohospodárom, prvovýrobcom v oblasti rastlinnej a živočíšnej výroby v roku 2018. Zvyšnú sumu tvorili finančné prostriedky vynaložené v súvislosti so zabezpečením financovania projektov technickej pomoci, ďalej v súvislosti s projektmi pozemkových úprav a registrov obnovej evidencie pozemkov, taktiež na zabezpečenie financovania záväzkov vyplývajúcich z existujúcich zmlúv jednak na vedenie Centrálnej evidencie hospodárskych zvierat, ktorá tvorí údajovú základňu pre poskytovanie podpôr z EÚ a jednak vyplývajúcich z medzinárodnej spolupráce v oblasti vedecko-technických informácií vo vzťahu k FAO AGRIS (medzinárodný informačný systém pre poľnohospodársku vedu a technológiu koordinovaný Organizáciou OSN) pre výživu a poľnohospodárstvo, budovaniu a aktualizácii centrálného katalógu knižničného fondu AGROKATALÓG. Kapitola Ministerstva spravodlivosti SR vynaložila na špeciálne služby sumu 15 692 tis. eur. Tieto finančné prostriedky boli určené na výdavky na súdne konania (advokátom, znalcom, tlmočníkom, prekladateľom, exekútorom, notárom, svedkom a prísediacim) a výdavky súvisiace s osobným bankrotom (odmeny pre správcov konkurzu).

Všeobecné služby, na ktoré vynaložili kapitoly celkovú sumu 62 811 tis. eur predstavujú štandardné výkony pri správe a údržbe majetku a poskytovaní výkonov jednotlivých úradov (upratovacie služby, služby spojené s užívaním nehnuteľnosti, revízie a kontroly plynových

zariadení, tlmočnicku a prekladateľskú činnosť súvisiacu s vyšetrovaním v pôsobnosti Policajného zboru alebo Migračného úradu, odborné prehliadky a skúšky policajnej a záchranárskej techniky, nákup vysielacieho času pre masmédiá na zviditeľnenie finančnej pomoci zo štrukturálnych fondov, tlačiarenské a monitorovacie služby, odvoz odpadu, tlač kontrolných známok na lieh a tabak, zabezpečenie potravinových balíčkov, hygienických balíčkov a teplého jedla pre najodkázanejšie osoby, veterinárna a potravinovú ochranu a kontrola.

Služby v oblasti informačno-komunikačných technológií dosiahli 56 603 tis. eur, na ktorých sa v najvyššej miere podieľalo Ministerstvo financií SR vo výške 22 622 tis. eur. Čerpanie týchto finančných prostriedkov súviselo najmä s prevádzkou informačného systému pre systém štátnej pokladnice a na podpornú infraštruktúru pre informačné systémy riadenia verejných financií.

Na **nezrovnalosti a iné vratky za prostriedky EÚ zaradené do štátneho rozpočtu a za prostriedky spolufinancovania** sa použilo 95 131 tis. eur. Na týchto výdavkoch sa najviac podieľala Všeobecná pokladničná správa v sume 38 544 tis. eur, kde sa prostredníctvom tohto titulu riešil postup vysporiadania prostriedkov určených na finančné korekcie potvrdené Európskou komisiou v nadväznosti na viazanie výdavkov v kapitolách. V roku 2018 sa vysporiadanie nezrovnalosti týkalo najmä Ministerstva financií SR v sume 36 366 tis. pre OP IS (Operačný program informatizácia spoločnosti). Ďalšie významné čerpanie realizovalo Ministerstvo vnútra SR sumou 30 591 tis. eur. Prostriedky boli použité na úhradu identifikovaných individuálnych nezrovnalostí, ktoré boli zistené kontrolami použitia prostriedkov v rámci rôznych projektov.

Výdavky na **stravovanie** zamestnancov podľa platných predpisov boli v sume 53 845 tis. eur a **výdavky na štúdie, expertízy a posudky** 24 772 tis. eur. Z toho najviac čerpalo Ministerstvo vnútra SR 15 201 tis. eur, v prevažnej miere na znalecké posudky a odborné vyjadrenia v oblasti toxikológie, psychológie, ekonomiky, stavebníctva, lekárstva, pitvy, rozbory vody, a iné. Požiadavky na vypracovanie znaleckých posudkov súviseli najmä s činnosťou Policajného zboru. Ďalšou súčasťou výdavkov na služby je aj **prídel do sociálneho fondu**, ktorý tvoril čiastka 22 943 tis. eur. Všetky kapitoly štátneho rozpočtu ho realizovali v súlade so zákonom č. 152/1994 Z. z. o sociálnom fonde a o doplnení zákona č. 286/1992 Zb. o daniach z príjmov v znení neskorších predpisov, kde je stanovená hranica minimálnej výšky tvorby sociálneho fondu, ktorá je pre každého zamestnávateľa záväzná.

Rutinná a štandardná údržba zahŕňa výdavky na práce a služby, ktorými sa zabezpečuje bežná prevádzka majetku, napr. budov, prevádzkového zariadenia, kancelárskeho vybavenia, softvéru a pod. Objemovo najväčšie čerpanie si vyžiadala údržba **softvéru** 95 123 tis. eur, kde najvyšší objem finančných prostriedkov čerpalo Ministerstvo financií SR súvisí predovšetkým s prevádzkou a podporou informačných systémov (rezortných aj nadrezortných). V rámci tejto podpoložky boli čerpané aj zdroje EÚ a príslušné spolufinancovanie. Finančné prostriedky boli použité najmä na financovanie špecializovaných systémov pre Finančné riaditeľstvo SR, centrálnych licenčných zmluvných vzťahov a centrálného účtovného systému na kapitole Ministerstva financií SR.

Na financovanie údržby **budov a objektov alebo ich častí** sa použilo 81 502 tis. eur, z toho najviac v kapitole Ministerstva dopravy a výstavby SR v objeme 50 986 tis. eur, na údržbu a opravu ciest I. triedy a v kapitole Ministerstva vnútra SR v sume 15 936 tis. eur, ktoré tieto prostriedky použilo na úhradu výdavkov za práce a služby, ktorými sa zabezpečuje bežná prevádzka majetku. Súviseli so stavebnými prácami, údržbou a opravami.

Výdavky spojené s údržbou **špeciálnych strojov a prístrojov** boli vynaložené vo výške 46 633 tis. eur, z toho najvyššie výdavky malo Ministerstvo obrany SR, a to 8 747 tis. eur najmä na údržbu pozemnej a leteckej techniky ozbrojených síl SR, vrátane čerpania prostriedkov na Abonentnú zmluvu.

Výdavky na spotrebný **materiál** dosiahli úhrnom 189 815 tis. eur, pričom ide o výdavky, ktoré súvisia priamo s prevádzkou jednotlivých rozpočtových organizácií, ale aj s poskytovaním určitej formy pomoci napr. pre fyzické osoby. Najviac prostriedkov sa vynaložilo na **všeobecný materiál** (52 588 tis. eur, z toho najmä v kapitole Ministerstva vnútra SR 24 448 tis. eur napríklad na spotrebný materiál k výpočtovej technike, kancelárske potreby a tiež nákup tabuliek evidenčných čísel vozidiel, chemikálií pre expertízu činnosť, očkovacích sér a materiálu pre zvieratá).

Výdavky na **pracovné odevy, obuv a pracovné pomôcky** v sume 31 696 tis. eur boli realizované predovšetkým v rezortoch Ministerstva obrany SR (13 730 tis. eur) a Ministerstva vnútra SR (9 487 tis. eur) najmä na financovanie výdavkov súvisiacich so zabezpečením výstroja pre profesionálnych vojakov a policajtov. Tieto dve kapitoly tvoria aj väčšinu výdavkov na špeciálny materiál (28 482 tis. eur) v podobe osobných dokladov (napr. vodičské a občianske preukazy formátu EÚ, cestovné pasy s biometriou, osvedčenia o evidencii vozidla, povolenia na pobyt, platby za výzbrojný materiál a obmenu zbraní a nákup streliva).

Na **potraviny** sa vynaložilo 27 789 tis. eur, najmä v kapitole Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR vo výške 14 756 tis. eur. Z tejto sumy čiastka 12 283 tis. eur bola použitá na financovanie Operačného programu európskej pomoci pre najodkázanejšie osoby (FEAD) a výdavky súvisiace s prípravou stravy najmä v štátnych detských domovoch. Ďalší rezort, ktorý sa významne podieľal na čerpaní finančných prostriedkov na potraviny je Ministerstvo spravodlivosti SR sumou 8 605 tis. eur. Tieto výdavky na nákup potravín boli použité hlavne na prípravu stravy pre obvinených a odsúdených, príslušníkov Zboru väzenskej a justičnej stráže a zamestnancov rezortných organizácií.

Položku **energie, voda a komunikácie** tvoria súhrnné výdavky na všetky druhy energií, poštové a telekomunikačné služby, ako aj výdavky na komunikačnú infraštruktúru. V rozhodujúcej miere sa na nich podieľajú úhrady **energií** 75 692 tis. eur, z toho najviac Ministerstvo vnútra SR 26 253 tis. eur a Ministerstvo obrany SR 17 924 tis. eur. Z výdavkov na **komunikačnú infraštruktúru** 51 374 tis. eur, významnú časť financovalo Ministerstvo financií SR 12 796 tis. eur, najmä v rámci podprogramu medzirezortného programu OEK 0D (informačné technológie financované zo štátneho rozpočtu). Významnú časť tvorili výdavky DataCentra

na zabezpečenie komunikačno-technologickej infraštruktúry. Čerpanie výdavkov na ďalších podpoložkách tvoria výdavky na *poštové služby* vo výške 25 108 tis. eur a *telekomunikačné služby* v sume 15 098 tis. eur.

Výdavky na **nájomné za nájom** dosiahli úhrnnom 163 704 tis. eur, z toho za nájom budov a objektov alebo ich častí 161 042 tis. eur. V rámci týchto výdavkov uhrádza Ministerstvo dopravy a výstavby SR platbu za dostupnosť pre 2. balík PPP - úhradu nerozporovaných častí mesačných jednotkových platieb Koncesionárovi v zmysle Koncesnej zmluvy R1 (124 927 tis. eur).

V **dopravnom** sú zahrnuté výdavky na dopravu ľudí a tovaru za prevádzkovým účelom, vrátane služobných a prenájatých dopravných prostriedkov, ďalej výdavky na servis, údržbu a opravy služobných dopravných prostriedkov. Za *palivo, mazivá, oleje, špeciálne kvapaliny* sa vynaložilo 31 204 tis. eur a za *servis, údržbu a opravy služobných dopravných prostriedkov* bolo vynaložených 25 490 tis. eur. Na oboch druhoch výdavkov sa v rozhodujúcej miere podieľa kapitola Ministerstva vnútra SR (z dôvodu početnosti organizácií a policajných a záchranárskych zložiek spadajúcich do rezortu, ktoré majú k dispozícii rôznu dopravnú techniku – vozidlá, vládnu letku, policajné vrtuľníky a ďalšie).

Bežné transfery

Transfery, ako platby jednotlivcom alebo skupinám subjektov uskutočňované bez toho, aby ich príjemcovia poskytovali v súvislosti s nimi nejaké protislužby alebo tovary, tvorili 69 % celkových výdavkov štátneho rozpočtu v roku 2018. Transferová platba všeobecného charakteru určená pre rôzne alebo neurčené ciele sa považuje vždy za bežný transfer a môže byť len finančný vo forme príspevkov, dotácií a iných finančných vzťahov.

Bežné transfery boli realizované zo zdroja štátneho rozpočtu vo výške 9 771 657 tis. eur pričom rozpočet bol schválený vo výške 9 983 360 tis. eur. Prehľad bežných transferov podľa skupín prijímateľov poskytuje nasledovná tabuľka:

Bežné transfery				v tis. eur		
	Skutočnosť		Rozpočet	Skutočnosť	Rozdiel	
	2016	2017	2018	2018	v tis. eur	v %
	1	2	3	4	5=4-3	6=4-3
Transfery v rámci verejnej správy	4 344 120	4 600 132	4 392 473	4 411 134	18 661	0,4
Transfery jednotlivcom a nezisk. právnickým osobám	3 809 873	3 696 261	3 836 459	3 757 414	-79 045	-2,1
Transfery do zahraničia	711 585	711 358	850 103	824 498	-25 605	-3,0
Transfery nefinančným subjektom	618 022	643 405	901 850	713 871	-187 979	-20,8
Transfery do tuzemských finančných inštitúcií	2 127	1 774	2 475	64 740	62 265	2 515,8
Spolu	9 485 727	9 652 930	9 983 360	9 771 657	-211 703	-2,1

Zdroj: MF SR

Transfery v rámci verejnej správy predstavujú platby subjektom, ktoré sú štatisticky zaradené do sektora verejnej správy a v registri organizácií vedenom Štatistickým úradom majú pridelený jeden zo subsektorov ústredná správa, územná samospráva alebo fondy sociálneho a zdravotného zabezpečenia. Prijemcovia sú vždy právnické osoby, napríklad Sociálna poisťovňa, príspevkové a rozpočtové organizácie, verejné vysoké školy, štátne fondy, obce a vyššie územné celky, obchodné spoločnosti vo verejnej správe a ďalšie.

Najvyššiu hodnotu predstavuje transfer *na vyrovnanie samostatného účtu štátneho dlhu* (vedenom Ministerstvom financií SR), ktorý bol uhradený v objeme 1 134 322 tis. eur z kapitoly Všeobecná pokladničná správa. Ide o účet s povoleným debetným zostatkom, prostredníctvom ktorého ARDAL realizuje transakcie súvisiace s úrokmi a poplatkami, a na ktorý ARDAL priebežne prevádza a smeruje prijaté úroky a poplatky súvisiace s finančnými operáciami vykonávanými v mene a na účet Ministerstva financií SR²⁰.

Výdavky štátneho dlhu					v tis. eur	
	Skutočnosť		Rozpočet	Skutočnosť	Rozdiel	
	2016	2017	2018	2018	v tis. eur	v %
	2	4	3	4	5=4-3	6=4-3
dlhová služba - transfer	1 174 727	1 166 299	1 150 919	1 134 322	-16 597	-1,4
manipulačné poplatky	270	270	270	270	0	0,0
Celkom štátny dlh	1 174 997	1 166 569	1 151 189	1 134 592	-16 597	-1,4

Zdroj: MF SR

V hotovostnom rozpočte štátneho dlhu v roku 2018 sa podarilo ušetriť 16 597 tis. eur. Pozitívnym vplyvom bolo zotrvávanie úrokových sadzieb na nízkych úrovniach. Významným faktorom boli aj nákupy slovenských štátnych dlhopisov zo strany ECB (NBS) v rámci kvantitatívneho uvoľňovania (program PSPP – The Public Sector Purchase Programme) a špekulácie o jeho možnom postupnom ukončení. Pokles úrokových sadzieb v situácii, kedy sa predávajú dlhopisy s vysokými úrokovými sadzbami kupónov v porovnaní s výnosom do splatnosti, spôsobil vysoké prijaté prémie a teda zodpovedajúce úspory na nákladoch dlhu. Vývoj úrokových sadzieb na finančných trhoch a aktívna správa portfólia sa prejavili v poklese priemernej váženej úrokovej sadzby záväzkov štátu z úrovne 2,31 % p. a. v roku 2017 na úroveň 2,25 % p. a. na konci roka 2018. Na správu Štátneho dlhu výrazne vplýval aj vývoj štátneho rozpočtu v priebehu roka. Zákonom bol schválený hotovostný deficit na rok 2018 v hodnote 1 972 905 tis. eur, v skutočnosti dosiahol k 31.12.2018 hodnotu 1 182 242 tis. eur, t. j. 59,92 % schváleného rozpočtového deficitu pre rok 2018. Priaznivý vplyv na vývoj výdavkov mal aj fungujúci systém Štátnej pokladnice, ktorý zabezpečil okrem centralizácie finančných zdrojov verejného sektora aj zlepšenú pozíciu štátu voči medzibankovému trhu.

²⁰ Od roku 2012 je saldo príjmových a výdavkových transakcií vzťahujúcich sa k finančným operáciám ARDAL presunuté do výdavkovej rozpočtovej položky transfer rozpočtovej organizácii.

Prehľad príjmov a výdavkov na saldo účte Štátneho dlhu			tis. eur
	Skutočnosť		
	2016	2017	2018
Príjmy	382 116	294 253	179 245
Výdavky spolu	1 556 843	1 460 552	1 313 567
v tom:			
úroky zo štátnych dlhopisov + obchodov + úverov	1 437 878	1 342 029	1 249 841
úroky z refinančného systému - ŠP	48 459	48 259	51 806
disážio (diskont CP)	65 028	61 413	6 683
poplatky	5 478	8 851	5 237
Spolu saldo	1 174 727	1 166 299	1 134 322

Zdroj: MF SR

Na transfery obciam bolo vynaložených spolu 994 246 tis. eur, z toho na *úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy*²¹ sa vyčerpalo 892 678 tis. eur (2017: 851 764 tis. eur) Prenesený výkon štátnej správy je krytý najmä zo zdrojov štátneho rozpočtu, a to prostredníctvom kapitoly Ministerstva vnútra SR (885 247 tis. eur), ktoré tieto finančné prostriedky použilo na úseku školstva najmä v rámci programu Výchova a vzdelávanie mládeže na úhradu nákladov na poskytovanie výchovy, na vzdelávacie poukazy, na asistentov učiteľa, na úhradu nákladov na havárie, na dopravné, na príspevok pre materské školy, na lyžiarske kurzy a iné. Ministerstvo dopravy a výstavby SR čerpalo výdavky na zabezpečenie preneseného výkonu pôsobnosti štátnej správy na obce na úseku stavebného poriadku a na úseku bývania a cestnej dopravy (7 431 tis. eur). Na *ostatné transfery* (na krytie ostatných nákladov) sa použilo 101 568 tis. eur (2017: 77 043 tis. eur), najmä prostredníctvom kapitoly Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR (65 382 tis. eur), z toho čiastka 45 460 tis. eur predstavovala príspevok mestám a obciam na spolufinancovanie sociálnych služieb pre zariadenia sociálnych služieb.

Verejným vysokým školám boli poskytnuté finančné prostriedky v sume 530 365 tis. eur (2017: 505 349 tis. eur), a to predovšetkým prostredníctvom rezortu Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR v sume 528 317 tis. eur. Z toho v rámci programu Vysokoškolské vzdelávanie a veda, sociálna podpora študentov vysokých škôl bola poskytnutá suma 501 594 tis. eur na uskutočňovanie akreditovaných študijných programov, na výskumnú vývojovú alebo umeleckú činnosť, na rozvoj škôl a sociálnu podporu študentov. V rámci medzirezortného programu Oficiálna rozvojová pomoc na štipendiá pre štipendistov bola poskytnutá čiastka 1 941 tis. eur. V rámci programu Národný program rozvoja vedy a techniky bolo poskytnutých 21 887 tis. eur.

²¹ V zmysle zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky.

Transfery vyšším územným celkom dosiahli úhrnom 435 142 tis. eur, z toho na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy boli poskytnuté transfery vo výške 429 774 tis. eur (2017: 424 272 tis. eur) a na ostatné transfery (na krytie ostatných nákladov) sa použilo 5 368 tis. eur. Z prenesených kompetencií štátu na vyššie územné celky je financovaná hlavne oblasť školstva (429 411 tis. eur), pričom ide o normatívne a nenormatívne finančné prostriedky školám v zriaďovateľskej pôsobnosti vyšších územných celkov²². Normatívne finančné prostriedky v sume 419 174 tis. eur boli poskytnuté na zabezpečenie miezd, platov, služobných príjmov a ostatných osobných vyrovnaní vrátane poistného a príspevkov do poisťovní, prevádzky a modernizácie učebných pomôcok, špeciálnych učebných pomôcok a na riešenie havarijných situácií. Nenormatívne finančné prostriedky v celkovej sume 10 237 tis. eur boli poskytnuté na odchodné, skvalitnenie podmienok na výchovu a vzdelávanie žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia, osobné náklady asistentov učiteľa pre žiakov so zdravotným znevýhodnením, dopravu žiakov, záujmovú činnosť prostredníctvom vzdelávacích poukazov, kurzy pohybových aktivít v prírode a iné.

Príspevkovým organizáciám sa poukázali rozpočtové prostriedky vo výške 375 348 tis. eur (2017: 333 946 tis. eur), pričom ide o čerpanie prostriedkov najmä príspevkových organizácií ústrednej správy, ktoré sú v gescii jednotlivých rezortných ministerstiev. Bežnými transfermi sa spolufinancuje činnosť štátnych príspevkových organizácií v oblasti kultúry, školstva, vedy a výskumu či zdravotníctva. Skutočné čerpanie transferov príspevkovým organizáciám bolo oproti schválenému rozpočtu vyššie o 151 395 tis. eur, na čom sa najviac podieľalo Ministerstvo životného prostredia SR (o 42 224 tis. eur), Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR (o 31 993 tis. eur), Úrad vlády SR (o 21 984 tis. eur) a Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR (o 15 562 tis. eur). Vyššie čerpanie vyplynulo najmä z potreby dofinancovania činností vyplývajúcich z plánov hlavných úloh, finančného zabezpečenia povinností vyplývajúcich z osobitných predpisov, ako aj zo zmlúv o poskytnutí nenávratného finančného príspevku v rámci operačných programov a tiež z medzinárodných záväzkov SR.

Významnou hodnotou na čerpaní týchto transferov sa podieľala kapitola Ministerstva kultúry SR (89 719 tis. eur), ktorá použila prostriedky najmä na činnosť 24 príspevkových organizácií vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti. Podstatná časť prostriedkov (77 744 tis. eur) bola použitá na tvorbu, šírenie, ochranu a prezentáciu kultúrnych hodnôt.

Kapitola Ministerstva životného prostredia SR použila 67 533 tis. eur, a to na činnosť ôsmich príspevkových organizácií v jej pôsobnosti, predovšetkým na udržateľnosť projektov financovaných z európskych štrukturálnych a investičných fondov, na osobné výdavky v súvislosti s úpravou stupnic platových taríf zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme, na spracovanie plánov prác na odstraňovanie environmentálnych záťaží, ako aj na zabezpečenia

²² Zákona č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov.

EIA procesov (proces posudzovania vplyvov na životné prostredie – Environmental Impact Assessment) a ďalšej agendy v rezorte životného prostredia.

Ministerstvo zdravotníctva SR poukázalo príspevkovým organizáciám sumu 46 429 tis. eur, napríklad pre Národné centrum zdravotníckych informácií, Operačné stredisko záchrannej zdravotnej služby SR, Národnú transplantačnú organizáciu, Slovenskú zdravotnícku univerzitu a Centrum pre liečbu drogových závislostí v Bratislave. Išlo o činnosť výučbovej základne, činnosť Národných referenčných centier a Slovenského ústredia radiačnej a monitorovacej siete. Taktiež bola financovaná informatizácia zdravotníctva, správa národného zdravotníckeho informačného systému, šandardizácia zdravotníckej informatiky a zdravotníckej štatistiky, poskytovanie knižnično-informačných služieb z oblasti lekárskeho vied a zdravotníctva.

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR financovalo v objeme 45 103 tis. eur činnosť siedmych priamo riadených príspevkových organizácií. Zároveň podporilo riešenie projektov, na ktorých sa podieľali Neuroimunologický ústav SAV, Ústav experimentálnej fyziky SAV a Fyzikálny ústav SAV. Ďalšie finančné prostriedky boli poukázané prostredníctvom Agentúry na podporu výskumu a vývoja najmä príspevkovým organizáciám Slovenskej akadémie vied.

Kapitola Ministerstva dopravy a výstavby SR poskytla transfery *Železničiarom SR* v sume 296 686 tis. eur, na zabezpečenie zmluvy o prevádzkovaní železničnej infraštruktúry na roky 2017-2021 (270 000 tis. eur), na zabezpečenie kompenzácie finančných dopadov súvisiacich so znížením úhrad za prístup k železničnej infraštruktúre pre železničných nákladných dopravcov (26 479 tis. eur), na výdavky spojené s údržbou železničnej infraštruktúry a údržbou vozňového parku v rámci programu Dopravná a telekomunikačná podpora (178 tis. eur) a na úhradu výdavkov vynaložených na vykonávanie povodňových záchranných prác (28 tis. eur).

Ďalej boli poskytnuté bežné transfery *Železničnej spoločnosti Slovensko, a. s.*, v sume 258 949 tis. eur, čo je o 49 390 tis. eur viac oproti schválenému rozpočtu. Navýšenie finančných prostriedkov sa realizovalo rozpočtovým opatrením Ministerstva financií SR, ako aj vnútorným presunom výdavkov v rámci kapitoly Ministerstva dopravy a výstavby SR. Tieto finančné prostriedky boli použité na úhradu ekonomicky oprávnených nákladov za poskytovanie dopravných služieb vo verejnom záujme (224 559 tis. eur) a na vysporiadanie záväzkov v súvislosti s plnením Zmluvy o dopravných službách vo verejnom záujme (34 390 tis. eur).

Na transfery *štátnym účelovým fondom* sa vyčerpalo 152 081 tis. eur (2017: 120 478 tis. eur), z toho Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR poukázalo v rámci Integrovaného regionálneho OP sumu 69 562 tis. eur (2017: 34 812 tis. eur) pre Štátny fond rozvoja bývania na zlepšenie kvality života v regiónoch s dôrazom na životné prostredie, s cieľom zvýšenia energetickej efektívnosti bytových domov, Ministerstvo hospodárstva SR poukázalo Národnému jadrovému fondu sumu 57 155 tis. eur z odvodov od prevádzkovateľov prenosových a distribučných sústav a Ministerstva dopravy a výstavby SR poskytlo Štátnemu fondu rozvoja bývania 25 000 tis. eur, ktorý tieto finančné prostriedky použil na základe zákona č. 150/2013 Z. z. o Štátnom fonde rozvoja bývania a §5 zákona o rozpočtových pravidlách a v súlade so zákonom

o štátnom rozpočte na rok 2018, najmä na financovanie zvýšenia energetickej efektívnosti bytových domov a zlepšenie kvality života v regiónoch, s dôrazom na životné prostredie. Nárast oproti rozpočtu v sume 68 401 tis. eur bol ovplyvnený tým, že finančné prostriedky Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR neboli rozpočtované v schválenom rozpočte, nakoľko žiadosti o platbu (finančné nástroje) boli uhradené po zúčtovaní 1. tranže v mesiaci december 2018.

Sociálnej poisťovni a zdravotným poisťovniám bola poskytnutá suma 106 452 tis. eur (2017: 415 342 tis. eur), a to najmä na zabezpečenie platobnej schopnosti Sociálnej poisťovne, a. s. vo výške 106 413 tis. eur z rozpočtu kapitoly Všeobecnej pokladničnej správy. Medziročný pokles skutočne použitých prostriedkov o 308 929 tis. eur bol z dôvodu, že Ministerstvo zdravotníctva SR realizovalo Koncepciu oddĺženia vo vzťahu k Sociálnej poisťovni. Na základe toho nebolo potrebné realizovať platobný poukaz zo štátneho rozpočtu voči Sociálnej poisťovni v obdobnej výške ako v roku 2017.

Pre položku **transfery jednotlivcom a neziskovým právnickým osobám** bolo rozpočtovaných 3 836 459 tis. eur a ich skutočné čerpanie predstavovalo 3 757 414 tis. eur, a to najmä na platby vo forme príspevkov, dávok, dôchodkov, odstupného, členského a štipendií.

Transfery jednotlivcom a neziskovým právnickým osobám					v tis. eur	
	Skutočnosť		Rozpočet	Skutočnosť	Rozdiel	
	2016	2017	2018	2018	v tis. eur	v %
	2	4	3	4	5=4-3	6=4-3
Transfery na platené poistné za skupiny osôb ustanovené zákonom	1 623 596	1 543 050	1 546 251	1 484 358	-61 893	-4,0
Sociálne dávky	1 319 098	1 316 774	1 337 774	1 349 189	11 415	0,9
Transfery OZ, nadáciám, neziskovým organizáciám, polit. stranám a hnutiam, odborovým organizáciám, cirkev. a súkrom. školám, cirkvám, náboženským spoločnostiam...	331 797	372 296	372 204	429 280	57 076	15,3
Na aktívne opatrenia trhu práce	171 594	165 085	180 215	191 432	11 217	6,2
Príspevok na osobitný účet	94 158	93 713	97 840	90 123	-7 717	-7,9
Jednotlivcom	114 898	71 607	71 243	67 504	-3 739	-5,2
Ostatné transfery	154 733	133 736	230 932	145 528	-85 404	-37,0
Spolu	3 809 874	3 696 261	3 836 459	3 757 414	-79 045	-2,1

Zdroj: MF SR

Transfery na platené poistné za skupiny osôb ustanovené zákonom²³ dosiahli úhrnom 1 484 358 tis. eur, ktoré boli v prevažnej miere poskytované Ministerstvom zdravotníctva SR v sume 1 188 977 tis. eur, a to na úhradu zdravotnej starostlivosti za poistencov štátu v zmysle

²³ Napríklad podľa zákona č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení v znení neskorších predpisov, zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov.

zákona č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení v znení neskorších predpisov, za poistencov, ktorí nie sú zamestnancami alebo samostatne zárobkovo činnými osobami a to napríklad nezaopatrené deti, fyzické osoby poberajúce dôchodok, fyzické osoby poberajúce rodičovský príspevok, fyzické osoby obvinené vo väzbe alebo vo výkone trestu odňatia slobody a iné.

Sociálne dávky boli čerpané v objeme 1 349 189 tis. eur. Najväčší objem výdavkov v rámci sociálnych dávok realizuje kapitola Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR napríklad na rodičovský príspevok (368 688 tis. eur), prídavok na dieťa (312 721 tis. eur), kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia (292 862 tis. eur). V rámci týchto výdavkov ide aj o poskytovanie peňažného príspevku na opatrovanie, ktoré v porovnaní s rokom 2017 vzrástlo o 49 051 tis. eur, najmä z dôvodu zákonného zvýšenia príspevku. Ďalšiu významnú časť sociálnych dávok tvorí dávka v hmotnej núdzi a príspevky k dávke v sume 124 999 tis. eur, vyplácaná na základe zákona č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi. Výdavky určené na dávku osobám v hmotnej núdzi zaznamenali medziročný pokles o 28 786 tis. eur. Tento pokles súvisí najmä s vývojom počtu poberateľov dávky v hmotnej núdzi. Zatiaľ čo v roku 2017 bol priemerný počet poberateľov 87 727, v roku 2018 bol len 72 024, čo je menej o 15 703 poberateľov. Táto skutočnosť súvisí najmä s odmietnutím aktivácie cez aktivačné centrá, každoročnou valorizáciou dôchodkových dávok a odchodom zo systému z dôvodu vykonávania pracovnej činnosti.

V rámci ostatných dávok poskytovaných štátom predstavovali významnú sumu prostriedky čerpané na vianočný príspevok v roku 2018 (80 000 tis. eur) a výdavky na plnenia, ktoré uhrádza štát podľa § 82b, § 168a a § 285 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (86 998 tis. eur).

Transfery občianskym združeniam, nadáciám, neziskovým organizáciám, polit. stranám a hnutiam, odborovým organizáciám, cirkevným a súkromným školám, cirkvám, náboženským spoločnostiam a cirkevnej charite boli poskytnuté vo výške 429 280 tis. eur, čo je o 57 076 tis. eur viac ako bolo rozpočtované. Z celkovej výšky transferov poskytnutých občianskemu združeniu, nadácii a neinvestičnému fondu vo výške 110 900 tis. eur bolo vyčerpaných najviac v kapitole Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR, a to 66 662 tis. eur. Najväčšie sumy boli použité najmä v oblasti športu, v rámci podprogramu Uznané športy v sume 43 774 tis. eur. Už tradične najviac finančných prostriedkov bolo poskytnutých Slovenskému futbalovému zväzu, Slovenskému zväzu ľadového hokeja a Slovenskému tenisovému zväzu. Ďalšie finančné prostriedky boli poskytnuté pre SAIA, n. o. (Slovenská akademická informačná agentúra), za účelom poskytnutia štipendií v rámci Národného štipendijného programu, na zabezpečenie realizácie projektu SANET, na dotácie občianskemu združeniu ADEVYK, ktorý zabezpečuje žiacku anketu o najobľúbenejšieho učiteľa/učiteľku „Zlatý Amos“, združeniu Maxa Reinhardta na zabezpečenie 16. ročníka Detskej Univerzity Komenského a iným.

Transfery cirkevnej školy v sume 64 442 tis. eur a súkromnej školy vo výške 79 955 tis. eur boli poskytnuté takmer výlučne Ministerstvom vnútra SR na zabezpečenie výchovy a vzdelávania mládeže v základných a stredných školách, na zabezpečenie prevádzky škôl, na financovanie normatívnych výdavkov a na úhradu nenormatívnych výdavkov škôl a školských zariadení (najmä na vzdelávacie poukazy, príspevky na asistentov učiteľov, na lyžiarske kurzy a školy v prírode, na dopravné, príspevok na výchovu a vzdelávanie detí materských škôl).

Z transferu neziskovej organizácii poskytujúcej všeobecne prospešné služby boli poskytnuté žiadateľom (občianske združenia, cirkevné organizácie, obce, organizácie cestovného ruchu) prostriedky v celkovej výške 73 444 tis. eur, v prevažnej miere Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR v sume 59 966 tis. eur. Financoval sa z nich predovšetkým finančný príspevok na spolufinancovanie sociálnych služieb v zmysle § 78a a 78aa zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v sume 49 986 tis. eur.

Z celkového transferu cirkvi, náboženskej spoločnosti a cirkevnej charite vo výške 60 282 tis. eur boli v najväčšej miere poukázané prostriedky prostredníctvom kapitoly Ministerstva kultúry SR, a to v sume 47 516 tis. eur na platy duchovných a zákonné odvody a prevádzku cirkví a náboženských spoločností.

Výdavky na aktívne opatrenia trhu práce boli čerpané v sume 191 432 tis. eur, najmä na národné projekty Operačného programu Ľudské zdroje v čiastke 142 492 tis. eur a na Iniciatívy na podporu zamestnávania mladých vo výške 17 193 tis. eur. Išlo výlučne o výdavky Úradov práce, sociálnych vecí a rodiny poskytované formou príspevkov v súlade so zákonom o službách zamestnanosti.

Transfer na príspevok na osobitný účet vo výške 90 123 tis. eur predstavuje príspevok na úhradu rozdielov medzi príjmami a výdavkami osobitného účtu v zmysle § 94 ods. 4 zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov v znení neskorších predpisov vyplácaný v prevažnej miere Ministerstvom obrany SR v sume 87 160 tis. eur a Ministerstvom spravodlivosti SR vo výške 2 963 tis. eur.

Transfery jednotlivcom dosiahli sumu 67 504 tis. eur. Ide najmä o výdavky na príspevok na štátnu prémie k stavebnému sporeniu v sume 22 132 tis. eur a výdavky na štátny príspevok k hypotekárnym úverom a štátneho príspevku pre mladých k hypotekárnym úverom, v úhrnnej sume 32 321 tis. eur.

Na celkovú výšku ostatných transferov 145 528 tis. eur mali podstatný vplyv transfery na peňažné náležitosti v ozbrojených silách v sume 57 133 tis. eur čerpané najmä Ministerstvom obrany SR sumou 41 360 tis. eur, predovšetkým na stabilizačný príspevok profesionálnym vojakom podľa § 190 zákona č. 281/2015 Z. z. o štátnej službe profesionálnych vojakov a

Ministerstvom vnútra SR vo výške 14 740 tis. eur najmä na príspevok na bývanie policajtov.²⁴ V zmysle zákona č. 73/1998 Z. z. ustanovenia § 141a bolo skutočné čerpanie oproti rozpočtu vyššie o sumu 12 400 tis. eur z dôvodu vyplatenia príspevku na bývanie pre príslušníkov Policajného zboru SR. Na členské príspevky bolo čerpanie v sume 16 307 tis. eur, realizované v najvyššej miere Ministerstvom hospodárstva SR v sume 15 002 tis. eur, ktoré tieto prostriedky použilo najmä na členské príspevky pre Slovak Business Agency, a to vo výške 15 000 tis. eur.

Transfery nefinančným subjektom a transfery príspevkovým organizáciám nezarađeným vo verejnej správe SR boli rozpočtované vo výške 901 851 tis. eur a ich realizované čerpanie dosiahlo úroveň 713 871 tis. eur.

Transfery nef. subjektom a transfery príspevkovým organizáciám nezarađeným vo verejnej správe SR						
v tis. eur						
	Skutočnosť		Rozpočet	Skutočnosť	Rozdiel	
	2016	2017	2018	2018	v tis. eur	v %
	1	2	3	4	5=4-3	6=4-3
Ostatnej právnickej osobe	479 633	476 207	869 896	530 115	-339 781	-39,1
Fyzickej osobe podnikateľovi	90 528	90 998	5 895	109 485	103 590	1757,3
Právnickej osobe založenej štátom, obcou alebo vyšším územným celkom	46 935	75 915	23 605	74 255	50 650	214,6
Príspevkovej organizácii nezarađenej do VS	926	285	2 455	16	-2 439	-99,3
Spolu	618 022	643 405	901 851	713 871	-187 980	-20,8

zdroj: MF SR

Najvyšší podiel tvorili *transfery ostatnej právnickej osobe*, ktoré boli v rozhodujúcej miere hradené rezortom Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR v sume 492 940 tis. eur na priame platby z Európskeho poľnohospodárskeho a záručného fondu, na projektové podpory poskytnuté v rámci Programu rozvoja vidieka SR 2014-2020, podporu vyplatenú v rámci trhovo-orientovaných výdavkov z Európskeho poľnohospodárskeho a záručného fondu. Skutočné čerpanie oproti rozpočtu bolo o 302 274 tis. eur nižšie, z dôvodu, že schválený rozpočet vychádza z očakávaných odhadov čerpania týchto prostriedkov v jednotlivých výzvach, a nie z už zazmluvnených prostriedkov. Uvedené odhady sa sledujú v štruktúre operačného programu na úrovni prioritných osí (opatrení), a nie v štruktúre podľa typu prijímateľov (odlíšených ekonomickou klasifikáciou). V schválenom rozpočte teda nie je možné presne definovať finančné objemy podľa konečných prijímateľov pomoci.

²⁴ V súlade s Nariadením Ministerstva vnútra SR č. 64/2017, o vybraných platových náležitostiach príslušníkov. Novelou tohto nariadenia účinnou od 1. júla 2017 sa rozšíril okruh policajtov, ktorým sa priznáva peňažný príspevok na bývanie.

Transfery fyzickej osobe podnikateľovi v sume 109 485 tis. eur boli poskytnuté v rozhodujúcej miere Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR v sume 109 069 tis. eur. Z týchto finančných prostriedkov bola uhradená podpora v rámci priamych platieb z Európskeho poľnohospodárskeho a záručného fondu a projektové podpory poskytnuté v rámci Programu rozvoja vidieka SR 2014-2020.

Pri transferoch právnickej osobe založenej štátom, obcou alebo vyšším územným celkom, ktoré boli čerpané v objeme 74 255 tis. eur, najviac finančných prostriedkov poskytla kapitola Ministerstva životného prostredia SR v sume 29 694 tis. eur, napr. Slovenskému vodohospodárskemu podniku, š. p. Banská Štiavnica na neregulované platby, týkajúce sa projektu Monitorovanie fyzikálno-chemických a biologických prvkov kvality vôd v rokoch 2016 - 2020, na úhrady v súvislosti s projektom Zber a zhodnotenie BRO mesta Bratislava - I. etapa a na financovanie projektu Turčiansky Peter, Košťany nad Turcom – odkanalizovanie. Ministerstvo hospodárstva SR čerpalo 25 446 tis. eur, z toho najvýznamnejšie boli výdavky na financovanie projektov Operačného programu Výskum a inovácie najmä za účelom rozvoja podnikateľského prostredia, podpory rozvoja priemyslu SR, rozvoja excelentnosti v oblasti výskumu a inovácií a na zabezpečenie financovania poradenstva a podporných služieb s cieľom zabezpečiť dlhodobý rast konkurencieschopnosti malého a stredného podnikania.

Transfery do tuzemských finančných inštitúcií boli poskytnuté v celkovej sume 64 740 tis. eur. V najväčšej miere sa na tejto sume podieľalo Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR v rámci Integrovaného regionálneho OP v objeme 37 500 tis. eur. Išlo o úhradu žiadosti o platbu – prevod 1. tranže pre prijímateľa Slovak Investment Holding, a.s. v rámci 2. a 3. programového obdobia na modernizáciu infraštruktúry ústavných zariadení poskytujúcich akútnu zdravotnú starostlivosť za účelom zvýšenia ich produktivity a efektívnosti a na stimulovanie podpory udržateľnej zamestnanosti a tvorby pracovných miest v kultúrnom a kreatívnom priemysle prostredníctvom vytvorenia priaznivého prostredia pre rozvoj kreatívneho talentu. Významnú sumu poskytlo aj Ministerstvo dopravy a výstavby SR, a to 25 618 tis. eur v rámci Operačného programu Integrovaná infraštruktúra z prioritnej osi Železničná infraštruktúra a obnova mobilných prostriedkov na základe Zmluvy o financovaní medzi Ministerstvom dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR a SZRB Asset Management, a.s. a Slovak Investment Holding, a. s.

Do výdavkovej položky **transfery do zahraničia** sa zahŕňajú platby iným vládam, medzinárodným organizáciám, neziskovým právnickým osobám a iným subjektom do zahraničia. V schválenom rozpočte boli na tieto transfery vyčlenené zdroje 850 103 tis. eur, pričom skutočne realizované výdavky predstavovali sumu 824 498 tis. eur (2017: 711 358 tis. eur). Rozhodujúcou podpoložkou boli odvody Slovenskej republiky do rozpočtu Európskej únie v kapitole Všeobecná pokladničná správa v sume 731 424 tis. eur, ktoré boli následne použité na financovanie rôznych programov a politík EÚ.

Medzinárodným organizáciám sa poukázalo 89 201 tis. eur, na čom sa podieľalo najmä Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR sumou 32 127 tis. eur, ktorá realizovala najmä úhrady členských príspevkov do medzinárodných organizácií, ako napríklad Mierové operácie OSN, OECD, NATO a iné. Významná suma týchto transferov bola ešte realizovaná Všeobecnou pokladničnou správou vo výške 20 356 tis. eur a Ministerstvom obrany SR v sume 11 812 tis. eur na úhradu príspevkov do NATO a EÚ a platby iným medzinárodným inštitúciám. Kapitola Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR sa podieľala na týchto transferoch v objeme 11 538 tis. eur a realizovala úhrady pravidelných príspevkov na členstvo v medzinárodných organizáciách, ako napr. CERN, JOINT INSTITUTE, EUROPEAN SPACE AGENCY a iné.

3.2.1.2 Kapitálové výdavky

Kapitálové výdavky tvoria výdavky na obstaranie hmotného a nehmotného majetku, vrátane výdavkov súvisiacich s obstaraním tohto majetku (napr. montážne práce, dopravné) a kapitálové transfery, teda platby vykonané s cieľom umožniť príjemcovi nadobudnúť kapitálové aktíva alebo kompenzovať ich poškodenie alebo zničenie. Rozpočet kapitálových výdavkov na rok 2018 predstavoval sumu 1 331 415 tis. eur, ktorá sa rozpočtovými opatreniami zvýšila na 2 402 797 tis. eur. V skutočnosti sa čerpalo 2 402 324 tis. eur (2017: 1 552 793 tis. eur). Podstatné zmeny v upravenom rozpočte vznikli v dôsledku realizácie § 8 zákona o rozpočtových pravidlách. V zmysle uvedeného paragrafu môže Ministerstvo financií SR na konci bežného rozpočtového roka viazať výdavky (znižiť upravený rozpočet) o nevyčerpané prostriedky, ktoré budú v nasledujúcom rozpočtovom roku použité a týmto spôsobom navýšia upravený rozpočet nasledujúceho rozpočtového roka. O sumu viazaných prostriedkov Ministerstvo financií SR môže povoliť prekročenie limitu výdavkov v nasledujúcom rozpočtovom roku.

V roku 2018 sa spolu použili kapitálové výdavky rozpočtované pred rokom 2018 v sume 706 485 tis. eur. V roku 2017 sa zaviazali kapitálové výdavky rozpočtované v rokoch 2017 a 2018 v sume 1 176 557 tis. eur. Saldo kapitálových výdavkov rozpočtovaných pred rokom 2018 a použitých v roku 2018 a výdavkov zaviazaných v roku 2018 podľa § 8 zákona o rozpočtových pravidlách predstavuje hodnotu -470 072 tis. eur.

Prehľad o kapitálových výdavkoch poskytuje nasledovná tabuľka:

Kapitálové výdavky v základnej ekonomickej štruktúre					v tis. eur	
	Skutočnosť		Rozpočet	Skutočnosť	Rozdiel	
	2016	2017	2018	2018	v tis. eur	v %
	1	2	3	4	5=4-3	6=4-3
Obstarávanie kapitálových aktív	692 400	605 629	643 217	721 148	77 931	12,12
realizácia stavieb a ich technického zhodnotenia	164 432	263 801	151 991	218 274	66 283	43,61
nákup strojov, prístrojov, zariadení, techniky	139 930	93 353	184 713	198 434	13 721	7,43
nákup dopravných prostriedkov	178 983	83 439	115 193	97 326	-17 867	-15,51
nákup pozemkov a nehmotných aktív	111 123	41 532	14 913	78 003	63 090	423,05

Kapitálové výdavky v základnej ekonomickej štruktúre			(pokračovanie tab.)		v tis. eur	
	Skutočnosť		Rozpočet	Skutočnosť	Rozdiel	
	2016	2017	2018	2018	v tis. eur	v %
	1	2	3	4	5=4-3	6=4-3
nákup budov, objektov a ich častí	4 630	10 587	2 470	12 734	10 264	415,55
ostatné kapitálové výdavky	93 302	112 917	173 937	116 377	-57 560	-33,09
Kapitálové transfery	1 209 856	947 164	688 198	1 681 176	992 978	144,29
v rámci verejnej správy	810 993	734 040	291 885	1 319 259	1 027 374	351,98
nefin. subjektom a PO, nezaradeným vo verejnej správe	350 655	177 324	349 483	331 578	-17 905	-5,12
jednotlivcom a neziskovým právnickým osobám	15 570	35 049	46 830	22 417	-24 413	-52,13
transfery finančným inštitúciám	31 080	0	0	7 647	7 647	
do zahraničia	1 558	751	0	275	275	
Spolu	1 902 256	1 552 793	1 331 415	2 402 324	1 070 909	80,43

Zdroj: MF SR

Obstarávanie kapitálových aktív predstavuje nákup majetku dlhodobej povahy resp. vybudovanie tohto majetku do vlastníctva štátu dodávateľským spôsobom alebo v rámci vlastných výkonov štátu. Rozpočet na obstarávanie kapitálových aktív bol stanovený sumou 643 217 tis. eur, ktorá sa rozpočtovými opatreniami počas roka zvýšila na 721 605 tis. eur. Skutočné čerpanie predstavovalo sumu 721 148 tis. eur.

Realizácia stavieb a ich technického zhodnotenia predstavovala výdavky v hodnote 218 274 tis. eur. V porovnaní s rokom 2017 došlo k zníženiu výdavkov o 45 527 tis. eur a zároveň aj k nižšiemu čerpaniu oproti schválenému rozpočtu o 66 283 tis. eur. Najvyšší podiel na výdavkoch mala kapitola Ministerstva dopravy a výstavby SR (151 184 tis. eur), ďalej Ministerstvo obrany SR (20 869 tis. eur), Ministerstvo vnútra SR (13 714 tis. eur) a Ministerstvo spravodlivosti SR (13 687 tis. eur). Najväčší podiel na tejto kategórii mali realizácia nových stavieb (112 213 tis. eur) a rekonštrukcia a modernizácia (102 140 tis. eur).

Výdavky Ministerstva dopravy a výstavby SR predstavovali sumu 111 023 tis. eur, predovšetkým pre Slovenskú správu ciest na výstavbu verejných účelových komunikácií v regióne Nitra (84 164 tis. eur) a most cez Dunaj medzi mestami Komárno - Komárom (18 874 tis. eur). Výdavky v sume 40 161 tis. eur boli použité najmä Slovenskou správou ciest v rámci prioritnej osi Cestná infraštruktúra na rekonštrukciu cesty I/65 Turčianske Teplice – Příbovce (14 183 tis. eur), na rekonštrukciu križovatiek v Prešovskom kraji (3 700 tis. eur), v rámci programu Výstavba cestnej siete napr. na rekonštrukciu cesty I/65 Kremnica – Kremnické bane (5 864 tis. eur) a pod.

Výdavky Ministerstva obrany SR v sume 20 591 tis. eur boli použité najmä na zabezpečenie plnenia úloh obrany štátu. Na realizáciu nových stavieb boli výdavky rozpočtované v sume 8 991 tis. eur, pokles oproti skutočnosti oproti schválenému rozpočtu (o 8 713 tis. eur) bol spôsobený presunom finančných prostriedkov na použitie do ďalšieho roka a na plnenie prioritných úloh rezortu obrany.

Nákup strojov, prístrojov, zariadení, techniky a náradia dosiahol v skutočnosti 198 434 tis. eur. V porovnaní s predchádzajúcim rokom išlo o nárast o 105 081 tis. eur. Najväčší podiel na tejto sume predstavoval Nákup špeciálnych strojov, prístrojov, zariadení, techniky, náradia a materiálu v objeme 173 880 tis. eur.

Ministerstvo obrany SR čerpalo prostriedky v sume 134 555 tis. eur, na projekty súvisiace s obstaraním telekomunikačnej techniky v rámci programu Rozvoj obrany - Rozvoj komunikačných a informačných systémov. Prostriedky boli čerpané napr. na viacúčelové taktické lietadlá (41 449 tis. eur), lietadlá SPARTAN (18 808 tis. eur) a na plnenie úloh súvisiacich so zabezpečením obrany štátu.

Výdavky Ministerstva vnútra SR boli v sume 32 651 tis. eur a boli použité na nákup špeciálnej techniky, zariadení a náradia, napríklad nákup informačných systémov na ochranu bezpečnostných záujmov IS CYBSEC (12 271 tis. eur), nákup hasičskej techniky, nákup protipovodňových akčných balíčkov (9 381 tis. eur), spravodajskú techniku policajného zboru (5 253 tis. eur).

Nákup dopravných prostriedkov dosiahol 97 326 tis. eur, z toho najväčší podiel výdavkov tvorila kapitola Ministerstva obrany SR vo výške 62 823 tis. eur a Ministerstvo vnútra SR s výdavkami vo výške 30 301 tis. eur. V porovnaní s rokom 2017 bol v tejto položke zaznamenaný nárast výdavkov o 13 886 tis. eur pričom rozpočet sa nenaplnil o 17 867 tis. eur.

Ministerstvo obrany SR realizovalo výdavky na nákup lietadiel v hodnote 34 889 tis. eur (splátky na nákup 2 kusov viacúčelových vrtuľníkov UH-60M Blackhawk), na nákup nákladných vozidiel, ťahačov, prípojných vozidiel v hodnote 14 412 tis. eur (nákladné terénne ťažké automobily 10 620 tis. eur, nákladné terénne stredné automobily 2 965 tis. eur). Na nákup špeciálnych automobilov bolo vynaložených 11 349 tis. eur.

Výdavky Ministerstva vnútra SR tvorili v prevažnej miere výdavky na nákup osobných automobilov v hodnote 10 923 tis. eur, nákup špeciálnych automobilov vo výške 6 483 tis. eur a na nákup autobusov v hodnote 5 468 tis. eur pre účely policajných a záchranných zložiek štátu.

Nákup pozemkov a nehmotných aktív predstavoval sumu 78 003 tis. eur pričom schválený rozpočet na tejto položke bol prekročený o 63 090 tis. eur. Z uvedenej položky výdavkov boli najvyššie výdavky na nákup softvéru 66 378 tis. eur (2017: 31 827 tis. eur).

Výdavky Ministerstva vnútra SR na softvér predstavovali sumu 20 404 tis. eur, išlo o výdavky na úhradu výdavkov súvisiacich s dodávkou softvéru, úpravou programového vybavenia v systémoch, virtualizáciou serverového prostredia, vypracovaním technickej dokumentácie a pod. Najvýznamnejšie položky boli použité na techniku k IS CYBSEC (technológie a procesy potrebné na zabezpečenie sietí a serverov) v sume 7 369 tis. eur, Informačné systémy v sume 4 058 tis. eur a Manažment dokumentov súvisiacich s trestným konaním pri odhaľovaní trestnej činnosti v sume 3 577 tis. eur. Skutočne čerpané výdavky boli oproti schválenému rozpočtu

vyššie o 15 404 tis. eur, pričom prostriedky boli rozviazané z predchádzajúcich rokov (2016 a 2017).

Ministerstvo financií SR čerpalo výdavky na softvér v sume 13 116 tis. eur, z toho najviac Finančné riaditeľstvo SR v rámci investičnej akcie Analýzy a riziká (8 654 tis. eur) a Štátna pokladnica na projekt Rozvoj jadra informačného systému štátnej pokladnice (2 549 tis. eur).

Ministerstvo životného prostredia SR čerpalo výdavky na softvér v hodnote 8 761 tis. eur, pričom išlo výdavky na obstaranie softvéru v rámci operačného programu Kvalita životného prostredia na vybudovanie a zavedenie jednotného environmentálneho monitorovacieho a informačného systému v odpadovom hospodárstve.

Výdavky Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR v sume 6 056 tis. eur boli použité predovšetkým v rámci programu Informačné systémy v regionálnom školstve na upgrade technologickej platformy Centrálného úložiska digitálneho edukačného obsahu (3 031 tis. eur).

Pôdohospodárska platobná agentúra pod Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR čerpala finančné prostriedky *na softvér* (2 451 tis. eur) na zabezpečenie rozvoja informačného systému účtovníctva fondov, na úpravu existujúcich a rozširovanie nových funkcionalít informačného systému ITMS2014+ za účelom elektronizácie služieb pre Miestne akčné skupiny, ktoré sú financované z Programu rozvoja vidieka a z dôvodu vybudovania modulu elektronického formulára k informačnému systému ITMS2014+.

Ministerstvo dopravy a výstavby SR čerpalo výdavky *na nákup pozemkov* v sume 4 316 tis. eur, išlo napr. o výdavky Slovenskej správy ciest na výkup pozemkov v rámci programu Výstavba cestnej siete na obchvat cesty I/68 Sabinov (1 504 tis. eur) a pod.

Na ***rekonštrukciu a modernizáciu strojov a zariadení, výpočtovej a telekomunikačnej techniky, softvéru a komunikačnej infraštruktúry*** boli použité kapitálové výdavky v hodnote 83 744 tis. eur. Z toho najvýznamnejšie sumy boli čerpané na kapitole Ministerstva financií SR (55 136 tis. eur), Ministerstva obrany SR (13 751 tis. eur), Ministerstva vnútra SR (5 191 tis. eur) a Úrad podpredsedu SR vlády pre investície a informatizáciu (3 495 tis. eur).

Ministerstvo financií SR čerpalo výdavky *na rekonštrukciu a modernizáciu softvéru* v hodnote 55 106 tis. eur. Išlo napr. o nákup dobudovania softvéru (9 412 tis. eur) v rámci programu Rozvoja informačného systému výberu cla a daní v správe colných úradov, o nákup daňových systémov pre Finančné riaditeľstvo SR (8 121 tis. eur), o nákup softvéru aplikačného programového vybavenia pre rozpočtový informačný systém (7 151 tis. eur), o modernizáciu Centrálného účtovného systému v rámci programu Informačné technológie (6 878 tis. eur) a pod.

Výdavky Ministerstva obrany SR vo výške 13 631 tis. eur boli použité na zabezpečenie modernizácie bojových vozidiel pechoty na plnenie úloh obrany štátu.

Výdavky Úradu podpredsedu vlády pre investície a informatizáciu SR boli použité na technické zhodnotenie softvéru Informačného systému centrálnej správy referenčných údajov (2 151 tis. eur) a na úpravu a rozširovanie funkcionalít ITMS2014+ (1 210 tis. eur).

Pri **nákupe budov, objektov alebo ich častí** výdavky dosiahli hodnotu 12 734 tis. eur. Najvyššiu sumu vykazovali kapitola Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR (5 721 tis. eur) na kúpu rezidencie vo Washingtone v rámci programu Rozvoj zahraničných vzťahov, Ministerstvo hospodárstva SR (5 059 tis. eur) na kúpu nehnuteľnosti pre Slovenskú obchodnú inšpekciu a Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR (1 047 tis. eur) na obstaranie nehnuteľností v rámci programu Ústavná starostlivosť v štátnych detských domovoch.

Kapitálové transfery

Kapitálové transfery zahŕňajú platby vykonávané s cieľom umožniť príjemcovi nadobudnúť kapitálové aktíva alebo kompenzovať ich poškodenie alebo zničenie. Schválený rozpočet pre rok 2018 bol stanovený sumou 688 198 tis. eur. V skutočnosti kapitálové transfery boli vo výške 1 681 176 tis. eur (2017: 947 164 tis. eur) a tvoria takmer 70,0 % z celkových kapitálových výdavkov. Z celkovej sumy kapitálových transferov bolo zo zdrojov EÚ použitých 972 147 tis. eur a zo zdroja ŠR 559 048 tis. eur (spolu financovanie v sume 149 981 tis. eur).

Transfery v rámci verejnej správy tvorili 1 319 259 tis. eur (2017: 734 040 tis. eur), čo predstavuje až 78,5 % z celkových kapitálových transferov. Ministerstvo dopravy a výstavby SR poskytlo transfer v celkovej hodnote 821 627 tis. eur, a to najmä Národnej diaľničnej spoločnosti, a. s., Železničiam SR a Železničnej spoločnosti Slovensko, a. s. Transfery určené Národnej diaľničnej spoločnosti, a. s. boli v hodnote 510 072 tis. eur, pričom išlo o nenávratný finančný príspevok v rámci programu Cestná infraštruktúra na investičné akcie napr. D1 Lietavská Lúčka – Višňové – Dubná Skala II. fáza (125 888 tis. eur), D1 Budimír – Bidovce (103 267 tis. eur), D1 Hričovské Podhradie – Lietavská Lúčka, II. fáza (62 436 tis. eur) a ďalšie. Železničiam SR boli poskytnuté transfery v sume 209 519 tis. eur na výstavbu, obnovu a modernizáciu železničnej siete, v rámci programu Železničná infraštruktúra na modernizáciu železničnej trate Púchov – Žilina pre traťovú rýchlosť do 160 km/hod (139 369 tis. eur). Železničnej spoločnosti Slovensko, a. s. sa poskytli finančné prostriedky v sume 18 319 tis. eur, napr. v rámci programu Železničná infraštruktúra a obnova mobilných prostriedkov na modernizáciu vozového parku železničných koľajových vozidiel (15 835 tis. eur). Nárast skutočne čerpaných transferov oproti schválenému rozpočtu v celkovej sume 562 322 tis. eur bol spôsobený uvoľnením finančných prostriedkov, zaviazaných v predchádzajúcom roku v nadväznosti na časový posun realizácie investičných projektov do nasledujúceho obdobia.

Príspevkovým organizáciám bolo poskytnutých 118 995 tis. eur. Najviac poskytlo Ministerstvo zdravotníctva SR (75 103 tis. eur), Ministerstvo životného prostredia SR (19 842 tis. eur), Ministerstvo kultúry SR (8 475 tis. eur), Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR (6 674 tis. eur) a Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR (4 563 tis. eur).

Ministerstvo zdravotníctva SR poskytlo transfery na rekonštrukciu, stavebné úpravy a modernizáciu priestorov a budov zdravotníckych zariadení, na obstaranie nového prístrojového vybavenia zdravotníckych zariadení, a to najmä Univerzitnej nemocnici Bratislava (34 516 tis. eur), Národnému ústavu detských chorôb Bratislava (9 592 tis. eur), Fakultnej nemocnici Trnava (5 068 tis. eur), Fakultnej nemocnici s poliklinikou J. A. Reimana Prešov (5 037 tis. eur) a ďalším.

Ministerstvo životného prostredia SR poskytlo transfer pre Národnú zoologickú záhradu Bojnice (6 358 tis. eur) na obstaranie stavieb africkej fauny, dobudovanie vstupného areálu, vybudovanie skladu krmovín, voliér pre dravé vtáky a pod., pre Výskumný ústav vodného hospodárstva (6 156 tis. eur) na monitorovanie a hodnotenie stavu vôd - III. etapa, pre Štátny geologický ústav Dionýza Štúra (3 356 tis. eur) na monitorovanie chemického stavu a hodnotenie kvality podzemných vôd SR a zabezpečenie monitorovania environmentálnych záťaží Slovenska.

Kapitola Ministerstva kultúry SR poskytla transfery predovšetkým pre Slovenské národné divadlo (1 230 tis. eur) na obnovu nástrojového vybavenia a rekonštrukciu objektov divadla, pre Slovenské technické múzeum (1 020 tis. eur) na výstavbu provizórnej haly v Múzeu letectva, pre Slovenské národné múzeum (825 tis. eur) na vybudovanie Múzea holokaustu v Seredi. Pokles skutočnosti oproti schválenému rozpočtu (o 20 744 tis. eur) ovplyvnilo viazanie prostriedkov na použitie v roku 2019 napr. na celkovú rekonštrukciu a modernizáciu Slovenskej národnej galérie.

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR poskytlo transfer pre Centrum vedecko – technických informácií SR v sume 5 888 tis. eur, na projekt Horizontálna IKT podpora a centrálna infraštruktúra pre inštitúcie výskumu a vývoja, na základe existujúceho Dátového centra pre výskum a vývoj v Žiline. Ide o viacročný projekt inovácie vybudovania komplexnej infraštruktúry na národnej úrovni tak, aby v plnej miere slúžila pre celý rad výskumných oblastí.

Obciam bolo poskytnutých 351 293 tis. eur (2017: 168 930 tis. eur). Najvyššími sumami sa na transferoch obciam podieľali Ministerstvo životného prostredia SR (125 965 tis. eur), Ministerstvo dopravy a výstavby SR (62 704 tis. eur), Ministerstvo vnútra SR (51 361 tis. eur), Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR (44 046 tis. eur), Všeobecná pokladničná správa (39 115 tis. eur) a Úrad vlády SR (10 904 tis. eur).

Ministerstvo životného prostredia SR poskytlo transfery obciam v rámci operačného programu Kvalita životného prostredia predovšetkým na dobudovanie, rekonštrukciu a modernizáciu kanalizačných sietí a čističiek odpadových vôd, na zníženie energetickej náročnosti budov, na zvyšovanie energetickej efektívnosti budov, na budovanie zberných dvorov, na protipovodňovú ochranu obcí a pod. Pozitívny rozdiel medzi skutočne čerpanými výdavkami a schváleným rozpočtom bol v sume 125 965 tis. eur. Dôvodom bolo použitie prostriedkov z EÚ zdrojov z predchádzajúcich rokov.

Ministerstvo dopravy a výstavby SR realizovalo transfer predovšetkým mestu Košice na modernizáciu električkových tratí v sume 30 977 tis. eur a transfer v rámci programu Výstavba a obnova bytového fondu napr. na obstaranie nájomných bytov na účel sociálneho bývania v sume 27 862 tis. eur.

Ministerstvo vnútra SR poskytlo obciam transfery najmä na projekty zamerané na prevenciu kriminality na regionálnej úrovni prostredníctvom okresných úradov v rámci programu Efektívna a spoľahlivá štátna správa (34 045 tis. eur) a v rámci programu Ľudské zdroje (13 960 tis. eur).

Transfery Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR boli poskytnuté formou nenávratných finančných príspevkov z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (26 728 tis. eur) a z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR) (17 318 tis. eur). Išlo o investície do infraštruktúry súvisiacej s modernizáciou poľnohospodárstva a lesného hospodárstva, do vytvárania a rozširovania miestnych základných služieb pre vidiecke obyvateľstvo, investície do rekreačnej infraštruktúry, na obnovu lesov poškodených požiarmi a prírodnými katastrofami. Z EFRR boli čerpané transfery v rámci Integrovaného regionálneho operačného programu 2014 - 2020 na zlepšenie kvality života v regiónoch a v rámci Operačného programu cezhraničnej spolupráce Interreg V – A Poľsko – Slovensko a Slovensko – Česká republika.

Všeobecná pokladničná správa poskytla finančné prostriedky na rekonštrukciu komunikácií pre hlavné mesto Bratislava (10 000 tis. eur), na akčné plány rozvoja okresov východného Slovenska, na individuálne potreby obcí (13 258 tis. eur), na záchranu a obnovu kultúrnych pamiatok v Banskej Štiavnici, Levoči, Bardejove, Kremnici, Martine a Spišskom Podhradí (2 250 tis. eur) a pod.

Úrad vlády poskytol transfery obciam a mestám napr. na rekonštrukciu a výstavbu detských a multifunkčných ihrísk (4 548 tis. eur) v rámci programu Podpora rozvoja športu, na rekonštrukcie mestských parkov, mostov, cyklochodníkov a pod. v najmenej rozvinutých okresoch (4 475 tis. eur) v rámci programu na Podporu regionálneho rozvoja. Nárast skutočne čerpaných finančných prostriedkov oproti schválenému rozpočtu o 10 904 tis. eur spôsobil dodatočný presun prostriedkov štátneho rozpočtu z kapitoly Všeobecná pokladničná správa.

Transfery *nefinančným subjektom a príspevkovým organizáciám nezarađeným vo verejnej správe* tvorili 331 578 tis. eur, čo predstavuje 19,7 % z celkovej výšky kapitálových transferov. Najvyššiu hodnotu vykazovali kapitoly Ministerstva životného prostredia SR (130 976 tis. eur), Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR (94 878 tis. eur), Ministerstva hospodárstva SR (89 167 tis. eur) a Všeobecná pokladničná správa (9 303 tis. eur)

Ministerstvo životného prostredia SR poskytlo transfery na podpoložke právnickej osobe založenej štátom, obcou, alebo vyšším územným celkom v sume 81 408 tis. eur. Išlo predovšetkým o transfery vodárenským spoločnostiam na výstavbu a rekonštrukciu kanalizácií a čističiek odpadových vôd (Stredoslovenská vodárenská 22 787 tis. eur, Východoslovenská vodárenská

17 996 tis. eur, Regionálna vodárenská spoločnosť Vlára – Váh 10 259 tis. eur a ďalšie). *Ostatnej právnickej osobe* boli poskytnuté finančné prostriedky v sume 49 568 tis. eur, najviac spoločnosti U. S. Steel Košice (19 019 tis. eur) na modernizáciu systému odprašovania na rôznych technologických zariadeniach, ďalej Regionálnej vodárenskej spoločnosti Vlára – Váh (10 167 tis. eur) na odkanalizovanie mikroregiónu Vlára – Váh a intenzifikáciu čističky odpadových vôd Nemšová, spoločnosti KOSIT, a. s. (7 625 tis. eur) na zníženie emisií znečisťujúcich látok zo Spaľovne odpadov a pod.

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR poskytlo *ostatnej právnickej osobe* transfery v sume 84 312 tis. eur, na projektové výdavky v rámci Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka, napr. urbaniálnym spoločnostiam, pozemkovým spoločenstvám a mnohým ďalším. Finančné prostriedky v tejto podpoložke neboli rozpočtované, vzhľadom na to, že v schválenom rozpočte nie je možné presne definovať finančné objemy podľa konečných prijímateľov pomoci.

Transfery Ministerstva hospodárstva SR *ostatnej právnickej osobe* vo výške 86 552 tis. eur boli poskytnuté predovšetkým v rámci operačného programu Výskum a inovácie, najmä za účelom rozvoja podnikateľského prostredia, podpory rozvoja priemyslu SR, rozvoja excelentnosti v oblasti výskumu a inovácií a na zabezpečenie financovania poradenstva a podporných služieb s cieľom zabezpečiť dlhodobý rast konkurencieschopnosti malého a stredného podnikania.

Transfery jednotlivcom a neziskovým právnickým osobám boli poskytnuté vo výške 22 417 tis. eur (2017: 35 049 tis. eur), z toho *občianskym združeniam, nadáciám a neinvestičným fondom* 8 563 tis. eur (2017: 27 332 tis. eur), pričom najviac prostriedkov poskytlo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR (6 840 tis. eur) na rekonštrukcie futbalových štadiónov Slovenského futbalového zväzu, na rozvoj a dobudovanie infraštruktúry v Národnom biatlonovom areáli v Osrblí, na zimný štadión O. Nepelu v Bratislave a Steel Arénu v Košiciach.

Cirkvi sa poskytlo celkovo 5 745 tis. eur (2017: 4 507 tis. eur) a *neziskovej právnickej osobe* boli poskytnuté transfery vo výške 7 171 tis. eur (2017: 2 305 tis. eur).

Transfery finančným inštitúciám tvorili 7 647 tis. eur, celú sumu predstavoval príspevok Ministerstva životného prostredia SR pre National Development Fund II. na podporu energetickej efektívnosti, inteligentného riadenia energie a využívania energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach, vrátane verejných budov.

3.2.2 Výdavky podľa funkčnej klasifikácie

Výdavky štátneho rozpočtu podľa funkčnej klasifikácie sa triedia v súlade s vyhláškou Štatistického úradu SR č. 257/2014 Z. z. (tzv. COFOG). Táto klasifikácia predstavuje rozdelenie výdavkov podľa funkcie, pričom funkciou sa rozumie určitá oblasť činností, ktorú daná organizácia financuje napr. oblasť školstva, zdravotníctva, kultúry, bezpečnosti a podobne. Výdavky sa triedia do tej funkcie, s ktorou súvisia, bez ohľadu na hlavný predmet činnosti samotnej organizácie.

Celkové výdavky podľa funkčnej klasifikácie sú zhodné s výdavkami podľa ekonomickej klasifikácie, sú však opisované z pohľadu činnosti, ktoré financujú rozpočtové organizácie štátnej správy. V prípade metodicky správneho uplatňovania tejto klasifikácie sú zdôvodnenia plnenia alebo prekročenia schváleného rozpočtu totožné s tými, ktoré sú uvedené v kapitole 3.2.1.

Výdavky štátneho rozpočtu podľa funkčnej klasifikácie					v tis. eur	
	Skutočnosť		Rozpočet	Skutočnosť	Rozdiel	
	2016	2017	2018	2018	v tis. eur	v %
	1	2	3	4	5=4-3	6=4-3
Všeobecné verejné služby	3 107 621	3 065 266	3 548 648	3 243 926	-304 722	-8,59
Obrana	800 328	835 442	975 300	988 361	13 061	1,34
Verejný poriadok a bezpečnosť	1 801 271	1 743 624	1 714 428	1 968 640	254 212	14,83
Ekonomická oblasť	2 791 762	2 815 990	2 870 408	3 425 053	554 645	19,32
Ochrana životného prostredia	322 540	276 449	234 935	472 390	237 455	101,07
Bývanie a občianska vybavenosť	185 914	126 359	152 034	146 355	-5 679	-3,74
Zdravotníctvo	134 124	119 451	192 882	197 286	4 404	2,28
Rekreácia, kultúra a náboženstvo	332 321	383 921	429 776	401 621	-28 155	-6,55
Vzdelávanie	1 995 694	2 085 399	2 152 525	2 230 537	78 012	3,62
Sociálne zabezpečenie	3 784 597	3 782 359	3 684 778	3 489 086	-195 692	-5,31
Spolu	15 256 172	15 234 260	15 955 714	16 563 255	607 541	3,81

Zdroj: MF SR

Všeobecné verejné služby

Výdavky na všeobecné verejné služby tvorili 19,6 % podiel z celkových výdavkov štátneho rozpočtu. Tieto výdavky zahŕňujú prostriedky verejnej správy na činnosť vymedzeného okruhu ústredných orgánov štátnej správy, výdavky na správu štátneho dlhu, na základný výskum, na zahraničnú hospodársku pomoc. V porovnaní s minulým rokom došlo k zvýšeniu výdavkov o 178 660 tis. eur.

Najviac finančných prostriedkov bolo čerpaných v oblasti Výkonné a zákonodarné orgány, finančné a rozpočtové záležitosti, zahraničné vzťahy (1 616 327 tis. eur), kde odvody do rozpočtu Európskej únie založené na dani z pridanej hodnoty a hrubom národnom produkte dosiahli v kapitole Všeobecná pokladničná správa sumu 731 424 tis. eur. Výdavky Ministerstva financií SR predstavovali 412 237 tis. eur.

Ekonomická oblasť

Výdavky v tomto oddiele tvorili 20,7 % z celkových výdavkov. V rámci ekonomickej oblasti sa triedia výdavky súvisiace s rôznymi druhmi dopravy a budovaním dopravnej infraštruktúry, s poľnohospodárstvom, lesníctvom, odvetviami palív a energií, ťažbou nerastných surovín a pod. Najvyššie výdavky v tejto oblasti malo Ministerstvo dopravy a výstavby SR (1 849 416 tis. eur) a Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR (1 028 918 tis. eur).

V skupine *Doprava* dosiahli skutočné výdavky 1 800 355 tis. eur (2017: 1 548 824 tis. eur), a v porovnaní so schváleným rozpočtom došlo k nárastu o 901 195 tis. eur v súvislosti s výstavbou, rekonštrukciou a modernizáciou cestnej a železničnej dopravy

V skupine *Poľnohospodárstvo, lesníctvo, rybárstvo a poľovníctvo* bola dosiahnutá skutočnosť 903 804 tis. eur (2017: 804 237 tis. eur), pričom ide najmä o financovanie operačných programov v oblasti poľnohospodárstva zo zdrojov EÚ.

V skupine *Všeobecná ekonomická, obchodná a pracovná oblasť* došlo k zníženiu skutočnosti (542 956 tis. eur) v porovnaní so schváleným rozpočtom o 341 516 tis. eur. Najväčšie zníženie nastalo u Všeobecnej pokladničnej správy vo výške 226 834 tis. eur.

Sociálne zabezpečenie

Výdavky v oddiele sociálne zabezpečenie tvorili 21,1 % z celkových výdavkov. Ide o prostriedky štátneho rozpočtu, ktoré sa vynakladajú na poskytovanie sociálnej ochrany v starobe, na podporu rodiny a detí, na sociálnu pomoc občanom v hmotnej a sociálnej núdzi, na chorobu, invaliditu a ťažké zdravotné postihnutie a pod. Najväčšia úspora vo výške 152 063 tis. eur bola v skupine *Staroba*, kde k predmetnej úspore došlo z dôvodu zlepšeného výberu poisťného od ekonomicky aktívneho obyvateľstva oproti plánovaným predpokladom.

Druhou najvyššou úsporou v sume 28 339 tis. eur boli výdavky v skupine *Sociálna pomoc občanom v hmotnej a sociálnej núdzi*. Nižšie výdavky ako plánované, boli z dôvodu poklesu počtu poberateľov najmä dávky v hmotnej núdzi.

Vzdelávanie

Výdavky na vzdelávanie v roku 2018 predstavovali 13,5 % z celkových výdavkov. Okrem financovania všetkých stupňov vzdelávania sa výdavky vynaložili aj na služby v školstve, napr. v oblasti stravovania, dopravy, lekárskej starostlivosti a na činnosť orgánov a organizácií, ktoré vzdelávanie zabezpečujú. Oproti minulému roku výdavky vzrástli o 145 138 tis. eur. Najvyššie výdavky boli na kapitole Ministerstva vnútra SR (1 288 727 tis. eur) a kapitole Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR (917 497 tis. eur). Najvyššie výdavky boli v oblasti *vzdelávanie inde neklasifikované* vo výške 1 175 502 tis. eur, na *sekundárne vzdelávanie* vo výške 512 546 tis. eur a na *terciárne vzdelávanie* vo výške 343 773 tis. eur.

Verejný poriadok a bezpečnosť

Výdavky predstavovali 11,9 % z celkových výdavkov. Ide o oblasť činností štátnej polície, súdov, potreby väzenstva, ochranu pred požiarmi ako aj financovanie ústredných orgánov, ktoré tieto činnosti kompetenčne zabezpečujú. Výdavky oproti minulému roku poklesli o 225 016 tis. eur. Najpodstatnejší vplyv na celkovom prekročení schváleného rozpočtu o 254 212 tis. eur tvorili výdavky na *verejný poriadok a bezpečnosť inde neklasifikované* (o 90 807 tis. eur) a na *ochranu pred požiarmi*, (o 66 830 tis. eur).

Obrana

Výdavky v oddiele Obrana tvoria 5,9 % z celkových výdavkov. Ide hlavne o výdavky na vojenskú a civilnú ochranu a zahraničnú vojenskú pomoc. Výdavky na *vojenskú obranu* dosiahli 933 994 tis. eur, z toho výdavky Ministerstva obrany SR boli v celkovej hodnote 928 295 tis. eur, z toho na obstaranie tovarov a služieb sa použilo 249 662 tis. eur a na mzdové prostriedky 287 696 tis. eur.

Ochrana životného prostredia

Výdavky v tomto oddiele tvoria 2,9 % z celkových výdavkov. V tomto odvetví boli výdavky v hodnote 472 390 tis. eur rovnako ako v predchádzajúcich rozpočtových obdobiach vynaložené najmä na *nakladanie s odpadmi* (134 701 tis. eur) a na *nakladanie s odpadovými vodami* (118 979 tis. eur). Výdavky vzrástli oproti minulému roku o 195 941 tis. eur.

Rekreácia, kultúra a náboženstvo

Výdavky na rekreáciu, kultúru a náboženstvo boli realizované vo výške 401 621 tis. eur. Najväčšia časť výdavkov bola v kapitole Ministerstva kultúry SR (279 344 tis. eur). Najvyššie výdavky boli v oblasti *kultúrnych služieb* v celkovej výške 187 598 tis. eur.

Bývanie a občianska vybavenosť

Výdavky v tomto oddiele dosiahli výšku 146 355 tis. eur a v rozhodujúcej miere sa na nich podieľalo Ministerstvo dopravy a výstavby SR (110 660 tis. eur). Výdavky boli použité na výstavbu a obnovu bytového fondu, pre Štátny fond rozvoja bývania, na štátnu prémie k stavebnému sporeniu, na poskytnutie štátneho príspevku a štátneho príspevku pre mladých k hypotekárnym úverom, na náhradné nájomné byty.

Zdravotníctvo

Výdavky v tomto oddiele tvorili len 1,2 % z celkových výdavkov. Do tohto oddielu patria výdavky, ktoré zahŕňajú činnosti ako je ústavná a ambulantná zdravotná starostlivosť, verejné zdravotné služby (prevádzka krvnej banky, zisťovanie chorôb, zber epidemiologických údajov). Na výdavkoch sa najväčšou mierou podieľalo Ministerstvo zdravotníctva SR (166 582 tis. eur), ktoré v skupine *ústavná zdravotná starostlivosť* realizovalo výdavky vo výške 85 827 tis. eur najmä v oblasti dotácií, riešenia drogovej problematiky, farmácie, informatiky, na činnosť Inšpektorátu kúpeľov a žriediel Ministerstva zdravotníctva SR, Národné monitorovacie centrum

pre drogy a na zabezpečenie zdravotnej starostlivosti v zmysle § 9 zákona NR SR č. 580/2004 Z. z. V skupine *zdravotníctvo inde neklasifikované* čerpalo Ministerstvo zdravotníctva SR výdavky vo výške 65 319 tis. eur určené pre regionálne úrady verejného zdravotníctva a Úrad verejného zdravotníctva SR.

Podrobný prehľad o výdavkoch štátneho rozpočtu podľa funkčnej klasifikácie je uvedený v tab. č. 11 tabuľkovej prílohy štátneho záverečného účtu.

3.2.3 Vzťahy štátneho rozpočtu k obciam

V roku 2018 bolo zo štátneho rozpočtu do rozpočtov obcí poskytnutých celkovo 1 345 539 tis. eur vo forme bežných a kapitálových grantov a transferov, z toho bežné granty a transfery tvorili sumu 994 246 tis. eur a kapitálové granty a transfery čiastku 351 293 tis. eur. V porovnaní so skutočnosťou 2017 je to v úhrne za všetky zdroje výdavkov (vrátane EÚ a mimorozpočtových zdrojov) viac až o 247 802 tis. eur, zo zdroja 111 (štátny rozpočet) o 54 733 tis. eur viac.

Granty a transfery zo zdroja 111 boli poskytnuté v sume 1 016 120 tis. eur. Z toho bežné granty a transfery tvorili čiastku 957 022 tis. eur a kapitálové granty a transfery sumu 59 098 tis. eur. Na financovanie kompetencií preneseného výkonu štátnej správy bolo poskytnutých 892 678 tis. eur len v rámci bežných transferov, a to v kapitolách Ministerstva vnútra SR (885 247 tis. eur) a Ministerstva dopravy a výstavby SR (7 431 tis. eur).

Súhrnný prehľad grantov a transferov poskytnutých obciam podľa jednotlivých oddielov funkčnej klasifikácie poskytujú údaje v nasledujúcej tabuľke:

Granty a transfery poskytnuté obciam podľa oddielov funkčnej klasifikácie							v tis. eur
	Skutočnosť		Rozpočet	Skutočnosť		Rozdiel	
	2016	2017	2018	2018	z toho: zdroj 111*	v tis. eur	v %
	1	2	3	4	5	6=4-3	7=4-3
Vzdelávanie	796 447	839 651	811 013	900 572	875 255	89 559	11,0
Ochrana životného prostredia	26 397	59 563	0	130 150	0	130 150	x
Ekonomická oblasť	55 056	56 909	171 859	104 412	11 797	-67 447	-39,2
Sociálne zabezpečenie	60 150	66 518	98 595	65 524	54 085	-33 071	-33,5
Bývanie a občianska vybavenosť	94 869	38 523	2 700	62 653	39 678	59 953	2 220,5
Verejný poriadok a bezpečnosť	1 509	7 566	520	35 615	3 001	35 095	6 749,0
Všeobecné verejné služby	19 325	22 150	17 648	33 000	22 689	15 352	87,0
Rekreácia, kultúra a náboženstvo	5 103	6 857	2 400	13 593	9 595	11 193	466,4
Zdravotníctvo	868	0	0	20	20	20	x
Spolu	1 059 724	1 097 737	1 104 735	1 345 539	1 016 120	240 804	21,8

Poznámka: * len prostriedky štátneho rozpočtu

Zdroj: MF SR

Najväčšie pozitívne rozdiely medzi schváleným rozpočtom a skutočnosťou boli zaznamenané v ochrane životného prostredia o 128 560 tis. eur u Ministerstva životného prostredia SR,

v ekonomickej oblasti o 114 076 tis. eur u Ministerstva pôdohospodárstva SR a vo vzdelávaní a verejnom poriadku a bezpečnosti o 108 057 tis. eur u Ministerstva vnútra SR a sú vysvetlené nižšie pod príslušnými kapitolami.

Do rozpočtov obcí boli poskytnuté granty a transfery z jednotlivých rozpočtových kapitol v nasledovnom členení:

Granty a transfery poskytnuté obciam podľa kapitol ŠR						v tis. eur	
	Skutočnosť		Rozpočet	Skutočnosť		Rozdiel	
	2016	2017	2018	2018	z toho: zdroj 111*	v tis. eur	v %
	1	2	3	4	5	6=4-3	7=4-3
Ministerstvo vnútra SR	814 307	867 007	828 611	951 259	892 243	122 648	14,8
Ministerstvo životného prostredia SR	30 390	59 563	0	128 816	x	128 816	x
Ministerstvo dopravy a výstavby SR	42 990	73 566	8 114	71 312	36 999	63 198	778,9
Ministerstvo práce, soc. vecí a rodiny SR	61 946	66 541	98 589	65 546	54 107	-33 043	-33,5
Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR	32 084	15 353	158 746	44 670	x	-114 076	-71,9
Všeobecná pokladničná správa	8 324	9 562	5 100	42 742	20 011	37 642	738,1
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR	232	492	575	16 759	3 306	16 184	814,6
Úrad vlády SR	1 761	2 686	0	12 836	2 531	12 836	x
Ministerstvo kultúry SR	1 717	2 957	0	6 422	4 024	6 422	x
Ministerstvo hospodárstva SR	64 328	0	5 000	5 157	2 879	157	3,1
Ministerstvo zdravotníctva SR	868	0	0	20	20	20	x
Ministerstvo spravodlivosti SR	0	10	x	x	x	x	x
Ministerstvo financií SR	735	0	x	x	x	x	x
Ministerstvo zahranič. vecí a európskych záležitostí SR	42	0	x	x	x	x	x
Spolu	1 059 724	1 097 737	1 104 735	1 345 539	1 016 120	240 804	21,8

Poznámka: * len prostriedky štátneho rozpočtu SR

Zdroj: MF

Na celkovom objeme poskytnutých grantov a transferov obciam sa najväčšou sumou každoročne podieľa **Ministerstvo vnútra SR**. V roku 2018 vynaložilo 951 259 tis. eur, čo je oproti schválenému rozpočtu viac o 122 648 tis. eur. Z celkovej sumy bolo v rámci bežných výdavkov vynaložených 885 247 tis. eur na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy na úseku školstva najmä v rámci programu Výchova a vzdelávanie mládeže na úhradu nákladov na poskytovanie výchovy, na vzdelávacie poukazy, na asistentov učiteľa, na úhradu nákladov na odstránenie havarijných stavov budov, na dopravné, na príspevok pre materské školy, na lyžiarske kurzy a iné. Kapitálové prostriedky boli poskytnuté obciam v čiastke 51 361 tis. eur najmä na aktivity zamerané na prevenciu kriminality na regionálnej úrovni, na riešenie havarijných situácií škôl, na dostavby, výstavby a rekonštrukcie telocviční, na debariérizáciu škôl a školských zariadení a iné. Kapitálové prostriedky neboli pôvodne rozpočtované a úprava

rozpočtu súvisela najmä s navýšením finančných prostriedkov z Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR na programe Výchova a vzdelávanie v súvislosti s rozvojovými projektmi na rozvoj výchovy a vzdelávania žiakov škôl v oblasti telesnej a športovej výchovy formou dostavby, rekonštrukcie a výstavby telocviční, ich vybavenia a s riešením havarijných situácií škôl, na výstavbu, prístavbu, modernizáciu, rekonštrukciu školských objektov. Ďalšia úprava rozpočtu bola vykonaná na programe Efektívna a spoľahlivá štátna správa a súvisela najmä s presunom finančných prostriedkov podľa § 8 ods. 4 zákona o rozpočtových pravidlách a na programe Ľudské zdroje v súvislosti s projektmi EÚ na zabezpečenie technickej vybavenosti v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít.

Z kapitoly **Ministerstva životného prostredia SR** smerovala obciam suma 128 816 tis. eur v súvislosti s budovaním zberných dvorov v obciach, zavedením alebo zefektívnením triedeného odpadu, zberom biologicky rozložiteľného odpadu a pod. Schválený rozpočet, prípadne rozpis uvoľnených zdrojov z minulých rokov sa nerozpisuje na konkrétne položky rozpočtu ale presun prostriedkov na základe reálne predložených žiadostí o platbu sa zohľadňuje v upravenom rozpočte. Uvedené malo za následok zvýšenie rozpočtu oproti schválenému rozpočtu v celkovej sume skutočného čerpania. Vysoký medziročný nárast bol spôsobený navýšením počtu projektov, ktoré sa v roku 2018 začali realizovať u jednotlivých prijímateľov.

V kapitole **Ministerstva dopravy a výstavby SR** boli vo forme bežných a kapitálových grantov a transferov pre obce poukázané prostriedky v celkovej sume 71 312 tis. eur. Pôvodne schválený rozpočet bol navýšený z dôvodu, že niektoré prostriedky sa v schválenom rozpočte na rok 2018 nerozpočtovali alebo boli vykonané úpravy rozpočtu prostredníctvom presunov medzi jednotlivými položkami ekonomickej klasifikácie. Finančné prostriedky boli poskytnuté na obstaranie nájomných bytov na účel sociálneho bývania vo výške 26 344 tis. eur, čím sa podporilo obstaranie 1 385 bytových jednotiek a na obstaranie ich technickej vybavenosti v sume 1 518 tis. eur. Na modernizáciu električkových tratí v Košiciach (2. etapa – 1. časť) sa vyčlenila suma na úseku stavebného poriadku a na úseku bývania a cestnej dopravy bola určená čiastka 7 431 tis. eur. Na úpravu okružnej križovatky s pripojením na D4 bola v zmysle uznesenia vlády SR č. 598/2017 použitá čiastka 900 tis. eur.

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR poskytlo v podobe grantov a transferov pre obce celkovú sumu 65 546 tis. eur. Z toho čiastka 45 460 tis. eur predstavovala príspevok mestám a obciam na spolufinancovanie sociálnych služieb pre zariadenia sociálnych služieb (najmä zariadenia pre seniorov, zariadenia opatrovateľskej služby, denné stacionáre, domovy sociálnych služieb, útulky a iné). Zo zdrojov EÚ a spolufinancovania zo ŠR bola poskytnutá čiastka 11 463 tis. eur na národné projekty operačného programu Ľudské zdroje. Suma 8 331 tis. eur tvorila dotáciu poskytovanú úradmi práce, sociálnych vecí a rodiny na podporu výchovy k stravovacím návykom a k plneniu školských povinností dieťaťa ohrozeného sociálnym vylúčením a na zabezpečenie výkonu osobitného príjemcu.

V rozpočtovej kapitole **Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR** bol pôvodne schválený rozpočet v sume 158 746 tis. eur úpravou znížený na sumu 44 670 tis. eur a v tejto výške bola dosiahnutá aj skutočnosť. Schválený rozpočet vychádzal z očakávaných odhadov čerpania prostriedkov v jednotlivých výzvach. V schválenom rozpočte nebolo možné presne definovať finančné objemy podľa konečných prijímateľov pomoci. Z uvedeného dôvodu prišlo ku disproporcii medzi schváleným rozpočtom (odhadom čerpania) a skutočným čerpaním finančných prostriedkov podľa typu reálnych prijímateľov.

Kapitálové transfery obciam boli poskytnuté v celkovej sume 44 046 tis. eur. Išlo výlučne o poskytnutie finančných prostriedkov formou nenávratných finančných príspevkov z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka v čiastke 26 728 tis. eur (na podporu investícií do infraštruktúry súvisiacej s vývojom, modernizáciu alebo prispôsobenie poľnohospodárstva a lesného hospodárstva, podporu investícií do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania všetkých druhov infraštruktúr malých rozmerov vrátane investícií do energie z obnoviteľných zdrojov a úspor energie a ďalšie druhy podpory) a z Európskeho fondu regionálneho rozvoja v čiastke 17 318 tis. eur (najmä na podporu projektov prioritných osí Operačného programu cezhraničnej spolupráce Interreg V-A Poľsko - Slovensko 2014, Slovensko – Česká republika 2014-2020).

Z kapitoly **Všeobecná pokladničná správa** boli obciam poskytnuté dotácie v celkovej sume 42 742 tis. eur. Na základe uznesenia vlády č. 570/2017 bolo poskytnutých 10 000 tis. eur hlavnému mestu Bratislavy a 1 000 tis. eur Mestskej časti Bratislava - Staré Mesto na rekonštrukciu komunikácií.

Ďalšie prostriedky z kapitoly boli čerpané v súlade so zákonom č. 336/2015 Z. z. o podpore najmenej rozvinutých okresov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Pre tento druh podpory sa vypracovávajú tzv. Akčné plány, ktorých návrh zo strany rady Úradu podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu schvaľuje samotná vláda SR, väčšinou na výjazdových zasadnutiach vlády SR v sídle podporovaných okresov. Zoznam najmenej rozvinutých okresov vedie Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR podľa kritérií ustanovených vyššie spomenutým zákonom. V roku 2018 sa podporili na základe nových alebo už implementovaných akčných plánov okresy Rimavská Sobota, Gelnica, Sabinov, Vranov nad Topľou, Trebišov, Levoča, Poltár, Veľký Krtíš, Medzilaborce, Svidník, Bardejov a ďalšie²⁵. Finančné prostriedky sa použili najmä na zlepšenie dopravnej infraštruktúry, a to 12 780 tis. eur.

Ďalšími prostriedkami kapitoly Všeobecnej pokladničnej správy boli podporené projekty na rozvoj športovej infraštruktúry obcí a miest, napríklad v Michalovciach (300 tis. eur na dobudovanie zimného štadióna), v Topoľčanoch (1 441 tis. eur na rozšírenie športovej haly),

²⁵ <https://www.upsvr.gov.sk/statistiky/zoznam-najmenej-rozvinutych-okresov>

v Nitre (400 tis. eur na modernizáciu zimného štadióna a vedľajšej hokejovej haly), v Liptovskom Mikuláši (1 000 tis. eur na dobudovanie objektu zimného štadióna).

Z kapitoly **Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR** bola obciam poskytnutá celková čiastka 16 759 tis. eur. Suma 9 255 tis. eur predstavovala finančné prostriedky poskytnuté v rámci Výzvy v základnej škole úspešnejší, kde oprávneným žiadateľom bol aj zriaďovateľ základnej školy (obec) v prípade, ak základná škola nemá právnu subjektivitu. Išlo o projekty, kde finančné prostriedky boli poskytnuté na vytvorenie pracovného miesta asistenta učiteľa, pedagogického asistenta, školského psychológa, špeciálneho pedagóga. Kapitálové prostriedky v celkovom objeme 7 452 tis. eur boli poskytnuté obciam na telocvičňu v rámci Výzvy na poskytnutie verejných finančných prostriedkov formou dotácie na rozvoj výchovy a vzdelávania žiakov v oblasti telesnej a športovej výchovy formou dostavby, rekonštrukcie alebo výstavby novej telocvične na rok 2018.

Kapitola **Úrad vlády SR** poskytla obciam celkové výdavky vo výške 12 836 tis. eur, z toho suma 2 340 tis. eur bola poskytnutá z rozpočtovej rezervy predsedu vlády SR. Dotácie z rezervy predsedu vlády SR boli v prevažnej miere účelovo určené na rekonštrukcie a opravy obecného majetku, na odstránenie havarijných stavov budov a rozvodov energií, na výstavbu nových stavieb (detské ihriská, nové chodníky pre peších). Prostriedky v objeme 5 543 tis. eur, ktoré boli poskytnuté na výmenu umelých trávnikov na multifunkčných ihriskách, na športovú výstroj a športové vybavenie, na výstavbu 57 multifunkčných ihrísk a na výstavbu a rekonštrukciu 270 detských ihrísk. Príspevky na regionálny rozvoj v celkovej sume 4 736 tis. eur boli poskytnuté na základe vládou schválených Akčných plánov rozvoja jednotlivých okresov vybraným obciam a mestám v málo rozvinutých regiónoch.

Rozpočtové prostriedky boli do rozpočtu kapitoly pridelené na základe uznesení vlády SR až v priebehu roka 2018, preto schválený rozpočet bol nulový. Dôvodom nárastu skutočného čerpania oproti schválenému rozpočtu je aj skutočnosť, že nevyčerpané finančné prostriedky z predchádzajúcich rokov boli zaviazané a uvoľnené na použitie v bežnom roku.

Podľa zákona č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samospráve bolo v roku 2018 z celkového výnosu dane z príjmov fyzických osôb príjmom rozpočtov obcí 70,0 % rovnako ako aj v roku 2017. Skutočný prevod dane z príjmov fyzických osôb do rozpočtov obcí daňovými úradmi bol vykonaný vo výške 2 002 068 tis. eur vrátane zúčtovania za predchádzajúci rok (2017: 1 799 482 tis. eur).

Prehľad záväzných limitov dotácií obciam za rok 2018 je uvedený v tabuľkovej časti štátneho záverečného účtu SR, v tabuľke č. 20.

3.2.4 Vzťahy štátneho rozpočtu k vyšším územným celkom

V roku 2018 bolo zo štátneho rozpočtu do rozpočtov vyšších územných celkov poskytnutých celkovo 457 344 tis. eur vo forme bežných a kapitálových grantov a transferov, z toho bežné granty a transfery tvorili sumu 435 142 tis. eur a kapitálové granty a transfery čiastku 22 202 tis. eur. Po predchádzajúcich dvoch rokoch, kedy bol zaznamenaný pokles poskytnutých transferov, nastalo v roku 2018 ich zvýšenie a to medziročne o 23 696 tis. eur.

Granty a transfery zo zdroja 111 boli poskytnuté z jednotlivých kapitol v celkovej sume 439 631 tis. eur, z toho bežné granty a transfery v čiastke 432 528 tis. eur a kapitálové granty a transfery v čiastke 7 103 tis. eur.

Súhrnný prehľad grantov a transferov poskytnutých VÚC podľa jednotlivých oddielov funkčnej klasifikácie poskytujú údaje v nasledujúcej tabuľke:

Granty a transfery poskytnuté VÚC podľa oddielov funkčnej klasifikácie						v tis. eur	
	Skutočnosť		Rozpočet	Skutočnosť		Rozdiel	
	2016	2017	2018	2018	z toho: zdroj 111*	v tis. eur	v %
	1	2	3	4	5	6=4-3	7=4-3
Vzdelávanie	412 059	425 600	480 322	434 220	433 848	-46 102	-9,6
Ekonomická oblasť	24 420	2 662	49 152	14 597	15	-34 555	-70,3
Rekreácia, kultúra a náboženstvo	3 465	2 650	0	3 585	3 535	3 585	x
Ochrana životného prostredia	0	0	0	2 532	0	2 532	x
Sociálne zabezpečenie	1 834	2 002	0	2 080	2 080	2 080	x
Všeobecné verejné služby	4 379	725	0	325	148	325	x
Verejný poriadok a bezpečnosť	23	9	0	5	5	5	x
Spolu	446 180	433 648	529 474	457 344	439 631	-72 130	-13,6

Poznámka: * len prostriedky štátneho rozpočtu

Zdroj: MF SR

Do rozpočtov VÚC boli poskytnuté granty a transfery z jednotlivých rozpočtových kapitol v nasledovnom členení:

Granty a transfery poskytnuté VÚC podľa kapitol ŠR						v tis. eur	
	Skutočnosť		Rozpočet	Skutočnosť		Rozdiel	
	2016	2017	2018	2018	z toho: zdroj 111*	v tis. eur	v %
	1	2	3	4	5	6=4-3	7=4-3
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR	412 067	425 608	480 322	431 228	430 856	-49 094	-10,2
Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR	23 907	2 322	49 152	7 264	x	-41 888	-85,2
Ministerstvo dopravy a výstavby SR	500	x	0	7 200	x	7 200	x
Všeobecná pokladničná správa	2 778	2 750	0	5 293	5 176	5 293	x
Ministerstvo životného prostredia SR	x	x	0	2 532	x	2 532	x
Ministerstvo práce, soc. vecí a rodiny SR	1 838	2 002	0	2 080	2 080	2 080	x
Ministerstvo kultúry SR	690	639	0	1 425	1 375	1 425	x
Úrad vlády SR	133	158	0	317	139	317	x
Ministerstvo vnútra SR	23	169	0	5	5	5	x
Ministerstvo financií SR	4 244	x	x	x	x	x	x
Spolu	446 180	433 648	529 474	457 344	439 631	-72 130	-13,6

Poznámka: * len prostriedky štátneho rozpočtu

Zdroj: MF SR

Na celkovom objeme poskytnutých grantov a transferov VÚC sa najväčšou sumou podieľalo **Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR**, ktoré na tento účel vynaložilo 431 228 tis. eur. Z tejto sumy smerovala čiastka 429 774 tis. eur v rámci bežných výdavkov na financovanie kompetencií preneseného výkonu štátnej správy na úseku školstva. Išlo najmä o normatívne a nenormatívne finančné prostriedky školám v zriaďovateľskej pôsobnosti vyšších územných celkov v čiastke 429 411 tis. eur podľa zákona č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov. Normatívne finančné prostriedky v sume 419 174 tis. eur boli poskytnuté na zabezpečenie miezd, platov, služobných príjmov a ostatných osobných vyrovnaní vrátane poistného a príspevkov do poisťovní, prevádzky a modernizácie učebných pomôcok, špeciálnych učebných pomôcok a na riešenie havarijných situácií. Nenormatívne finančné prostriedky v celkovej sume 10 237 tis. eur boli poskytnuté na odchodné, skvalitnenie podmienok na výchovu a vzdelávanie žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia, osobné náklady asistentov učiteľa pre žiakov so zdravotným znevýhodnením, dopravu žiakov, záujmovú činnosť prostredníctvom vzdelávacích poukazov, kurzy pohybových aktivít v prírode a iné. Suma 363 tis. eur smerovala vyšším územným celkom pôsobiacim ako školské úrady v zmysle zákona 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a to na činnosť školských úradov (mzdy, platy, poistné a iné).

Z kapitoly **Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR** smerovala pre vyššie územné celky čiastka 7 264 tis. eur. Pôvodne schválený rozpočet pre vyššie územné celky bol v celkovej sume 49 152 tis. eur a išlo výlučne o prostriedky EÚ v rámci Európskeho fondu regionálneho rozvoja určené na financovanie projektov v rámci Integrovaného regionálneho operačného programu 2014-2020 a v rámci programov cezhraničnej spolupráce 2014-2020 a prislúchajúceho spolufinancovania zo štátneho rozpočtu. Schválený rozpočet, prípadne rozpis uvoľnených zdrojov z minulých rokov sa nerozpisuje na konkrétne položky rozpočtu ale presun prostriedkov na základe reálne predložených žiadostí o platbu sa zohľadňuje v upravenom rozpočte. Uvedené malo za následok zvýšenie rozpočtu oproti schválenému rozpočtu v celkovej sume skutočného čerpania. Vysoký medziročný nárast bol spôsobený navýšením počtu projektov, ktoré sa v roku 2018 začali realizovať u jednotlivých prijímateľov. Z celkovo poskytnutej sumy 7 264 tis. eur tvorili kapitálové transfery 5 023 tis. eur, pričom išlo najmä o projekty v rámci Integrovaného regionálneho operačného programu 2014-2020, Programu cezhraničnej spolupráce Poľsko - Slovensko 2014-2020, Programu cezhraničnej spolupráce Slovensko – Česká republika 2014-2020.

Výdavky ostatných kapitol smerovali najmä na podporu športovej infraštruktúry zariadení VÚC (3 000 tis. eur na vybudovanie tréningovej hokejovej haly pre Hokejovú akadémiu v Trenčíne, 1 973 tis. eur na komplexné riešenie školského areálu Trenčín – Zámotie v Trenčianskom samosprávnom kraji), cestnú infraštruktúru (oprava cesty II/503 Senec – Viničné – Pezinok v Bratislavskom samosprávnom kraji, 118 tis. eur spolufinancovanie projektu cestného prepojenia a mosta cez rieku Ipeľ v Nitrianskom samosprávnom kraji), podporu kultúrnych zariadení (napr. 2 115 tis. eur na rekonštrukciu Divadla Aréna v Bratislavskom samosprávnom kraji, 644 tis. eur na II. etapu obnovy renesančného kaštieľa v Humennom v rámci Prešovského samosprávneho kraja) a ďalšie.

Podľa zákona č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samospráve bolo v roku 2018 z celkového výnosu dane z príjmov fyzických osôb príjmom rozpočtov vyšších územných celkov 30,0 % (rovnako ako v roku 2017). Skutočný prevod dane z príjmov fyzických osôb do rozpočtov vyšších územných celkov daňovými úradmi bol vykonaný vo výške 858 031 tis. eur vrátane zúčtovania za predchádzajúci rok (2017: 771 208 tis. eur).

Prehľad záväzných limitov dotácií VÚC za rok 2018 je uvedený v tabuľkovej časti štátneho záverečného účtu SR, v tabuľke č. 21.

3.2.5 Čerpanie rezerv štátneho rozpočtu

V zmysle § 10 zákona o rozpočtových pravidlách sa na krytie nepredvídaných výdavkov nevyhnutných na zabezpečenie rozpočtového hospodárenia alebo na krytie zníženia rozpočtovaných príjmov vytvárajú v štátnom rozpočte rozpočtové rezervy.

Národná rada SR zákonom o štátnom rozpočte na rok 2018 schválila výšku zákonných rezerv nasledovne:

Zákonné rezervy uvoľnené platobným príkazom					v tis. eur	
	Skutočnosť		Rozpočet	Skutočnosť	Rozdiel	
	2016	2017	2018	2018	v tis. eur	v %
	1	2	3	4	5=4-3	6=4-3
Rezerva vlády SR	19	2 186	5 000	3 477	-1 523	-30,5
Rezerva predsedu vlády SR	3 060	1 575	1 500	3 144	1 644	109,6
Rezerva na prostriedky Európskej únie a odvody EÚ	11 109	0	130 206	0	-130 206	-100,0
Spolu	14 188	3 761	136 706	6 621	-130 085	-95,2

Zdroj: MF SR

Rezerva vlády Slovenskej republiky

Rezerva vlády SR je rozpočtovaná na krytie nepredvídaných a mimoriadnych potrieb súvisiacich so zabezpečením plnenia vnútorných a zahraničných úloh Slovenskej republiky. O jej použití rozhoduje vláda SR na návrh ministra financií. Z rezervy vlády SR bola uvoľnená celková suma 4 426 tis. eur, z toho prostredníctvom platobných príkazov čiastka 3 477 tis. eur a formou rozpočtových opatrení suma 949 tis. eur.

V zmysle uznesenia vlády SR č. 96 zo dňa 26. februára 2018 k návrhu dodatku č. 1 Akčného plánu rozvoja okresu Rimavská Sobota sa čerpalo 1 080 tis. eur formou platobného príkazu. V zmysle uznesenia vlády SR č. 139 zo dňa 4. apríla 2018 k Priebežnej informácii o realizácii Akčného plánu rozvoja okresu Sabinov sa čerpalo 1 000 tis. eur formou platobného príkazu.

V zmysle uznesenia vlády SR č. 140 zo dňa 5. apríla 2018 k návrhu Akčného plánu rozvoja okresu Gelnica sa čerpalo 1 000 tis. eur formou platobného príkazu.

V zmysle uznesenia vlády SR č. 72 zo dňa 31. januára 2018 k návrhu na uvoľnenie finančných prostriedkov pre Múzeum židovskej kultúry v Seredi 850 tis. eur formou rozpočtového opatrenia pre Ministerstvo kultúry SR.

V zmysle uznesenia vlády SR č. 76 zo dňa 7. februára 2018 na zabezpečenie koordinácie systému prevencie násilia na ženách a domáceho násilia sa uvoľnilo 496 tis. eur, z toho platobným príkazom 397 tis. eur pre jednotlivé neziskové organizácie a formou rozpočtového opatrenia 99 tis. eur pre Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR.

Nevyčerpané zostali finančné prostriedky v sume 574 tis. eur.

Rezerva predsedu vlády Slovenskej republiky

Rezerva predsedu vlády SR sa v súlade s § 10 odsek 3 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy rozpočtuje a vykazuje v rozpočtovej kapitole Úradu vlády SR. O použití prostriedkov rozhoduje predseda vlády.

Schválený rozpočet rezervy v sume 1 500 tis. eur bol úpravami zvýšený na čiastku 3 144 tis. eur. Celkovo sa príjemcom, ktorými boli najmä neziskové organizácie, obce a mestá poskytlo 3 212 tis. eur, a to platobným príkazom 3 144 tis. eur a rozpočtovými opatreniami 68 tis. eur.

Rezerva na prostriedky EÚ a odvody EÚ

Rezerva na prostriedky EÚ a odvody EÚ bola rozpočtovaná na rok 2018 vo výške 130 206 tis. eur. Uvedená rezerva sa vytvorila na zabezpečenie plynulého financovania spoločných programov Slovenskej republiky a Európskej únie. Prostriedky z rezervy v roku 2018 boli určené na rýchlejšiu realizáciu a väčší počet projektov, ďalšie výdavky súvisiace s financovaním spoločných programov a na zefektívnenie systému finančného riadenia fondov EÚ a iných finančných nástrojov.

V priebehu roka bola rezerva navýšená o prostriedky minulých rokov v sume 61 862 tis. eur. V roku 2018 nedošlo k čerpaniu rezervy prostredníctvom platobných príkazov, avšak došlo k čerpaniu rozpočtovými opatreniami v sume 189 437 tis. eur. Zostatok rezervy z roku 2018 vo výške 2 631 tis. eur spolu s rozviazanými finančnými prostriedkami z predchádzajúcich rokov vo výške 47 173 tis. eur bol v zmysle zákona o rozpočtových pravidlách viazaný na použitie v nasledujúcich rokoch.

3.3 Štátne finančné aktíva

Štátne finančné aktíva rovnako ako aj štátne finančné pasíva²⁶ sú súčasťou návrhu štátneho rozpočtu na príslušný rok. Finančné operácie so štátnymi finančnými aktívami a iné operácie, ktoré ovplyvňujú stav štátnych finančných aktív, nie sú súčasťou príjmov štátneho rozpočtu a výdavkov štátneho rozpočtu. Správu štátnych finančných aktív vykonáva Ministerstvo financií SR, v rozsahu zákona o rozpočtových pravidlách, pričom na niektoré transakcie sa vyžaduje súhlas vlády a na niektoré aj súhlas národnej rady SR²⁷.

Podľa zákona o rozpočtových pravidlách sú štátnymi finančnými aktívami:

- peňažné prostriedky štátu vytvorené z výsledkov rozpočtového hospodárenia štátneho rozpočtu z minulých rokov,
- peňažné prostriedky štátu zo splácania istín poskytnutých návratných výpomocí a úverov a pôžičiek,
- majetkové účasti štátu,
- peňažné prostriedky v pokladnici a na bežných účtoch štátnych rozpočtových organizácií a štátnych príspevkových organizácií a odvod za porušenie finančnej disciplíny pri nakladaní so štátnymi finančnými aktívami,
- cenné papiere vo vlastníctve štátu,
- pohľadávky štátu z poskytnutých návratných finančných výpomocí a úverov a pôžičiek,
- ďalšie peňažné prostriedky na základe rozhodnutia vlády alebo národnej rady.

Štátne finančné aktíva sú vedené na samostatných účtoch v Štátnej pokladnici a ich zostatok prechádza vždy do nasledujúceho rozpočtového roka. Okrem prostriedkov, ktoré vznikajú z operácií súvisiacich so správou štátneho dlhu, sú rozhodujúcimi položkami dividendy od obchodných spoločností štátu, príjem z predaja majetkových podielov v obchodných spoločnostiach štátu, osobitný odvod vybraných finančných inštitúcií²⁸ a osobitný odvod z podnikania v regulovaných odvetviach²⁹.

Medzi príjmové finančné operácie štátnych finančných aktív patria splátky istín z poskytnutých návratných finančných výpomocí. Medzi finančné operácie na strane výdavkov štátnych finančných aktív sa zaraďuje poskytovanie návratných finančných výpomocí, úhrada podielov na základnom imaní zahraničných finančných inštitúcií (napríklad Európskej investičnej banky) a ďalšie transakcie. Výdavky predstavujú najmä prevod prostriedkov do príjmov štátneho rozpočtu na realizáciu rozpočtových výdavkov, pričom ich vplyv na bilanciu štátnych finančných aktív je neutrálny.

²⁶ Štátne finančné pasíva, ktorými sú najmä záväzky z vydaných štátnych dlhopisov a pokladničných poukázok, záväzky z prijatých vládnych úverov sú bližšie hodnotené v Súhrnnej účtovnej závierke, keďže ide o stavovú veličinu. Výdavky na splátky istín a úrokov z týchto záväzkov sú predmetom hotovostného plnenia štátneho rozpočtu opísaného v tomto Štátnom záverečnom účte.

²⁷ § 13 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p.

²⁸ Zákon č. 384/2011 Z. z. o osobitnom odvode vybraných finančných inštitúcií a o doplnení niektorých zákonov v z.n.p.

²⁹ Zákon č. 235/2012 Z. z. o osobitnom odvode z podnikania v regulovaných odvetviach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p.

Nasledovný prehľad štátnych finančných aktív abstrahuje od účtov, ktoré slúžia na operácie so štátnym dlhom. Odpočet štátnych finančných aktív je podľa štruktúry uvádzanej v Návrhu rozpočtu verejnej správy na príslušný rozpočtový rok.

Vybrané účty štátnych finančných aktív		v tis. eur	
	Skutočnosť		
	2016	2017	2018
Stav k 1.1.	2 123 062	1 958 451	2 116 449
Príjmy	224 597	348 988	367 796
z toho:			
účelové prostriedky z FNM/MH Manažment, a.s.	5 107	29	518
bežný účet návratných finančných výpomocí	9 141	61 270	52 172
osobitný odvod finančných inštitúcií	119 772	127 284	134 177
osobitný odvod z podnikania v regulovaných odvetviach	82 252	159 121	180 865
anonymné vklady	30	0	44
ostatné	8 295	1 284	20
Výdavky	389 208	190 990	376 786
z toho:			
účelové prostriedky z FNM/ MH Manažment, a.s.	36 483	32 003	34 560
bežný účet návratných finančných výpomocí	2 500	0	64 154
osobitný odvod finančných inštitúcií	0	0	0
osobitný odvod z podnikania v regulovaných odvetviach	350 000	158 643	277 923
anonymné vklady	8	127	0
ostatné	217	217	149
Stav k 31.12.	1 958 451	2 116 449	2 107 459

Zdroj: MF SR

Príjmy štátnych finančných aktív pre rok 2018 sa rozpočtovali v sume 419 994 tis. eur, z čoho príjmové finančné operácie tvorili 110 685 tis. eur. Oproti roku 2017 sa príjmy (spolu s príjmovými finančnými operáciami) rozpočtovali úhrnom vyššie o 80 390 tis. eur, a to najmä z predpokladaných splátok poskytnutých návratných výpomocí, ktoré mali byť medziročne vyššie o 78 358 tis. eur, z predaja majetku štátu o 31 032 tis. eur a z vyšších príjmov osobitného odvodu vybraných finančných inštitúcií o 6 954 tis. eur.

Naopak, nižšie príjmy ako v roku 2017 sa rozpočtovali príjmy z osobitného odvodu z podnikania v regulovaných odvetviach o 35 947 tis. eur a príjmy z dividend od podnikov pod MH Manažment, a.s., o 7 tis. eur.

Výdavky štátnych finančných aktív pre rok 2018 sa rozpočtovali v sume 87 082 tis. eur, z čoho výdavkové finančné operácie tvorili 21 000 tis. eur. Oproti roku 2017 sa výdavky (spolu s výdavkovými finančnými operáciami) rozpočtovali úhrnom nižšie o 50 051 tis. eur, a to najmä z dôvodu nižšieho kapitálového transferu do základného imania spoločnosti MH Invest o 73 042 tis. eur. Naopak, vyššie ako v roku 2017 sa rozpočtovali výdavky na účasť v medzinárodných finančných organizáciách o 23 000 tis. eur, z ktorých 21 000 tis. eur tvorili výdavkové finančné operácie.

Celkové saldo príjmov a výdavkov štátnych finančných aktív v roku 2018 sa rozpočtovalo vo výške 332 911 tis. eur a po vylúčení finančných operácií vo výške 243 226 tis. eur, čo je o 41 050 tis. eur viac ako v roku 2017.

Účelové prostriedky FNM/MH Manažment, a.s., boli v minulosti tvorené najmä prevodom dividend obchodných spoločností štátu, v ktorých podiely do roku 2016 spravoval Fond národného majetku. V jeho činnosti od 1.1.2016 pokračuje spoločnosť MH Manažment, a.s. V príjmoch sa realizovali rozpočtované prostriedky vo výške 9,8 tis. eur, ako dividendy z MH Manažment, a.s., a ďalšie príjmy nad rámec rozpočtu tvorila splátka z poskytnutej návratnej finančnej výpomoci Univerzite P. J. Šafárika v Košiciach, a to vo výške 500 tis. eur a splátky z pohľadávok za realizované záruky za odvodové úvery vo výške 7,8 tis. eur.

Na strane výdavkov sa z tohto účtu ŠFA poskytlo 20 000 tis. eur Ministerstvu vnútra SR za účelom navýšenia základného imania v Nemocnici sv. Michala, a.s., 9 500 tis. eur ako návratná finančná výpomoc spoločnosti GA Drilling, a.s., v súlade s uznesením vlády SR č. 523/2018, 2 600 tis. eur predstavovala splátka SR na doplnenie iniciatívy pre Medzinárodné združenie pre rozvoj (IDA) a 2 250 tis. eur sa poskytlo Ministerstvu hospodárstva SR za účelom navýšenia základného imania MH Invest II, s.r.o., a InvEast SK, s.r.o. Ďalej sa uskutočnil prevod vyinkasovaných dividend vo výške 9,8 tis. eur do príjmov Všeobecnej pokladničnej správy.

Bežný účet návratných finančných výpomocí (NFV) zaznamenali v roku 2018 príjem vo výške 52 172 tis. eur, z čoho takmer celú hodnotu tvorí splátka NFV od Agentúry pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov (EOSA) vo výške 50 000 tis. eur. Vláda SR poskytla agentúre v roku 2014 NFV vo výške 520 000 tis. eur, s dohodnutou splatnosťou v decembri 2024, pričom dlžnú sumu je možné splatiť jednorazovo alebo aj po častiach. V novembri 2018 bol schválený Dodatok č. 1 k Zmluve o NFV, ktorým sa predĺžila splatnosť NFV do decembra 2031, pričom dlžnú sumu je agentúra povinná splatiť v pravidelných ročných splátkach v minimálnej výške 25 000 tis. eur. V roku 2017 bolo vrátených z tejto finančnej výpomoci 60 000 tis. eur a zostatok činí 410 000 tis. eur. Ďalšie splátky NFV predstavovala suma 1 500 tis. eur od Mesta Košice, 369 tis. eur od Mesta Prievidza, 250 tis. eur od Mesta Martin a 20 tis. eur od obce Ľubotice. Oproti rozpočtu bolo plnenie týchto príjmov nižšie o 27 448 tis. eur.

Na strane výdavkov boli v roku 2018 poskytnuté nasledovné návratné finančné výpomoci: 28 000 tis. eur Národnej transfúznej spoločnosti, 14 500 tis. eur Mestu Košice, 2 000 Mestskej časti Bratislava – Staré Mesto, 800 tis. eur Mestu Bardejov. Medzi ďalšími výdavkami bol transfer Ministerstvu zdravotníctva SR vo výške 18 854 tis. eur za účelom plnenia koncepcie oddĺženia zdravotníckych zariadení.

Osobitný odvod finančných inštitúcií prispieva k vytvoreniu mechanizmov podieľania sa týchto finančných inštitúcií na nákladoch budúcich finančných kríz v bankovom sektore, k zabezpečeniu spravodlivého rozdelenia záťaže a k predchádzaniu vzniku rozsiahlych výdavkov pre daňových poplatníkov, vládu a hospodárstvo v prípade riešenia finančných kríz, k stimulovaniu vybraných finančných inštitúcií obmedzovať systémové riziká a k ochrane stability finančného sektora

Slovenskej republiky. Rozpočet na rok 2018 predpokladal s príjmami z tohto odvodu vo výške 133 646 tis. eur, čo je o 6 954 tis. eur viac ako v roku 2017. V skutočnosti boli prijaté odvody vo výške 134 177 tis. eur. Medziročne vyššie príjmy z odvodu, a to v rozpočte ako aj skutočnosti je možné pripísať rastu efektívnej daňovej sadzby. Výdavky z týchto prostriedkov neboli v roku 2018 realizované.

Prostriedky osobitného odvodu z podnikania v regulovaných odvetviach, v zmysle zákona č. 235/2012 Z. z., slúžia na perspektívne vytvorenie účelovo určenej osobitnej časti štátnych finančných aktív, z ktorých sa budú financovať prioritné projekty vlády. Rozpočet na rok 2018 predpokladal príjem vo výške 175 653 tis. eur, čo je o 35 947 tis. eur menej ako v roku 2017. Skutočné vyinkasované príjmy na účet štátnych finančných aktív z tohto osobitného odvodu boli v hodnote 180 866 tis. eur.

Zvýšenie prostriedkov anonymných vkladov o 44 tis. eur predstavovalo precenenie prostriedkov v cudzej mene ku koncu roka 2018.

Z ostatných účtov ŠFA boli hradené napríklad bankové poplatky a úroky vo výške 149 tis. eur.

3.4 Vzťahy štátneho rozpočtu k Európskej únii

Príjmy Slovenskej republiky z rozpočtu EÚ tvoria zahraničné transfery a zahraničné granty poskytnuté z rozpočtu EÚ. Príjmy zo zahraničných transferov boli rozpočtované v ŠR na rok 2018 vo výške 1 378 419 tis. eur. Rozpočet zahraničných transferov bol upravený na úroveň 2 169 725 tis. eur a ich skutočné plnenie dosiahlo 2 169 732 tis. eur, z toho príjmy za zahraničné transfery sú vo výške 2 169 725 tis. eur.

Odvody a príspevky SR do všeobecného rozpočtu EÚ tvoria odvody do rozpočtu EÚ a príspevky do Európskeho rozvojového fondu. Odvody a príspevky SR do všeobecného rozpočtu EÚ boli rozpočtované na rok 2018 v sume 873 422 tis. eur.

Príjmy z rozpočtu EÚ a odvody a príspevky do všeobecného rozpočtu EÚ					v tis. eur	
	Skutočnosť		Rozpočet	Skutočnosť	Rozdiel	
	2016	2017	2018	2018	v tis. eur	v %
	1	2	3	4	5=4-3	6=4-3
Tradičné vlastné zdroje	94 602	91 270	105 300	93 385	-11 915	-11,3
Odvody SR do rozpočtu EÚ bez tradičných vlastných zdrojov	634 796	634 172	768 122	731 424	-36 698	-4,8
Odvody do rozpočtu EÚ spolu	729 398	725 442	873 422	824 809	-48 613	-5,6
Príspevky SR do Európskeho rozvojového fondu	10 505	12 603	17 641	16 512	-1 129	-6,4
Odvody a príspevky SR spolu	739 903	738 045	891 063	841 321	-49 742	-5,6
Zahraničné transfery	1 939 785	1 422 488	1 378 419	2 169 725	791 306	57,4
Zahraničné granty z rozpočtu EÚ	7 696	3 084	0	7	7	-
Spolu príjmy z rozpočtu EÚ	1 947 481	1 425 572	1 378 419	2 169 732	791 313	57,4
Čistá finančná pozícia	1 207 578	687 527	487 356	1 328 411	841 055	172,6

Zdroj: MF SR

Odvody za tradičné vlastné zdroje (80 % z výberu cla a odvodov a poplatkov v sektore cukru) boli rozpočtované v sume 105 300 tis. eur. V priebehu roka 2018 Slovenská republika odviedla 93 385 tis. eur.

Ostatné odvody do rozpočtu EÚ (zdroj založený na DPH, zdroj založený na HND, podiel SR na korekcii Veľkej Británie, podiel SR na korekciách pre Dánsko, Holandsko a Švédsko) boli rozpočtované v sume 768 122 tis. eur, v priebehu roka boli znížené na sumu 731 424 tis. eur. Konečný odvod vlastných zdrojov predstavoval sumu 731 424 tis. eur.

Príspevky Slovenskej republiky do Európskeho rozvojového fondu boli rozpočtované v sume 17 641 tis. eur, pričom realizácia dosiahla 16 511 tis. eur. Skutočná výška príspevku SR závisí od absorpčnej kapacity rozvojovej pomoci EÚ v oprávnených štátoch Afriky, Karibiku a Tichomoria, zámorských štátov a území.

Pre úplnosť je potrebné uviesť, že v roku 2018 odviedla Slovenská republika do všeobecného rozpočtu EÚ príspevok do nástroja pre utečencov v Turecku v sume 2 322 tis. eur (hradený z kapitoly Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR).

Na základe realizovaných príjmov z rozpočtu EÚ v roku 2018 vo výške 2 169 732 tis. eur a odvodov a príspevkov do všeobecného rozpočtu EÚ vo výške 841 321 tis. eur predstavuje **čistá finančná pozícia Slovenskej republiky voči rozpočtu EÚ za rok 2018 sumu 1 328 411 tis. eur**, čo predstavuje medziročný nárast o 640 884 tis. eur. Prehľad o ročných príjmoch z rozpočtu EÚ a odvodoch a príspevkoch SR do všeobecného rozpočtu EÚ je uvedený v nasledovnej tabuľke:

Prehľad o ročných príjmoch z rozpočtu EÚ a odvodoch a príspevkoch SR do všeob. rozpočtu EÚ v tis. eur			
Rok	Celkové príjmy	Celkové odvody a príspevky	Čistá finančná pozícia
2004	303 990	290 689	13 301
2005	704 993	485 614	219 379
2006	893 623	526 326	367 297
2007	910 838	589 800	321 038
2008	893 497	643 374	250 123
2009	1 119 659	695 726	423 933
2010	1 672 483	627 529	1 044 954
2011	2 041 093	704 656	1 336 437
2012	2 137 849	722 831	1 415 018
2013	2 185 358	825 098	1 360 260
2014	1 265 091	785 366	479 725
2015	4 288 873	695 508	3 593 365
2016	1 947 481	739 903	1 207 578
2017	1 425 572	738 045	687 527
2018	2 169 732	841 321	1 328 411
Spolu	23 960 132	9 911 786	14 048 346

Zdroj: MF SR

Za obdobie od vstupu Slovenskej republiky do EÚ boli celkovo do rozpočtu Slovenskej republiky prijaté príjmy z EÚ vo výške 23 960 132 tis. eur a Slovenská republika odviedla do všeobecného rozpočtu EÚ sumu vo výške 9 911 786 tis. eur, na základe čoho **čistá finančná pozícia voči EÚ dosiahla 14 048 346 tis. eur**. Od roku 2004 Slovenská republika prijala z rozpočtu EÚ 2,4 násobok prostriedkov, ktoré do rozpočtu odviedla.

3.4.1 Príjmy z rozpočtu Európskej únie

Príjmy z rozpočtu EÚ sa rozpočtujú pod ekonomickou klasifikáciou zahraničné transfery – 341 Prostriedky z rozpočtu Európskej únie pre programy, ktoré sa v Slovenskej republike poskytujú prostredníctvom certifikačného orgánu (Ministerstva financií SR a Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR) alebo Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky.

Príjmy zo zahraničných transferov sa rozpočtujú v rámci jednotlivých kapitol na úrovni platobných jednotiek, Pôdohospodárskej platobnej agentúry a Ministerstva práce sociálnych vecí a rodiny SR.

Prostriedky za štrukturálne operácie boli v roku 2018 rozpočtované za programy 3. programového obdobia 2014-2020, a to za fondy - Európsky fond regionálneho rozvoja (vrátane programov európskej územnej spolupráce pre ktoré je Ministerstvo financií SR certifikačným orgánom - Interreg V-A SK-AT 2014-2020, Interreg V-A SK-CZ 2014-2020), Európsky sociálny fond, Iniciatíva na podporu zamestnanosti mladých ľudí, Kohézny fond, Európsky námorný a rybársky fond a Fond európskej pomoci pre najodkázanejšie osoby.

Prostriedky za poľnohospodárske fondy boli v roku 2018 rozpočtované za Európsky poľnohospodársky záručný fond (Priame platby a Trhovo orientované výdavky) a za Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka (Program rozvoja vidieka).

Schválený rozpočet príjmov zo zahraničných transferov na rok 2018 bol vo výške 1 378 419 tis. eur. Rozpočet príjmov za prostriedky EÚ bol v roku 2018 upravený na úroveň 2 169 725 tis. eur. K úpravám došlo v nadväznosti na vysporiadanie finančných prostriedkov za finančné opravy v zmysle § 15 zákona o rozpočtových pravidlách, v nadväznosti na prijaté oznámenia o výške prostriedkov, ktoré budú použité v nasledujúcich rokoch v zmysle § 8 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy a v nadväznosti na ostatné viazania prostriedkov v zmysle § 18 zákona o rozpočtových pravidlách.

Skutočné plnenie príjmov zo zahraničných transferov vo výške 2 169 725 tis. eur predstavuje plnenie na úrovni 100 % z upraveného rozpočtu. Príjmy za štrukturálne operácie, pri ktorých plní úlohu certifikačného orgánu Ministerstvo financií SR sú vo výške 1 509 852 tis. eur (z toho štrukturálne fondy 2. programového obdobia v sume 93 018 tis. eur, štrukturálne fondy 3. programového obdobia v sume 704 401 tis. eur a Kohézny fond 3. programového obdobia v sume 712 433 tis. eur). Príjmy za štrukturálne operácie, pri ktorých plní úlohu certifikačného orgánu Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR sú v sume 8 942 tis. eur. Príjmy za poľnohospodárske fondy boli vo výške 650 931 tis. eur (z toho za Európsky poľnohospodársky fond rozvoja vidieka v sume 201 421 tis. eur a za Európsky poľnohospodársky záručný fond v sume 449 510 tis. eur).

Do skutočnosti príjmov z rozpočtu EÚ vstupujú aj **príjmy zo zahraničných grantov poskytnutých z rozpočtu EÚ**, ktoré boli zapojené cez príjmy ŠR v roku 2018 vo výške 7 tis. eur.

V rámci zahraničných grantov sú uvedené výlučne zahraničné granty poskytnuté z rozpočtu EÚ, ktorých poskytovanie riadi EÚ centralizovaným spôsobom.

Skutočné plnenie príjmov SR z rozpočtu EÚ je vo výške 2 169 732 tis. eur, z toho príjmy zo zahraničných transferov sú vo výške 2 169 725 tis. eur a príjmy zo zahraničných grantov sú vo výške 7 tis. eur.

Prehľad je uvedený v nasledovnej tabuľke:

Plnenie príjmov z rozpočtu EÚ					v tis. eur	
	Skutočnosť		Rozpočet	Skutočnosť	Rozdiel	
	2016	2017	2018	2018	v tis. eur	v %
	1	2	3	4	5=4-3	6=4-3
Poľnohospodárske fondy 3. programové obdobie	528 585	586 678	686 253	650 931	-35 322	-5,1
Poľnohospodárske fondy spolu - MPRV SR	528 585	586 678	686 253	650 931	-35 322	-5,1
Štrukturálne fondy, Kohézny fond, Európsky fond pre rybné hospodárstvo 2. programové obdobie	853 742	25 255	0	93 018	93 018	-
Štrukturálne fondy, Kohézny fond, Európsky námorný a rybársky fond 3. programové obdobie	557 231	801 432	673 595	1 412 676	739 081	109,7
Programy EÚS 3. programové obdobie (CO MF SR)	0	0	10 050	4 158	-5 892	-58,6
Štrukturálne operácie - MF SR	1 410 973	826 687	683 645	1 509 852	826 207	120,9
OP Sociálneho začlenenia najodkázanejších osôb	227	9 123	8 521	8 942	421	4,9
Štrukturálne operácie - MPSVR SR	227	9 123	8 521	8 942	421	4,9
Spolu zahraničné transfery	1 939 785	1 422 488	1 378 419	2 169 725	791 306	57,4
Zahraničné granty z rozpočtu EÚ	7 696	3 084	0	7	7	-
Spolu príjmy z rozpočtu EÚ	1 947 481	1 425 572	1 378 419	2 169 732	791 313	57,4

*Do kategórie programov Európskej územnej spolupráce, t. j. EÚS (CO MF SR) sú zaradené programy Interreg V-A SK-AT 2014-2020 a Interreg V-A SK-CZ 2014-2020. Zdroj: MF SR

3.4.2 Výdavky štátneho rozpočtu rozpočtované vo väzbe na príjmy z Európskej únie

Vo väzbe na príjmy z Európskej únie sa v štátnom rozpočte rozpočtujú výdavky za prostriedky EÚ, k nim zodpovedajúce výdavky na spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu.

Výdavky za prostriedky EÚ

Výdavky za prostriedky EÚ boli na rok 2018 rozpočtované vo výške 1 378 419 tis. eur, teda v rovnakej výške ako príjmy z rozpočtu EÚ. Skutočné plnenie výdavkov EÚ je vo výške 2 081 232 tis. eur.

Na rozdiel od schváleného rozpočtu výdavkov z prostriedkov EÚ, ktoré boli zákonom o štátnom rozpočte na rok 2018 vyčlenené pre kapitoly, v ktorých sa nachádzajú platobné jednotky, Pôdohospodárska platobná agentúra a Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR za Fond pre najodkázanejšie osoby, skutočné čerpanie výdavkov sa prejavuje tiež v rozpočtových

kapitolách, v ktorých sa realizujú projekty na úrovni konečných prijímateľov. Na základe uvedeného sa v niektorých kapitolách prejavuje negatívne saldo príjmov a výdavkov za prostriedky EÚ.

Rozpočet výdavkov za prostriedky EÚ bol v roku 2018 upravený v nadväznosti na vysporiadanie finančných prostriedkov za finančné opravy v zmysle § 15 zákona o rozpočtových pravidlách, v nadväznosti na prijaté oznámenia o výške prostriedkov, ktoré budú použité v nasledujúcich rokoch v zmysle § 8 zákona o rozpočtových pravidlách a v nadväznosti na ostatné viazania prostriedkov v zmysle § 18 zákona o rozpočtových pravidlách. Zároveň z dôvodu rýchlejšej implementácie projektov v rámci OP Technická pomoc 2014 - 2020 bol navýšený rozpočet Úradu vlády SR z kapitoly Všeobecná pokladničná správa z rezervy na prostriedky EÚ a odvody EÚ – Rýchlejšia realizácia a väčší počet prostriedkov v sume 16 208 tis. eur.

Po úpravách dosiahol rozpočet úroveň 2 081 275 tis. eur, pričom celkové čerpanie výdavkov za prostriedky EÚ v roku 2018 je nepatrne nižšie, a to vo výške 2 081 232 tis. eur. Nižšie čerpanie oproti upravenému rozpočtu sa prejavilo v kapitolách Ministerstva spravodlivosti SR, Ministerstva zdravotníctva SR a Ministerstva dopravy a výstavby SR vzhľadom k tomu, že jednotlivé rozpočtové organizácie nevyužili možnosť presunu prostriedkov v zmysle § 8 zákona o rozpočtových pravidlách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Skutočné plnenie výdavkov za prostriedky EÚ vo výške 2 081 232 tis. eur predstavuje plnenie na úrovni 100 % z upraveného rozpočtu. Výdavky za štrukturálne operácie, pri ktorých plní úlohu certifikačného orgánu Ministerstvo financií SR, sú vo výške 1 419 058 tis. eur (z toho štrukturálne fondy 3. programového obdobia v sume 687 912 tis. eur a Kohézny fond 3. programového obdobia v sume 731 146 tis. eur). Výdavky za štrukturálne operácie, pri ktorých plní úlohu certifikačného orgánu Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR, sú v sume 11 949 tis. eur. Výdavky za poľnohospodárske fondy boli vo výške 650 225 tis. eur (z toho za Európsky poľnohospodársky fond rozvoja vidieka v sume 200 775 tis. eur a za Európsky poľnohospodársky záručný fond v sume 449 450 tis. eur).

Výdavky za prostriedky EÚ				v tis. eur		
	Skutočnosť		Rozpočet	Skutočnosť	Rozdiel	
	2016	2017	2018	2018	v tis. eur	v %
	1	2	3	4	5=4-3	6=4-3
Poľnohospodárske fondy 2. programové obdobie	22	0	0	0	0	-
Poľnohospodárske fondy 3. programové obdobie	528 321	585 726	686 253	650 225	-36 028	-5,2
Poľnohospodárske fondy spolu - MPRV SR	528 343	585 726	686 253	650 225	-36 028	-5,2
Štrukturálne fondy, Kohézny fond, Európsky fond pre rybné hospodárstvo 2. programové obdobie	663 243	320	0	0	0	-
Štrukturálne fondy, Kohézny fond, Európsky námorný a rybársky fond 3. programové obdobie	555 159	834 141	673 595	1 416 456	742 861	110,3
Programy EÚS 3. programové obdobie (CO MF SR)	0	0	10 050	2 602	-7 448	-74,1
Štrukturálne operácie - MF SR	1 218 402	834 461	683 645	1 419 058	735 413	107,6
OP Sociálneho začlenenia najodkázanejších osôb	6 539	11 935	8 521	11 949	3 428	40,2
Štrukturálne operácie - MPSVR SR	6 539	11 935	8 521	11 949	3 428	40,2
Spolu výdavky za prostriedky EÚ	1 753 284	1 432 122	1 378 419	2 081 232	702 813	51,0

Zdroj: MF SR

Výdavky na spolufinancovanie zo ŠR

Výdavky na spolufinancovanie zo ŠR boli rozpočtované vo výške 221 565 tis. eur, z toho prostriedky na spolufinancovanie zo ŠR k prostriedkom EÚ vo výške 213 792 tis. eur, prostriedky na spolufinancovanie k zahraničným grantom a prostriedkom poskytnutým na základe medzinárodných zmlúv vo výške 6 825 tis. eur a prostriedky na spolufinancovanie vnútorných politík v sume 948 tis. eur. Skutočné plnenie výdavkov na spolufinancovanie zo ŠR je vo výške 326 074 tis. eur, z toho prostriedky na spolufinancovanie zo ŠR k prostriedkom EÚ vo výške 311 327 tis. eur, prostriedky na spolufinancovanie k zahraničným grantom a prostriedkom poskytnutým na základe medzinárodných zmlúv vo výške 5 123 tis. eur a prostriedky na spolufinancovanie vnútorných politík v sume 9 624 tis. eur.

▪ Spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu k prostriedkom EÚ

Z rovnakého dôvodu ako pri úprave výdavkov z prostriedkov EÚ došlo k úprave rozpočtu na spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu. Zároveň z dôvodu rýchlejšej implementácie projektov v rámci OP Technická pomoc 2014 – 2020 a OP Výskum a inovácie 2014 - 2020 bol navýšený rozpočet Úradu vlády SR v sume 3 523 tis. eur a Ministerstvu hospodárstva SR v sume 1 170 tis. eur z kapitoly VPS – Rezerva na prostriedky EÚ a odvody EÚ – Rýchlejšia realizácia a väčší počet prostriedkov. Po úpravách dosiahol rozpočet úroveň 311 331 tis. eur.

Čerpanie výdavkov na spolufinancovanie zo ŠR k prostriedkom EÚ v roku 2018 za štrukturálne operácie je nepatrne nižšie ako upravený rozpočet a predstavuje sumu 311 327 tis. eur. Nižšie čerpanie oproti upravenému rozpočtu sa prejavilo v kapitole Ministerstva zdravotníctva SR z rovnakého dôvodu, ako pri výdavkoch EÚ.

Skutočné plnenie výdavkov na spolufinancovanie zo ŠR vo výške 311 327 tis. eur predstavuje plnenie na úrovni 100 % z upraveného rozpočtu. Výdavky za štrukturálne operácie, pri ktorých plní úlohu certifikačného orgánu Ministerstvo financií SR, sú vo výške 228 324 tis. eur (z toho štrukturálne fondy 3. programového obdobia v sume 118 699 tis. eur a Kohézny fond 3. programového obdobia v sume 109 625 tis. eur). Výdavky za štrukturálne operácie, pri ktorých plní úlohu certifikačného orgánu Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR, sú v sume 2 109 tis. eur. Výdavky za poľnohospodárske fondy boli vo výške 80 894 tis. eur (z toho za Európsky poľnohospodársky fond rozvoja vidieka v sume 69 010 tis. eur a za Európsky poľnohospodársky záručný fond v sume 11 884 tis. eur).

Výdavky spolufinancovania zo ŠR k prostriedkom EÚ					v tis. eur	
	Skutočnosť		Rozpočet	Skutočnosť	Rozdiel	
	2016	2017	2018	2018	v tis. eur	v %
	1	2	3	4	5=4-3	6=4-3
Poľnohospodárske fondy 3. programové obdobia	53 592	74 043	106 748	80 894	-25 854	-24,2
Poľnohospodárske fondy spolu - MPRV SR	53 592	74 043	106 748	80 894	-25 854	-24,2
Štrukturálne fondy, Kohézny fond, Európsky fond pre rybné hospodárstvo 2. programové obdobia	111 652	12	0	0	0	-
Štrukturálne fondy, Kohézny fond, Európsky námorný a rybársky fond 3. programové obdobia	102 923	150 873	105 540	228 230	122 690	116,2
Programy EÚS 3. programové obdobia (CO MF SR)	0	0	0	94	94	-
Štrukturálne operácie - MF SR	214 575	150 885	105 540	228 324	122 784	116,3
OP Sociálneho začlenenia najodkázanejších osôb	1 154	2 106	1 504	2 109	605	40,2
Štrukturálne operácie - MPSVR SR	1 154	2 106	1 504	2 109	605	40,2
Spolu výdavky za prostriedky EÚ	269 321	227 034	213 792	311 327	97 535	45,6

Zdroj: MF SR

▪ **Spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu k zahraničným grantom z EÚ a k prostriedkom poskytnutým na základe medzinárodných zmlúv**

Okrem výdavkov na spolufinancovanie zo ŠR k prostriedkom EÚ sú rozpočtované aj výdavky na spolufinancovanie zo ŠR k zahraničným grantom (finančný nástroj pre životné prostredie LIFE+ a programy európskej územnej spolupráce), k prostriedkom poskytnutým na základe medzinárodných zmlúv (Finančný mechanizmus EHP a Nórsky finančný mechanizmus) a k prostriedkom na spolufinancovanie fondov pre oblasť vnútorných záležitostí na roky 2014 - 2020.

Čerpanie výdavkov na spolufinancovanie k zahraničným grantom z prostriedkov EÚ v roku 2018 predstavovalo sumu 2 806 tis. eur. Čerpanie výdavkov k prostriedkom poskytnutým na základe medzinárodných zmlúv v roku 2018 predstavovalo sumu 2 317 tis. eur.

Prehľad výdavkov na spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu k zahraničným grantom z EÚ a k prostriedkom poskytnutým na základe medzinárodných zmlúv je uvedený v nasledovnej tabuľke:

Spolufinancovanie zo ŠR k zahraničným grantom/k prostriedkom poskytnutým na základe medzinárodných zmlúv							v tis. eur
	Skutočnosť		Rozpočet	Skutočnosť	Rozdiel		
	2016	2017	2018	2018	v tis. eur	v %	
	1	2	3	4	5=4-3	6=4-3	
Finančný nástroj pre životné prostredie LIFE + (2. a 3. programové obdobie)	1 501	958	3 500	1 548	-1 952	-55,8	
Programy EÚS (2. a 3. programové obdobie)	3 556	496	1 008	1 258	250	24,8	
Spolu spolufinancovanie k zahraničným grantom z prostriedkov EÚ	5 057	1 454	4 508	2 806	-1 702	-37,8	
Finančný mechanizmus EHP	997	519	999	999	0	0,0	
Nórsky finančný mechanizmus	738	640	1 318	1 318	0	0,0	
Spolu spolufinancovanie k prostriedkom poskytnutým na základe medzinárodných zmlúv	1 735	1 159	2 317	2 317	0	0,0	
Spolu	6 792	2 613	6 825	5 123	-1 702	-24,9	

Zdroj: MF SR

Celkový prehľad výdavkov na spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu k prostriedkom EÚ, k zahraničným grantom z prostriedkov EÚ a k prostriedkom poskytnutým na základe medzinárodných zmlúv vrátane vnútorných politík EÚ je uvedený v nasledovnej tabuľke:

Celkový prehľad spolufinancovania zo ŠR vrátane vnútorných politík EÚ							v tis. eur
	Skutočnosť		Rozpočet	Skutočnosť	Rozdiel		
	2016	2017	2018	2018	v tis. eur	v %	
	1	2	3	4	5=4-3	6=4-3	
Spolufinancovanie k prostriedkom EÚ (štrukturálne operácie, poľnohospodárske fondy)	269 321	227 034	213 792	311 327	97 535	45,6	
Spolufinancovanie k zahraničným grantom z prostriedkov EÚ (EÚS, LIFE +)	5 057	1 454	4 508	2 806	-1 702	-37,8	
Spolufinancovanie k prostriedkom poskytnutým na základe medzinárodných zmlúv (EHP, NFM)	1 735	1 159	2 317	2 317	0	0,0	
Spolu	276 113	229 647	220 617	316 450	95 833	43,4	
Vnútorné politiky – Fondy pre oblasť vnútorných záležitostí	919	1 496	948	9 624	8 676	915,2	
Spolu (vrátane vnútorných politík)	277 032	231 143	221 565	326 074	104 509	47,2	

Zdroj: MF SR

3.4.3 Prostriedky poskytnuté SR používané prostredníctvom samostatných účtov

Časť finančných prostriedkov z rozpočtu EÚ a prostriedkov poskytnutých Slovenskej republike na základe medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná, používajú štátne rozpočtové organizácie **prostredníctvom samostatných účtov**:

V rámci programov *Európskej územnej spolupráce* prijala Slovenská republika prostredníctvom certifikačného orgánu Ministerstva financií SR príspevky EÚ vo výške 7 723 tis. eur a prispievajúcich členských štátov EÚ vo výške 715 tis. eur na financovanie OP INTERACT III 2014-2020. Na financovanie programov bolo použitých 7 617 tis. eur za prostriedky EÚ a 1 344 tis. eur za spolufinancovanie z príspevkov členských štátov EÚ.

Z Úradu pre finančné mechanizmy v Bruseli boli Slovenskej republike v rámci programového obdobia 2009 - 2014 poukázané prostriedky z *Finančného mechanizmu EHP a Nórskeho finančného mechanizmu* vo výške 9 tis. eur. Správcom programu boli prevedené prostriedky vo výške 9 tis. eur.

Slovenskej republike boli v roku 2018 v rámci *finančnej obálky* poskytnuté prostriedky na úhradu cestovných výdavkov súvisiacich s účasťou zástupcov Slovenskej republiky na zasadaniach výborov a pracovných skupín Rady EÚ vo výške 563 tis. eur, finančné prostriedky na finančnú obálku, vrátane zdrojov z predchádzajúcich rokov, boli zo samostatného účtu Ministerstva financií SR použité vo výške 757 tis. eur na úhradu oprávnených výdavkov zamestnancov ústredných orgánov štátnej správy a iných oprávnených inštitúcií.

3.4.4 Zhrnutie čerpania záväzkov programových období po vstupe SR do EÚ

Slovenská republika čerpala/čerpá prostriedky z rozpočtu EÚ v rámci troch nadväzujúcich programových období:

V rámci 1. programového obdobia 2004 - 2006 sa osobitnými programovými dokumentmi realizovali programy štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu. Celkové čerpanie k 31.12.2018 za programy štrukturálnych fondov dosiahlo 1 155 881 tis. eur, čo predstavuje 98,9 % zo záväzku 2004 – 2006 a za programy Kohézneho fondu 405 035 tis. eur, čo predstavuje 100 % záväzku.

Z pohľadu čerpania výdavkov a plnenia príjmov štátneho rozpočtu sa dané programové obdobie považuje za uzatvorené.

V rámci 2. programového obdobia 2007 – 2013 bolo k 31.12.2015 ukončené oprávnené obdobie pre realizáciu výdavkov na úrovni prijímateľov. V roku 2016 prebiehalo dočerpanie prostriedkov a zaslaním záverečnej dokumentácie k 31. marcu 2017 začal s EK proces uzatvárania tohto programového obdobia. Ku koncu roka 2018 bol s EK uzatvorený OP INTERACT II, ktorého čerpanie dosiahlo 28 733 tis. eur, čo predstavuje čerpanie na úrovni 98,0 %. Z celkového záväzku 2. programového obdobia 2007 - 2013 v rámci 14 operačných programov vyčerpala SR k 31.12.2018 prostriedky vo výške 11 251 106 tis. eur, čo predstavuje čerpanie na úrovni 96,8 % záväzku, pričom výsledné čerpanie bude známe po uzavretí obdobia zo strany EK.

V rámci 3. programového obdobia 2014 – 2020 z celkového záväzku 11 operačných programov vyčerpala SR k 31.12.2018 prostriedky vo výške 2 758 809 tis. eur, čo predstavuje čerpanie na úrovni 19,8 % záväzku.

Plnenie príjmov z prostriedkov EÚ a čerpanie výdavkov z prostriedkov EÚ je uvedené v tabuľke č. 16. Čerpanie výdavkov na spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu k prostriedkom EÚ, k zahraničným grantom z prostriedkov EÚ a k prostriedkom poskytnutým na základe medzinárodných zmlúv bez vnútorných politík EÚ je uvedené v tabuľke č. 17.

Tabuľková príloha